

KIRKKO & KOTI

**Vaikeissa tilanteissa
tarvitaan toivoa**

➤ **Keskiaukeama**

**Köyhyys, Raamattu
ja Sakari Häkkinen**

➤ **Sivut 4–5**

**Ritva Silvennoinen
Uukuniemeltä**

Kuopion oppaaksi

➤ **Sivu 11**



kirkkojakoti.fi



Riemu täytti torin

➤ 10

Kirkkopäivillä keskusteltiin armosta

Turun Kirkkopäivien yhteydessä toukokuussa järjestettiin myös Lähetysjuhlat.

Kirkkopäivillä yleisöä kiinnostivat erityisesti kirkon ja yhteiskunnan tilanteeseen liittyvät keskusteluaiheet. Yleisömenestys oli presidentti **Sauli Niinistön** ja emerituspiispa **Eero Huovisen** keskustelu. Niinistö ja Huovinen keskustelivat muun muassa oikeudenmukaisuudesta ja oikeudentunnosta. Niinistön mielestä oikeudenmukaisuus on muodollinen ilmaisu, jonka sisällön voi määritellä. Oikeudentunto sen sijaan asuu ihmisen sisimmässä ja se on ominaisuus. Lisäksi keskustelussa pohdittiin, kumpi on ankarampi tuomari: maallinen laki vai Jumala? Presidentin mielestä Jumalan käskyt ovat ehdottomampia kuin maalliset lait, Jumala on vahvempi ja ankarampi. Vahvemmalta voi odottaa myös enemmän armoa. Niinistö pohti uskontun-

nustuksen kohtaa ”ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita”. Se voisi hänen mielestään kuulua: ”ja on sieltä tuleva armahamaan eläviä ja kuolleita”.

Kokonaisuuden merkitys

Männistön seurakunnan kirkkoherra **Aulikki Mäkinen** puhui kirkon luottamushenkilöiden seminaarissa. Mäkinen oli mukana tekemässä viime syksynä valmistunutta kirkon tulevaisuuskomitean mietintöä. Mäkisen mukaan ydinseurakuntalaiset voidaan jakaa kolmeen joukkoon: aktiivisesti seurakunnassa toimivat, kirkosta apua saavat ja satunnaisesti jumalanpalveluksissa käyvät.

”Luottamushenkilöiden on tärkeää tiedostaa, että heidän pitää edustaa myös muiden



Emerituspiispa Eero Huovisen ja presidentti Sauli Niinistön keskustelu oli yleisömenestys.

kuin ydinryhmien etua. Usein kirkon vähemmistö päättää enemmistön asioista ja siksi on tärkeää, että luottamushenkilöt ymmärtävät kokonaisuuden merkityksen.”

Lähetystyöntekijät siunattiin

Lähetysjuhlien tapahtumista eniten kävijöitä keräsi Musiikkityön juhla, jossa kuultiin ja nähtiin yli 150 esiintyjää. Kirkkopäivien ja Lähetysjuhlien yhteinen loppuhuipennus oli

Turun tuomiokirkon pihalla vietetty Suvivirsikirkko, jossa arkkipiispa **Kari Mäkisen** johdolla siunattiin Lähetysseuralle seitsemän uutta lähetystyöntekijää.

Yhteensä Kirkkopäivät ja Lähetysjuhlat houkuttelivat noin 50 000 kävijää.

Seuraavat lähetysjuhlat järjestetään Kuopiossa toukokuussa 2018 ja seuraavat Kirkkopäivät Jyväskylässä 2019.

MINNA SIIKANIVA

PYSÄKILLÄ

Aitoja makuja läheltä

Pian päästään herkuttelemaan kotoisilla vihanneksilla, juureksilla ja marjoilla. Lähiruoka on nyt kovassa nosteessa.

Mädäntynyttä pihvilihaa Brasiliasta. Väärennettyä mozzarellajuustoa ja oliiviöljyä Italiasta. Syöpää aiheuttavalla väriaineella jatkettua maustettua Aasiasta. Viime aikoina olemme saaneet kuulla lukuisista ruokaskandaaleista ympäri maailmaa. Ei ihme, että Suomessa kiinnostus lähiruokaa kohtaan kasvaa.

”Nykyaikana sana kiirii hyvin nopeasti, joten ilman muuta kaikki tällaiset uutiset vaikuttavat kuluttajiin”, Pohjois-Savon maa- ja kotitalousnaisten toiminnanjohtaja, ProAgrian palvelupäällikkö **Heli Sulola** toteaa.

Mikä lähiruoka?

Lähiruusta puhutaan paljon, mutta mitä sillä tarkalleen ottaen tarkoitetaan?

”Tuo on hyvä kysymys. Ei voida sanoa, että tietyn kilometrijan sisällä tuotettu ruoka on lähiruokaa. Jonkinlaisia määritelmiä sille toki on olemassa.”

”Yleisimmin katsotaan, että sellainen ruoka, joka on paikallista, alueellista ja saadaan kuluttajalle mahdollisimman vähäisin kuljetuskustannuksin, täyttää lähiruuan kriteerit.”

Sulolan mukaan asiaan vaikuttaa myös kyseisen ruuan saatavuus.

”Välttämättä kaikkia tuotteita ei ole saatavilla ihan lähialueilta. Tästä hyvänä esimerkkinä on suomalainen poronliha, jota saadaan vain pohjoisesta. Vaikka välimatkaa on satojakin kilometrejä, voidaan sitä kuitenkin kutsua lähiruuksi.”

Pienet valinnat

Ruokaskandaalien säikäyttämät ihmiset hakevat lähiruusta erityisesti puhtautta.

”Moniin muihin maihin verrattuna meillä on hyvin puhdas ilma ja luonto. Täällä käytetään myös vähemmän torjunta-aineita ja eläinlääkinnässä antibiootteja.”

Lähiruoka ei kuitenkaan ole sama asia kuin luomu.

”Luomun kriteerit ovat hyvin tarkat, joten välttämättä lähituottajan ei ole niitä mahdollista noudattaa. Kyllä lähiruoka voi silti joissakin tapauksissa olla myös luomua”, Sulola tähdentää.

Puhtauden lisäksi lähiruokaa kannattaisi suosia monista muistakin syistä.

”Lähiruuan alkuperä on jäljitettävissä, mikä on nykypäivänä tärkeää kuluttajille. Valitsemalla lähellä tuotetun vaihtoehdon tukee samalla paikallista yrittäjyyttä,

ja myös verorahat jäävät omalle alueelle. Hiilijalanjälkikin pienenee, kun kuljetusmatkat jäävät lyhyiksi.”

Sulolan mukaan pienet valinnat ratkaisevat. ”Voi esimerkiksi kaupassa miettiä, valitseeko oman alueen perunaa vai ulkomailta tuotua bataattia.”

”Hyvä nyrkkisääntö on noudattaa satokausiajattelua. Kesällä ja syksyllä kannattaa suosia kotimaisia marjoja ja vihanneksia, ulkomaisten hedelmien oston voi jättää talveen.”

”Kotimainen peruna vai ulkomainen bataatti?”



”Kotimaiset vihannekset alkavat pian olla parhaimmillaan ja niitä kannattaa kesällä suosia”, Heli Sulola vinkkaa.

KUUKAUDEN VALINNAT

3

Suomen Lähetysseura käynnisti reformaation juhluvuoden kunniaksi keräyskampanjan puiden istuttamiseksi Tansaniaan. Kolmella eurolla saa yhden taimen.

10

Suomalainen vapaaehtoisverkosto Naisten Pankki on toiminut kymmenen vuotta. Naisten Pankki tukee kehitysmaiden naisten yrittäjyyttä kestävän kehityksen periaattein.

42 000

Vuonna 2016 kerättyä oppilaitos- ja nuorisotyön kolehtia on jaettu yhteensä 42 000 euroa. Tukea saivat Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto ja Suomen ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys ry.

Viherjuoma

Kypsä banaani. Kourallinen villivihanneksia valinnan mukaan:

- nuoria voikukan lehtiä tai kukan terälehtiä
- mustaviinimarjapensaalla lehtiä
- maitohorsman lehtiä, latvusta tai kukkia
- koivun lehtisilmuja
- vadelman lehtiä
- nuoria pihlajan lehtiä
- poimulehtiä
- ahomansikan lehtiä
- mustikan lehtiä
- apiloita
- nuorta vesiheinää

Lisäksi kaksi lasillista vettä. Silppua vihreät, paloittele banaani, lisää vesi vähitellen tehosekoittimeen ja sekoita sakeaksi juomaksi.

”Helluntaita vietetään Pyhän Hengen vuodattamisen muistoksi. Ennen taivaaseen astumistaan Jeesus oli sanonut opetuslapsilleen, että heidän yleen vuodatettaisiin voima korkeudesta. Vaikka Jeesus ei enää olisi opetuslasten luona, Pyhä Henki olisi heidän kanssaan aina.

Helluntaita vietetään 50 päivää pääsiäisen jälkeen. Tänä vuonna helluntai on 4.6.

”Vuoden kristillisen kirjan valitsee tänä vuonna lastenpsykiatri **Jari Sinkkonen**. Esiraati valitsee kilpailuun ilmoitettujen teosten joukosta kuusi kirjaa loppukilpailuun. Sekä kilpailun että yleisöäänestyksen voittajat julkistetaan Helsingin kirjamessujen yhteydessä lokakuun lopussa.

”Invalidiliitto on myöntänyt *Suomen saavutettavien kirkko* -radio-ohjelmalle Esteetön Suomi -palkinnon. Kirkkohallituksen ja Radio Dein yhdessä toteuttama ohjelmasarja esitettiin viime kesänä. Ohjelman tavoitteena oli nostaa saavutettavuuden teemoja esiin myönteisessä hengessä. Esillä oli muun muassa fyysinen esteettömyys, kehitysvammaisuus, asenteet ja viittomakieli. Esteetön Suomi -palkinto jaetaan kahden vuoden välein.

Helposti hyvää

Lähiruuan hankkiminen on hyvinkin helppoa. Paikallisilta toreilta ja kauppahalleista löytää vihanneksia, marjoja, kalaa, lihaa ja leipomotuotteita.

”Nykyään myös ruokamarketit ovat ottaneet yhä enemmän lähituotteita valikoimiinsa.”

ProAgria haluaa omalta osaltaan edistää lähiruuan tunnettavuutta.

”Edistämme muun muassa REKO-renkaan toimintaa. Kyseessä on lähituottajien muodostama ringki, joka ilmoittaa myytävistä tuotteista Facebookin kautta. Kuluttaja voi siellä tilata haluamansa tuotteet, jotka ovat noudettavissa ilmoitetussa paikassa tiettyinä ajankohtana. Renkaita toimii ympäri maata, myös Pohjois-Savossa.”

Niin ikään ProAgria on mukana erilaisissa kampanjoissa, joiden tarkoituksena on tehdä lähiruokaa tutuksi.

”Kesäkuussa, Kuopion tanssiviikon aikaan, on tulossa Satoa goes wild -tapahtuma. Silloin esitellään ravintoloissa ja ruokaköyissä villivihannesten moninaisia käyttömahdollisuuksia.”

”Syyskuussa puolestaan on valtakunnallinen *Osta tilalta* -päivä, jolloin voi käydä hankkimassa tuotteita suoraan tiloilta. Mukana on sellaisiakin tuottajia, jotka eivät muuten myy suoraan kuluttajille.”

Kasvimaa parvekkeelle

Sulolan mukaan lähiruokaa voi itsekin tuottaa pienimuotoisesti jopa kerrostalossa.

”Ihan ikkunalaudallakin voi kasvatella yrttejä. Parveke antaa jo laajemmat mahdollisuudet viljelyharrastukselle.”

”Yrtit ja salaattit ovat helppoja kasvatettavia.

Olen kuullut, että joillakin on ollut parvekkeellaan perunaa, retiisiä, porkkanaa ja paprikaakin. Nykyään on olemassa myös amppelimansikoita, jotka ovat käteviä juuri parvekkeilla ja terasseilla.”

”Myytävänä on viljelyyn tarkoitettuja säkkeitä, joissa on kaikki valmiina. Jos on näppärä käsistään, voi rakennella itse kasvatuslaatikoita.”

Syötävän lisäksi viljelmät tarjoavat myös silmäniloa ja tuoksua.

Sulola kehottaa huomioimaan, missä ilman-suunnassa parveke sijaitsee.

”Esimerkiksi etelän suuntaan avautuvalla parvekkeella tarvitaan enemmän kastelua.”

Eikä pidä unohtaa metsiämme ja järviemme tarjoamia lähiruokamahdollisuuksia. Marjastus, sienestys, kalastus ja metsästys ovat paitsi antoisia harrastuksia, myös monipuolisen ruuan lähteitä.

”Meillä Suomessa on ainutlaatuiset jokamiehenoikeudet, joita kannattaa ilman muuta hyödyntää.”

HELI HARING

PÄÄKIRJOITUS

Iloa ja surua

Vietämme parhaillaan reformaation merkivuotta. Yksi sen päätapatumista oli helatorstaina, jolloin muistettiin Jeesuksen taivaaseenastumista. Taivaaseen astunut Kristus on Pyhän Henkensä kautta sanassa ja sakramenteissa läsnä seurakuntansa keskellä. Kristuksen läsnäolo on armoa, ja armo eletään todeksi yhdessä. Helatorstai on myös pyhä arjen keskellä.

Kuopion torilla järjestettiin helatorstaina kaikkien seurakuntien yhteinen torimessu, keittolounas ja koko perheen Riemu-festivaali. Samana päivänä järjestettiin myös pidetyn presidenttimme **Mauno Koiviston** valtiolliset hautajaiset. Torimessun yhteydessä muistettiin Koivistoa esirukouksessa.

Piispa **Jari Jolkkonen** painotti: ”Seurakunnat kunniottavat presidentti Koiviston elämäntyötä parhaiten ottamalla hänen muistonsa mukaan osaksi helatorstain ja reformaation merkivuoden viettoa. Kokoontumalla yhteiseen jumalanpalvelukseen ja viettämällä sen jälkeen yhteistä ateriaa voimme osoittaa kiitollisuutta ja kunnioitusta hänen työlleen isänmaamme hyväksi. Koiviston ja hänen sukupolvensa ponnistelut niin sodan kuin rauhan aikana ovat tehneet mahdolliseksi sen, että voimme elää rauhassa ja viettää reformaation merkivuotta vapaudessa”.

Kuopion torille kertyi satamäärin ihmisiä ensin messuun ja sen jälkeen Riemu-festivaaliin. Piispan toiveen mukaisesti juhla vahvisti keskinäistä yhteenkuuluvuutta. Kirkko oli mukana ilossa ja surussa, arjessa ja pyhässä.

Ystäväni sai viime jouluna lahjaksi villasukat. Toinen sukka oli harmaan, toinen punaisen sävyinen. Pake-tin avattuaan ystäväni ihmetteli hetken, olivatko sukat sekoittuneet vahingossa. Kor-tissa luki: ”Elämään voi mah-tua samaan aikaan iloa ja surua – silti elämää voi jatkaa eteenpäin kummankin tun-teen kanssa yhtä aikaa.”

Kristuksen läsnäolo on armoa

Koiviston hautajaiset olivat juhlliset ja arvokkaat. Kymmeniä tuhansia ihmisiä oli kerääntynyt katujen varsille seuraamaan surusaattoa ja

osoittamaan kunnioitustaan presidentille.

Koiviston kuolinilmoitukseen oli valittu hänen itsensä sanoittama sitaatti, joka myös päätti YLE:n lähetysten hautajaisista:

”Ellemme varmuudella tiedä, kuinka tulee käymään, olettakaamme, että kaikki käy hyvin”.

MINNA SIIKANIVA
minna.siikaniva@evl.fi



Kevät ja virkeä mieli?

Tänä vuonna kevät on edennyt muutamiiin viime vuosiin verrattuna poikkeuksellisen verkkaisesti. Talven pitkittynyt ote on näkynyt vaikkapa sosiaalisen median kanavissa päivittelynä (hah, juuri oikea termi) siitä, että talven ote saisi jo kirvota! Aihe on herättänyt siellä vähintään yhtä paljon keskustelua kuin sote- ja maakuntauudistus kuunaan. Kirjoituksesta on mielestäni voinut aistia pientä ahdistusta tai tuskaa siitä, miksi se kevät ei tule!

Miksi muuten kevät on niin tärkeää aikaa? Ainakin omassa elämässäni kaikki 'tärkeät' asiat ovat tapahtuneet keväisin - tai siltä minusta ainakin kevään lapsena tuntuu. Lie-neekö muillakin näin, onko kevät luonnon puolesta ja myös mieleemme osalta muutoksen aikaa? Lisääntyvä valoisuuden ja auringon lämmön aika vaikuttaa suuresti myös meistä useimman mieleen. Kevääseen liittyvät myös sanat positiivisuus ja toiveikkuus. Toki tunnen myös ihmisiä, joille kevät on vaikeaa aikaa, kun tuntuu että kaikki muut saavat aikaan, jaksavat enemmän ja heti auringon näyttäytyttyä naama leviää virneeseen ja hymykuopat ilmentyvät kasvoille... ☺

Sote- ja maakuntauudistus olivatkin oivallinen aasinsilta pohdintaan kirkosta ja sote-uudistuksesta: oletko nähnyt sellaisia juttuja jossain? Minä en joko ole tai en seuraa tarpeeksi aktiivisesti kirkon tiedotusta.

Arvelisin, että kirkkomme ei ole saareke, johon nuo uudistukset eivät vaikuta. Tämä puolestaan antaa mahdollisuuden sellaiseen pohdintaan, mitenkähän kirkkomme uudistukset näkee, uhkina vai mahdollisuuksina? Ja onko jossakin arvioitu, mitä kirkkomme toimintoja nuo uudistukset koskettavat ja mihin vaikuttavat? Kun vähän googlailin hakusanoilla kirkko ja sote, asiasta löytyikin lisätietoa Sakastista, joka on palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille.

Tällaista keskustelua soisin viriävän, että asiat eivät tule ikään kuin yllätyksenä!

Toivotan omalta osaltani kaikille Kirkko ja Kodin lukijoille niin aurinkoista mieltä, jaksamista kuin ihanaa kesääkin – jospa siitä tulee tuon pitkän talven jälkeen aurinkoinen ja lämmin!

JOUNI ORTJU

”**Onko kevät luonnon puolesta ja myös mieleemme osalta muutoksen aikaa?**”

Köyhän korvat ja Jumalan

Mitä köyhä kuulee, kun Raamatun kertomus kerrotaan sellaisenaan, ilman tulkintaa? Sakari Häkkinen kokeili, ja nyt tutkimuksellisen kokeilu on kansissa.

Tapahtui savimajas- ja sen liepeillä, paikalla kuopiolainen valkoinen mies ja paikallista köyhää väkeä: ”Kerroin Jeesuksen vertauksia ja puheita. En lukenut Raamatusta, vaan kerroin vapaasti, niin kuin noita kertomuksia oli alun perinkin kerrottu. En se-littänyt yhtään kertomusta, vaan pyysin paikalla olevia keskustelemaan ja kommentoimaan kertomusta. Nauhoitin keskustelut ja kirjasin ne ylös.”

Osa tuosta aineistosta on juuri ilmestyneessä kirjassa *The Gospel of the Poor* (LAMBERT Academic Publishing), joka vei päätökseen vuonna 2009 aloitetun tutkimusprojektin Raamatun köyhyystekstien tulkinnasta. Tutkija, hiippakuntadekaani **Sakari Häkkinen** pyrki palaamaan Raamatun kertomusten alkuperäiseen miljööseen, jotta kuulisi kertomukset tuoreella tavalla, irrallaan länsimaisesta hapatuksesta ja totutusta tulkinnasta.

Huominen päivä ja murhe

Tansanian kylissä osa ihmisistä oli eri suuntauksiin kuuluvia kristittyjä, osa muslimeja, osa perinteisten afrikkalaisten uskontojen kannattajia ja osa vähän näitä kaikkia yhdessä.

”Heidän tulkinnoissaan usein ensimmäisenä nostettiin esiin paikallisen pastorin tai evankelista antama ope-

”**He kuulivat Jeesuksen sanoissa vahvan oikeudenmukaisuuden ja rauhan rakentamisen viestin.**”

tus. Kunnian ja häpeän kulttuuri tuli näkyviin. Keskustelun kuluessa vähän ajan päästä nousi kuitenkin esiin heidän omia kokemuksiaan köyhyydestä. Esimerkiksi afrikkalaisen suurperheen näkökulmasta rikkaan miehen äkillisestä kuolemasta kertoma Jeesuksen vertaus (Luuk 12:13-21) ymmärretään hyvin eri tavalla kuin meillä länsimaissa”, Sakari Häkkinen sanoo.

”Mielenkiintoinen oli myös tansania-laisten näkemys siitä, miten voi soveltaa Jeesuksen sanoja, ettei pidä murehtia siitä, mitä syö tai juo. Jos ei ole riittävästi ruokaa eikä puhdasta juomavettä, kuinka voi olla huolehtimatta ja mitä siitä seuraa, jos ei ajattele huomista päivää?”

Palestiinassa tutkijan keskustelukumppanit olivat kaikki muslimeja.

”He kuulivat Jeesuksen sanoissa vahvan oikeudenmukaisuuden ja rauhan



rakentamisen viestin. Palestiinalaiset nuoret samaistuivat kuin itsestään selvästi Laupias Samarialainen -kertomuksessa tien viereen jätettyyn hakattuun

TIESITKÖ?

Miten kolehtirahoista päätetään?

Kolehti on ollut osa jumalanpalvelusta alkuseurakunnan ajoista asti. Kolehti liittyy ehtoollispöydän kattamiseen ja ehtoollisen teologiaan: se kannetaan ehtoollisen aloittavan uhrivirren aikana seurakunnan vapaaehtoisena, vastavuoroisena lahjana diakonisen huolenpidon hengessä.

Perustelut kolehdille löytyvät evankeliumeista. Jo opetuslapset saivat matkaohjeekseen huolehtia köyhistä ja sairasta, koska ”lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa”.

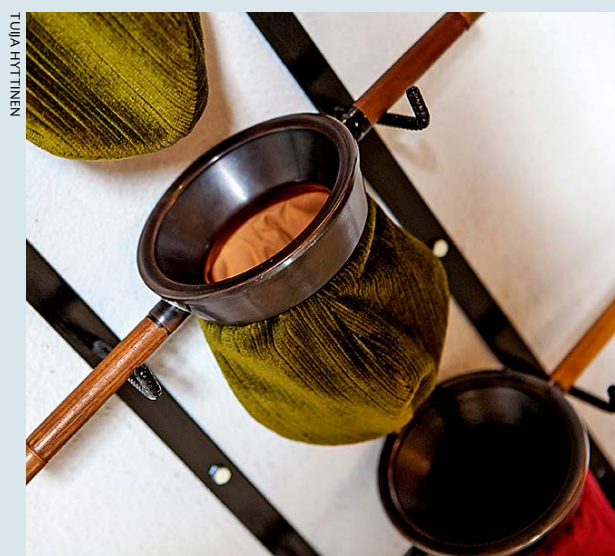
Kolehti ei siten ole lähtökohtaisesti kirkon omaa varainhankintaa, vaan kolehtivarat on käytettävä muuhun avustustoimintaan.

Valtaosan kolehtikohteista päättää kirkkohallitus ja määrää niistä seurakuntia velvoittavalla yleiskirjeellä. Se myös valvoo tilityksiä. Avustuksia jakavat yhteisöt voivat hakea kolehtikohteita kirkkohallitukselta. Haku aika on toukokuussa.

Joistakin kolehtikohteista päättävät tuomiokapitulit. Kuopion tuomiokapituli määräsi tänä vuonna vain kahdesta hiippakunnallisesta kohteesta, joista toinen kannetaan hiippakunnan seurakuntien sekä Jordanian ja Pyhän Maan evankelis-luterilaisen kirkon yhteishankkeiden hyväksi ja toinen seurakuntien jumalanpalvelus- ja kirkkomusiikkityön tukemiseen.

Seurakunnat päättävät vuosittain itse paristakymmenestä kohteesta. Päätöksen helpottamiseksi kirkkohallitus julkaisee kohteista suosituslistan, jolle hiippakunnat saavat lisätä oman suosituksensa. Kolehdit on suunniteltava seurakunnissa päiväkohtaisesti työkausittain.

Aivan omin päin eivät seurakunnat siis päättäne kolehdeista. Paikallisetkin kohteet ovat mahdollisia, mutta seurakun-



nan oma toiminta kuten vaikkapa nuorisotyö on kustannettava kirkollisverolla, ei kolehdilla. Kolehti on tarkoitettu hädänalaisten auttamiseen.

Viime vuonna Kuopion seurakuntien kolehdit tuottivat yhteensä 160 000 euroa. Ihan pienistä roposista ei siis ole kyse.

Vaikka kolehtirahan varaaminen mukaan messuun kuuluu kirkolliseen yleissivistykseen, ei käteistä rahaa aina satu mukaan. Niinpä pankkikortilla maksamista jo kokeillaan pääkaupunkiseudulla. Uutuus tulee aikanaan Kuopioonkin.

KAIJA VUORIO

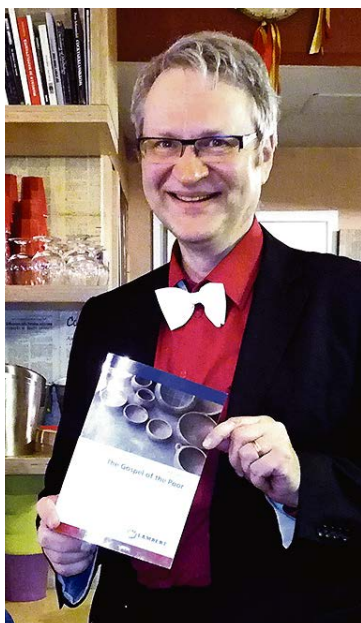


Sana



Äärimmäinen köyhyys synnyttää omanlaisensa tulkinnan Raamatun kertomuksista.

uhriin, kun länsimaissa useimmat kuulijat – itseni tavoin – ovat tunteet syyllisyyttä samaistuttuaan ohikulkijoihin.”



Sakari Häkkinen tutkimus Raamatun köyhyystekstien tulkinnasta on juuri julkaistu.

Köyhän äänen kuuleminen uutta

Köyhien äänen kuuleminen raamatuntutkimuksessa on uutta.

”Toki vapautuksen teologiassa ja muissa kontekstuaalisen teologian muodoissa Raamattua on luettu paljonkin köyhien keskuudessa ja heitä kuunnellen. Me pyrimme siihen, että köyhien äänellä olisi merkitystä tekstien tulkinnassa myös muille kuin niille köyhille, jotka tulkitsevat Raamattua omiin tarpeisiinsa. Uskon, että tutkijayhteisölekin köyhien näkökulma avaa köyhyyden keskellä syntyneitä tekstejä ja kertomuksia aivan uudella tavalla”, Sakari Häkkinen sanoo.

Harvalla raamatuntutkijalla on omakohtaista kokemusta

köyhyydestä. Siksikin on tärkeää viedä Raamatun tekstejä sinne, missä köyhyys on todellista ja olosuhteet samantyyppiset kuin Raamatun syntyäikoina. Alueeksi valikoitui Saharan eteläpuolinen Tansania ja Israelin palestiinalaisalueet.

”Tansaniassa näin äärimmäisen köyhyyden. Israelin palestiinalaisalueilla ihmisten suurin ongelma ei ollut köyhyys vaan miehitys ja elämä Israelin rakentaman turva-aidan ja muurin varjossa, mikä aiheuttaa köyhyyttä”, Häkkinen kuvaa.

Uuden testamentin syntyäikoihin tilanne Lähi-idässä oli pitkälti samanlainen: ”Ihmiset elivät hyvin vaatimattomissa oloissa kuten nyt Tansanian savimajoissa. Tuolloin Palestiina oli Rooman miehitysvalan alla samankaltaisissa ongelmissa kuin nyt.”

”Minussa heräsi enemmän kysymyksiä kuin oivalluksia. Millaisessa tilanteessa Jeesus itse on nämä kertomukset kertonut. Mille kuulijakunnalle evankelista on ne kirjoittanut ja miten niitä mahdollisesti muokannut omaan kontekstiinsa sopivaksi?” Sakari Häkkinen jatkaa kysymistä.

”Yksi mieliinpainuvimmista kohtaamisista oli Ilula-Masukanzin kylässä Tansaniassa. Eräs afrikkalainen kysyi virvokkeita juodessamme minulta, miten luulen heille käyvän, jos he joskus onnistuvat pääsemään köyhyydestään. Tuleeko heistäkin silloin sellaisia ihmisiä kuin länsimaalaiset, jotka kyllä elävät vauraudessa, mutta eivät tarvitse Jumalaa mihinkään?”

ULLA REMES

MITÄ MIELESSÄ?

Rohkea, ajassa, aito

Kalevala Koru on osa suomalaisen naisen identiteettiä ja tarinaa. Se on myös yksi harvinaisiksi käyneistä kokonaan kotimaassa tehtävistä laatubrändeistä. Kalevala Korun 80-vuotisjuhlanäyttely on Kuopion luonnontieteellisessä museossa esillä 26.8. saakka.

Kalevala Korun suunnittelijoista moni on jo ikoinen. Muotoilujohtaja **Kirsti Doukas** ja heimokorut, **Antonio Mazzamauro** ja kansainvälisyys, Marimekosta tuttu **Marja Suna** ja Kalevala Korun Lumikukka, **Tony Granholm** ja ajaton estetiikka.

Kesäoppaana on Savonia-Ammattikorkeakoulussa jo kolme vuotta korumuotoilijaksi opiskellut **Jori Vilhunen**.

Mistä johtuu Kalevala Korun maine Suomen rakastetuimpana koruna?

”Kalevala Koru on suomalaisille ollut 'aina' olemassa ja yrityksen identiteetti on kehittynyt yhdessä suomalaisen kansallisen identiteetin kanssa. Monien mallien teemat ja inspiraatio ovat peräisin suomalaisille tärkeistä asioista kuten luonnosta. Hyvä myynti syntyy hyvästä tuotteesta, johon kuuluu myös ajanmukainen tuotantoprosessi.”

Millaisista Kalevala-koruista itse pidät?

”Muinaismuistoihin, hautalöytöi-

hin perustuvien korujen muotokieli puhuttelee, myytisten eläinhahmojen selkeys ja sen rinnalla koristeellisuus. Omissa korumalleissani rakennan myös kontrastia orgaanisen ja selkeän, graafisen muodon välillä. Arvostan myös käsityön määrää: yksi Kalevala-koru kulkee kuudentoista ihmisen käsien kautta.”

Kalevala Koru tunnetaan myös hyväntekeväisyysyhteistyöstä. Miksi?

”Hyväntekeväisyys on aina kuulunut yhtiön arvoihin. Yhteistyökumppaneita on paljon: Pelastakaa lapset ry, Roosanauha, Naisten Pankki, Uuden Lasten Sairaalan Tukiyhdistys, Suurella Sydämellä -vapaaehtoispalvelu, Suomen Aivosäätiö, Suomi-Ghana -seuran kummilapsitoiminta. Valitun korun myynnistä menee viisi prosenttia kohteelle.

Mihin näyttelyssä kannattaa erityisesti tutustua?

”Esillä on yli 200 korua, videoita, valokuvia ja tarinoita: esimerkiksi **Laura Pakariselle** Euroviisuihin (kuvasa) ja Nightwish-yhtyeelle tehdyt sarjat, korutuotannon vaiheet ja tulevaisuuden visiot kuten stressiä mittavat älykorut. Virtuaalisen videon kautta voi kurkistaa Kalevala Korun tehtaalle Helsingin Pitäjänmäkeen. Omia sepäntaitoja voi kokeilla kultasepän työpisteessä.”

Teksti ja kuva:
ULLA REMES



*Suomi
Finland*
100

MUUTTOPALVELUA KUORMA-AUTOLLA
65 € / tunti. Kuolinpesien tyhjennykset, pienkuljetukset. Puh: 045 859 3366.
www.laatuapaikka.fi/kuljetus

KAIKKEA KIVAA KOTIIN
KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Perikunta myy **3h+kk+s+lasitettu parveke (70,5 m²)**. Hyvä yhtiö, ydinkeskustassa rauhallisen kävelykadun varrella Käsityökatu 34 B - aivan seurakuntakeskuksen naapurissa! Hp. 240 000 €, autohallipaikka 24 000 €. Tarkemmin etuovi.com/kohde/e79462.
Puh: **050 566 6622**.

Sähköasennus
Hannu Tuomainen

Puh. **050 553 8767**
hannu.tuomainen@netti.fi



KESÄSEURARADIO 28.6.–31.7.2017

SRK Tarkempi ohjelma ja nettiradio:
rauhanyhdistys.fi

KUOPIO
93,3 MHz



KotiKunto
FYSIOTERAPIA - TOIMINTATERAPIA - KOTIPALVELU

Kysy myös
lahjakortteja!

KOTONA ASUMISEN TUEKSI

• Kotipalvelut

• Fysio- ja toimintaterapia kotiin, lähetteellä tai ilman!
• Ota yhteyttä: 044 977 9825, 044 977 4654

M T Kotikunto Oy

Pitopalvelua

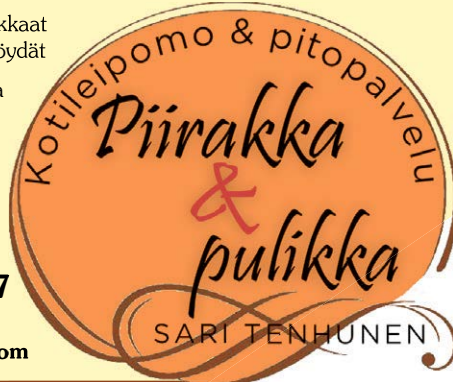
**Ilon ja surun hetkellä
olemme palveluksessanne**

- Kaikkiin kodin juhliin maukkaat kylmät tai lämpimät pitopöydät
- Kotileivonnaiset tilauksesta (ilmainen kotiinkuljetus)
- Meiltä myös astiat, liinat, kukkalaitteet, tarjoilu henk.kunta, jne.

puh. **050 305 1737**

tai s-posti

piirakkapulikka@luukku.com



Milloin viimeksi proteesisi on tarkastettu?



**Hammasproteesit
ovat osa terveyttäsi!**

Suosittelen yli 40 vuoden
kokemuksella tarkastusta
1-2 vuoden välein.

**Tervetuloa tuttuun, turvalliseen
ja ammattitaitoiseen hoitoon!**

Jorma Päivinen

erikoishammasteknikko, hammasteknikkomestari



**Kuopion
HammasProteesi klinikka**

Vuorikatu 36, 70100 Kuopio • Puh. (017) 262 2121 • info@kuopionhammasproteesiklinikka.fi

Lue lisää uusituilta nettisivuiltamme:

www.hammasproteesiklinikka.fi

Silta rakennetaan kohtaamalla

Suomalainen musiikki turvapaikanhakijan tulkitsemana loi yhteyttä maahanmuuttajien ja suomalaisten konsertti-iltaan.

Aitienpäivän alla Siilinjärven seurakuntatalon isoin sali täyttyi ääriään myöten, kun iranilainen **Amanj Amirnia** ja **Dostan**-orkesteri koskettivat musiikillaan – suomalaisille rakkaalla musiikilla. Amirnian tulkitsemina suomalaisille tutut **Jenni Vartiaisen**, **Hectorin**, **Juicen** ja **Rauli Badding Somerjoen** laulut saivat uuden ulottuvuuden.

Amirnia tuli Suomeen turvapaikanhakijana puolitoista vuotta sitten ja päätyi heinäläiseen vastaanottokeskukseen. Vain pari viikkoa tulonsa jälkeen Amirnia hämmästytti laulamalla suomeksi Jenni Vartiaisen laulun *Missä muruseni on*.

”Etsittyäni Youtubesta suomalaismusiikkia tämä laulu tuli vastaan ensimmäisenä. Vaikkeen ymmärtänyt sanoja, oivalsin, että nyt lauletaan rakkaudesta”, Amirnia kertoo.

Lauluni aiheet -konsertilla pääjärjestäjä Setlementti Puijola halusi luoda yhteyttä Siilinjärvellä ylläpitämänsä Tarinan vastaanottokeskuksen asukkaiden ja siilinjärveläisten ja kuopiolaisten välille. ”Haluamme rakentaa siltaa, niin että paikkuntalaiset voisivat kohdata maahanmuuttajia ja ihmisten tulosy häipyisi taka-alalle”, viestintäpäällikkö **Katja Hedberg** Setlementti Puijolasta kertoo.

”Ihana tunnelma. Kaikki viihtyivät. Olimme yhden illan ajan yhtä”, Hedberg ihastelee.

Illassa kuultiin myös Tarinan vastaanottokeskuksen lapsiryhmän ja kahden äidin lausumia suomalaisia runoja. Kaikki ohjelma toteutettiin suomeksi. Kieliopetus on Setlementti Puijolan kotouttamistyössä keskeistä.

Ruoka yhdistää

Katja Hedberg muistuttaa vuorovaikutuksen merkityksestä. ”Mikään muu ei auta ymmärtämään muualta tulleita ihmisiä ja omia asenteita, pelkoja ja ennakkoluuloja kuin kohtaaminen. Jos ei koskaan ole käritelty, juteltu ja kuultu toisen tarinaa, miten voidaan ymmärtää? Kohtaamisissa syntyy oivallus siitä, että ihmisinä olemme samanlaisia, vaikka tulisimme mistä oloista tahansa.”

”Myös kaikki, mikä tapahtuu keittiössä, yhdistää”, Katja Hedberg vakuuttaa.

Konsertin tarjoiluvalmisteluissa yhteistyökumppanina toimivat Savon Martat. Yk-



Konsertin tarjoiluun taatelipullat ja suolaiset piiraat syntyivät Makuja-kurssilaisilta Savon Marttojen kanssa yhteistyössä. Kuvassa osa leipojista: Jasmin Al-Azavi (vas.), Somayeh Rajabi, Savon Marttojen Heta Nykänen sekä Lobna Al-Shaheen.

”Jos ei koskaan ole käritelty, juteltu ja kuultu toisen tarinaa, miten voidaan ymmärtää?”

si Marttojen ohjaamista Makuja-kurssien ryhmistä valmisti illan leivonnaiset. Makuja-kurssit ovat osa Marttaliiton valtakunnallista hanketta, jossa kotitalousasiantuntijat, nuoret turvapaikanhakijat ja vapaaehtoiset toteuttavat ruuanvalmistuskursseja, joissa ruokakulttuurit lyövät kättä. Osana hanketta

Setlementti Puijola, Martat, Siilinjärven kunta ja seurakunta järjestivät Ravintolapäivän viime vuonna.

Jatkuvaa kohtaamista yhteistyössä

Setlementti Puijola iloitsee eri toimijoiden yhteistyöstä Tarinan asukkaiden hyväksi. ”Kun Tarinan sairaala puolitoista vuotta sitten muuttui vastaanottokeskukseksi, Siilinjärven seurakunta oli heti mukana arkisessa työssä. Tänä keväänä asukkaitamme on ollut seurakunnassa säännöllisessä vapaaehtoistyössä, ja toukokuussa seurakunta järjesti Tarinan isille ja lapsille sekä äideille ja lapsille omat leiripäivät”, Katja Hedberg kertoo.

”Tarinassa on paljon vapaaehtoisia esimerkiksi SPR:n paikallisosastosta. Vapaaehtoisten kanssa asukkaat ovat päässeet kalaan, marjaan, mökille, tanssimaan. Moni on avannut



Oli hämmästyttävää, kuinka uskotavasti ja liikuttavasti Amanj Amirnia pystyi tulkitsemaan suomalaista tekstiä, vaikka hän on ollut Suomessa vasta puolitoista vuotta.

kotinsa ovet”, Hedberg sanoo.

Vastaanottokeskuksen alkuvaiheista Hedberg nostaa myös Siilinjärven peruskoulun opettajien merkityksen. ”Opettajat ottivat lapset vastaan, ja koulunkäynti lähti hyvin rullaamaan. Opetus järjestyi, vaikka laki ei olisi sitä edellyttänyt. Mahtava kädenojennus. Nuoret olisivat muuten tippuneet tyhjään”, Hedberg kiittää.

Sillanrakennus maahanmuuttajien ja siilinjärveläisten välillä jatkuu kesällä muun muassa kuukausittaisissa *Tarinan lauantai* -iltoissa, joissa vietetään yhteistä aikaa vastaanottokeskuksen pihalla. Illat järjestää Setlementti Puijola.

SINI-MARJA KUUSIPALO

✚ Toukokuussa 2017 Tarinan vastaanottokeskuksessa Siilinjärvellä on 330 asukasta ja keskuksen kirjoilla yksityismajoituksessa asuu 90. Ala-ikäisiä Tarinassa asuu nyt enemmän kuin aikaisemmin: 85. Tarinaan on muuttanut lähes 100 uutta asukasta kevään aikana muista vastaanottokeskuksista.

KERRON KIRKOSTA

Laulu kuuluu kirkkotiellä

Kuopion seurakuntayhtymässä on 20 kanttoria huolehtimassa siitä, että musiikkitoiminta elää vahvana seurakunnissa. Kuoroja ja musiikkiryhmiä on monenlaisia: kirkkomuskareita, lapsikuoroja, nuorten bändejä ja soitinyhtyeitä, kirkkokuoroja, senioritoimintaa, nuorten aikuisten musiikkiryhmiä, yksittäisiä muusikkoavustajia, virsiipiirejä... Myös konsertit kokoavat ihmisiä yhteen, erityisesti kesällä on kaupungissa ja maaseudulla lukuisia mielenkiintoisia konsertteja ja yhteislaulutilaisuuksia.

Musiikkityön painotukset ovat hieman erilaisia eri seurakunnissa riippuen kanttorista ja alueen rakenteesta ja mahdollisuuksista. Jokainen kanttori pyrkii tekemään mahdollisimman laadukasta ja mielenkiin-

toista työtä alueen musiikkitoimijoiden kanssa. Onneksi työ ei tunne seurakuntarajoja, osallistua voi yli seurakuntarajojen.

Musiikkityön todellisen sisällön avaa Jumalan kutsu toimia Hänen palvelijanaan, laulaa ja soittaa Hänen kunniakseen. Monet laulajat kokoontuvat viikoittain harjoittelemaan yhdessä lauluja kanttorien johdolla jopa vuosikymmenien ajan. Tiiviin yhteistyön myötä kuorolaiset tulevat meille kanttoreille tärkeiksi ja läheisiksikin työtovereiksi. Musiikki uskonnollisuuden ilmentäjänä yhdistää monet ihmiset osallistumaan aktiivisesti oman kirkon musiikkiryhmiin.

Jumalanpalvelusten rikastuttaminen on yksi tärkeimmistä musiikkityön tavoitteista ja siinä Kuopion seurakuntayhtymässä onnistumme mielestämme hyvin. Erilaisia tyyliä löytyy laidasta laitaan, jokaiselle löytyy mieleinen musiikillinen kieli jumalan-



Maaningan alueen kanttori Talvikki Attila-Pekonen laulattaa Ilon Säteet -lapsiryhmää.

tilaisuuksissa. Usein juuri hiljaisimmissa ja vaatimattomimmissa tilanteissa virsien tekstit ja sä-

velvet liikuttavat syvimmin. Aina sävelen ja sanojen ei tarvitse mennä ihan oikeinkaan, riittää että jokainen osallistuu tavallaan. Musiikin lahjan antaja, Luoja, on tehnyt sanomansa niin vahvaksi. Tärkeintä on aito läsnäolo ja rukous. Sillä tavoin laulu kuuluu kirkkotiellä -vaikka kuiskaten.

Ajattelen, että musiikin merkitys ei ilmene vain suurissa tai taidokkaasti tehdyissä

palveluksiin osallistumiseen. Perinteinen jumalanpalvelusmusiikki on myös tärkeää, se elää tilaisuuksien mukaan kanttorien ammattimaisen tekemisen kautta. Toisinaan kirkoissa soitetaan erilaisia instrumentteja, saamme nauttia Kuopion seudun musiikkikoulutuksen monipuolisuudesta myös seurakunnissa.

RIIKKA TUURA
Kirjoittaja on Järvi-Kuopion kanttori. Palstalla kirjoittajat kertovat työalastaan



Jeesus puhui luonnosta ja vetäytyi erämaahan. Hän kehotti vastuullisuuteen suhteessa ympäristöön.

Mitä Jeesus opetti luonnosta?

Evankeliumeista ei löydy suoria käskyjä suojella luontoa. Jeesus lopulta kyllä opetti asiasta paljon sekä vertauksilla että elämäntavoillaan.

Ensiksi, Jeesus syntyi ihmiseksi, osaksi luonnon maailmaa. Jeesus myös puhui usein luonnosta. Hänen vertauksissaan elävät lampaat, härät, linnut, sinapinsiemenet, viiniköynnökset ja monet muut luonnonelementit. Mitä tämä kertoo Jeesuksen ajattelutavasta ja arvomaailmasta? Joku voi väittää, että luonnon asiat ovat pelkkiä vertauksia Jeesuksen opetuksissa. Vertauskuvallisuus ei välttämättä tarkoita sitä, etteikö itse vertauskuvalla olisi arvoa.

Sama pätee myös luontoelementteihin Jeesuksen opetuksissa. Tuloksena on, että meidän ymmärryksemme Jeesuksen opetuksista on osin sidoksissa luontoelementtien ymmärtämiseen.

Taivaan linnut

Jeesus puhui toisinaan myös suoraan luonnon arvosta. Erityisen usein hän puhui linnuista. Niiden yhteydessä korostuu Jumalan huolenpito luomakuntaa kohtaan. Jeesus kehottaa ihmisiä olemaan mu-rehtimatta liikaa ja ottamaan oppia linnuilta sekä kukilta. Ne tekevät, mitä niiden olemukseen kuuluu, ja Jumala pitää niistä huolen.

”Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut! Kuka teistä voi mu-rehtimalla lisätä elämänsä pituutta kyynäränkään vertaa? Katsokaa keldon kukkia, kuinka ne nousevat maasta.” (Matt.6:26–28)

Jumala tuntee kaikki luontokap-

paleet. Niillä on arvo itsessään, eikä pelkästään niiden ihmiselle tuottaman hyödyn tai ilon vuoksi. Jeesus antaa ihmiselle suuren arvon ja vastuun, kuten jo Vanhassa testamentissa oli annettu. Ihminen kykenee käyttämään valtaa muihin luotuihin, mutta hänen tulisi käyttää sitä harkiten.

Luonnossa lähellä Jumalaa

Jeesuksen ja hänen seuraajiensa elämäntavat kertovat omalta osaltaan luonnon merkityksestä heille. On huomionarvoista, että he säännöllisesti vetäytyivät erämaahan hiljentymään. Erämaa on koh-talaisen asumaton ja hyvin luonnonläheistä seutua. Tämä perinne on säilynyt läpi kristinuskon historian ja toteutuu nykyään vaikkapa leireillä ja retriiteissä, mutta parhaimmillaan myös yksin tehtävissä luontoretkeissä. Luonnolla on oma roolinsa Jumalan läsnäoloon keskittymisessä.

Jeesus eli toisenlaisessa yhteiskunnassa meihin nähden, eikä Jeesukselta voi odottaa yksityiskoh-taisia ohjeita kaikkiin ympäristöön tai eläimiin liittyviin kysymyksiin. Kristitty saa soveltaa rakastamisen käskyä erilaisissa tilanteissa. Jeesus opetti epäitsekkyttä ja omasta edusta luopumista toisten tähden. Tärkeintä ei ollut kiveen kirjoitet-tujen sääntöjen seuraaminen, vaan rakkauden toteuttaminen kussakin tilanteessa. Mitä kristitylle tarkoittaa rakkaus suhteessa esimerkik-si soiden suojeluun tai teuraskar-jan kohteluun? Mitä Jeesus suojeli-si, ja miten?

PANU PIHKALA/
SAKASTI

Kymmenen teesiä ekoteologiasta

1. Ympäristökriisi on pohjim-miltaan ihmisen kriisi: hänen toimintansa on ongelma.
2. Ympäristökysymykset ovat kysymyksiä synnistä, armos-ta ja parannuksen teosta.
3. Ympäristökysymysten tu-lee näkyä eettisessä toimin-nassa, mutta niiden pohja on dogmatiikassa, ei etiikassa. Toiminta koko luomakunnan puolesta on kristitylle ensi-sijaisesti uskonnollinen velvol-lisuus ja sitä kautta heijastuu kaikkeen hänen käytännön toimintaansa.
4. Sakramenteissa koko luoma-kunta liittyy yhteen Jumalan pelastavan työn kautta.
5. On löydettävä laajasti uudel-leen ihmisen yhteenkuuluvuus muun luonnon kanssa. Tä-tä tukevat ihmisen ikaikainen historia, Raamattu, mystiikka ja moderni luonnontiede.
6. Yhteenkuuluvuuden löytämi-nen vaatii kokemuseräistä kosketusta luontoon. Erityi-sesti lapsia ja nuoria on kasva-tettava kulkemaan luonnossa.
7. On säilytettävä lapsenkaltai-nen ihmettely luomakunnan aarteiden keskellä.
8. Ympäristökysymykset ovat aina laajoja yhteiskunnalli-sia kysymyksiä. Jos elämän perusedellytykset puuttu-vat, ihmisiltä on mahdoton-ta edellyttää ympäristöystä-vällisiä ratkaisuja.
9. Kasvatustyön tekijöille ympä-ristökasvatus ei saa olla yksi li-sätehtävä kaiken muun lisäk-si. Sen on oltava periaate, joka ohjaa kaikkea toimintaa.
10. Ympäristökasvatuksen pe-rustana on, että ympäristö kasvattaa meidät. Kaikki on Jumalan työtä.

Tietokoneapu

Kotitalous-vähennys 45%

www.orden.fi
040 5844 045



• Matot
• vuodevaatteet • ym.



PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi



**Sielunhoito-
terapia
SYDÄN-
JUURI**

*terapeuttista sielunhoitoa
perheneuvontaa*

Helena Lehtimäki, YTM
Sos.työntekijä, uusperheneuvoja
Sielunhoitoterapeutti (ACC)
P. 045 3156464, Kuopio
hennalehtimaki@gmail.com
www.sydanjuuri.fi

Ilmoitusmarkkinointi

Pirjo Teva

040 680 4057

pirjo.teva@kotimaa.fi



KOTIMAA

JALKAHOIDOT

koti- ja laitospöytäniä yli 30 v. kokemuksella.

Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka

Tuula Väisänen p. **040 530 7950**

Maanantaisin Maaningalla Kampaamo Sinissä.

LAHJA-
KORTTI

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO

ESA-MATTI KOPONEN

Puijonkatu 26, III kerros puh. 050 501 1110

Uudet hammasproteesit, pohjaukset ja korjaukset

LAATU- JA TYÖTAKUU

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 300 € + kulut + alv 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio

puh. (017) 282 2211 • faksi (017) 282 3101

www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

ASIANAJOTOIMISTO KOLARI & CO. OY

Seppo Kolari, Matti Reinikainen,
Ville Heikinheimo, Katriina Manninen, Kristian Kakko

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO

(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax.

www.kolari-co.fi

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

ASIANAJOTOIMISTO ESA AIRAKSINEN

Tulliportinkatu 34, Kuopio

(017) 262 5300, esa.airaksinen@kolumbus.fi

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit - kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen

p. 044 211 9876

Perunkirjoitukset

Luotettavasti – asiakasystävällisin hinnoin

Tapionkatu 5–9 Kuopio

(myös Siilinjärvi, Nilsinä)

Tilisara p. 040 140 3262

Toivo

pitää ihmisen liikkeellä

Elämänvoima syntyy toivosta. Epätoivo jähmettää paikoilleen.

Pariskunta kuulee, että taloon on tulossa putkiremontti. Mies huolestuu. Osaavatko rakentajat huomioida uudet asbestisäädökset? Entä jos valuja ei kuivateta tarpeeksi? Voiko alihankkijoihin luottaa? Ehkä pitäisi laittaa asunto myyntiin.

Remppa menee kuitenkin pieleen.

Vaimo näkee toisin. On taloja ennenkin korjattu. Ei se rakettitiedettä ole. Otetaan tämä seikkailuna. Saadaan hetki asua muualla, sehän on vain mukavaa.

Vaimon reaktio kertoo, mitä on toivo. Se on uskoa siihen, että vaikeakin asia on mahdollista. Esteet voidaan voittaa, ongelmat ratkaista.

Ratkaiseva taito

Kyky toivoon on valtava psykologinen resurssi. Usein juuri se ratkaisee, mitä ihmiselle tapahtuu vaikeassa tilanteessa.

Avioeron sattuessa toiveikas mieli odottaa tulevaisuudelta hyviä asioita. Toinen taas jää suremaan omia virheitään eikä pääse elämässään eteenpäin. Taloudellisessa vastoinkäymisessä toivo katsoo siihen mitä on ja mikä on mahdollista. Toivonsa menettänyt taas jähmettyy ja katkeroituu.

Toivo antaa voimaa vakavan sairauden ja lähestyvän kuoleman edessä. Elämästä luopumisenkaan ei ole kaiken menettämistä. Ilman toivoa maailmassa ei syntyisi mitään suurta tai kaunista.

Näen enemmän

Kristillisessä ajattelussa toivo luetaan kolmen hengellisen perushyveen joukkoon. Usko ja rakkaus ovat ne kaksi muuta.

Toivon katse kohdistuu eteenpäin. Minä selviän. Elämä voittaa. Pahastakin voi nousta hy-

vää. Se mitä nyt näkyy, ei ole koko totuus asioista.

Kaikki nimittäin on Jumalan käsissä. Ja Jumalalla on hyvä tahto jokaista ihmistä kohtaan, minua myös. Siksi uskallan katsoa tulevaa levollisin mielin. En ole yksin ja omien voimieni varassa, vaan Jumala itse kantaa minua. Jumalan läsnäolon "extra" tuo vaikeisiin tilanteisiin ylimääräisen voimavaran.

Siksi toivo näkee enemmän kuin on havaittavissa ja ymmärtää enemmän kuin on selitettävissä. Ei ihme, että monet varhaiset kirkkoisät käyttivät sanaa toivo uskon synonyyminä. Toivomme Jumalaan, he sanoivat.

Toivon vihollinen

Toivoa vastaan voidaan tehdä syntiä. Toivon hylkääjää ei usko enää Jumalan hyvyyteen eikä omiin mahdollisuuksiinsa. Minä olen niin huono ja paha, ettei Jumala voi tehdä minusta mitään. Epätoivo lukitsee ihmisen paikoilleen.

Epätoivon syntiä on esimerkiksi laiskuus ja aikaansaamattomuus. Mitä hyötyä on opiskella, työttömäksi tässä kuitenkin päädytään. Miksi tekisin työni kunnolla, tulee se palkka lintsaillessakin. Miksi puhuisin toisille ystävällisesti, pärjää sitä tylymmälläkin asenteella.

Aina epätoivon syntiä ei ole helppo tunnistaa. Sitä voi yrittää paljastaa esittämällä itselle diagnostinen kysymys. Uskonko, että hyvä ei kannata?

Sitten katsotaan omia elämäntapoja. Pidänkö itsestäni huolta? Syönkö terveellisesti? Liikunko kohtuullisesti? Lepäänkö riittävästi? Sivistänkö itseäni?

Jos tiedän, mikä on hyvää, mutta en silti toimi sen mukaan, olen langennut epätoivon syntiin. En usko, että hyvä kannattaa.

Toivottomuus

Keskiajan kuuluisa runoilija **Dante** kertoo vertauskuvallisessa Helveti-teoksessaan osuvasti epätoivon synnistä. Helvetin portin yllä lukee "ken tästä käy saa kaiken toivon heittää."

Toivo on täysin kadonnut helvetistä. Siksi sieltä puuttuu kaikki liike. Kadotetut ovat jumittuneet paikoilleen eikä kukaan usko mihinkään uuteen. He vain kiroavat virheitään ja syyttelevät muita.

Toisin on Danten Kiirastullessa. Siellä ihmiset kiipeävät puhdistavaa vuorta ylöspäin vapautuen vähitellen taakoistaan. Danten Paratiisi-teoksessa taas ihmiset kohoavat taivaallisten sfäärien läpi kohti Jumalaa.

”Toivon yliannostuksesta seuraa moraalinen rappio ja välinpitämättömyys

Toivo saa ihmisen liikkeelle, epätoivo jähmettää paikoilleen.

Mitä sillä on väliä?

Jos epätoivossa toivo on hävinnyt, ylimielisyydessä ja röyhkeydessä taas on liikaa toivoa. Kaikki on minulle mahdollista nyt ja tässä. En tarvitse minkään suuremman apua, Jumalankaan.

Tähänkin syntiin on helppo langeta. Osaan ehkä kiittää vanhempiani, työnantajaani ja Suomen valtiota. Kiitos siitä, että asiat ovat hyvin. Mutta jos en kiitä myös Jumalaa, kaiken hyvän perimmäistä antajaa, lankean ylimielisyyteen.

Liiallisen toivon syntiä on sekin, että pitää Jumalan armoa yhtä automaattisena kuin maan vetovoimaa jalkojen alla. Pienestä vilpistä Jumala ei välitä ja suurimmatkin hän lopulta armah-taa. Ei siis väliä, mitä teen. Saan armon joka tapauksessa.

Toivon yliannostuksesta seuraa synnin vähätely ja pahimmassa tapauksessa moraalinen välinpitämättömyys. Näin uskosta Jumalaan tulee kansaa turruttavaa oopiumia, kuten **Karl Marx** aikanaan esitti.



TUJA HYTTINEN

Ei satu minun kohdalle

Ateistikin voi syyllistyä toivon yliannostukseen. Riittää kun kieltää sen universaalin lain, että pahasta seuraa pahaa. Silloin luotetaan liikaa maailmankaikkeuden hyvääntahtoisuuteen. Siihen etä se on minun puolellani.

Kun asiaa ajattelee näin, toivomyrkytyksiä alkaa huomata siellä täällä, esimerkiksi epärealistisessa optimismissa. Tupakoija uskoo, ettei keuhkosityöpä iske juuri häneen. Liikenteessä hurjasteleva luottaa onneensa. Mikä tahansa kohtuuton riskikäyttäytyminen voi olla oire toivon yliannostuksesta.

Joissakin kulttuureissa liiallinen toiveikkaus kytkeytyy taikauskoiseen maailmankatsomukseen. Monissa Afrikassa maissa aids leviää, koska monet uskovat henkivoimien suojelevan juuri

”Toivon hylkääjä ei usko Jumalan hyvyyteen eikä omiin mahdollisuuksiinsa

minua, niin että muut sairastuvat mutta en minä. Siksi oikea tieto taudin leviämisestä ei vaikuta ihmisten sukupuolikäyttäytymiseen.

Terve toivo katsoo maailmaa realistisesti, vaikkakin valitsee myönteisen näkökulman.

Annosteltava kohtuullisesti

Toivo on eräänlainen vitamiini, jota on nautittava aristotelisen keskitien reseptin mukaan. Sen puute lamauttaa ja yliannostus rappeuttaa. On otettava sopivasti.

Toiveikkaan elämäkatsomuksen hyöty on havaittu monissa tutkimuksissa. Huomion tietoinen kiinnittäminen positiivisiin resursseihin lisää toiminnan tuottavuutta.

Kaoottisen muuton keskellä ei katsota koko sekamelskaa vaan vain sitä muuttolaatikkoa, jota juuri nyt ollaan pakkaamassa. Silloin saadaan voimauttava kokemus siitä, että homman edistyy. Kielestä mieleen -periaatteella voi opettaa omia ajatuksia kulkemaan myönteisiä polkuja pitkin.

Päätän, että viisi kuudesta esiin ottamastani puheenaiheista ovat positiivisia ja kannustavia. Ongelmatkin tuon esiin ratkaisuehdotusten kautta. Näin ohjaan ajatukseni etsimään myönteisiä tulkintoja asioista. Vähitellen minun ei enää tarvitse pakottaa itseäni siihen, vaan valoisat ajatuspolut ja sanavalinnat alkavat tulla automaattisesti. Aivot oppivat katsomaan maailmaa toiveikkaasti.

Yli synkän veden

Vaikeissa tilanteissa tarvitaan toivoa. Kaikkein raskain koettelemus on kuolema, koska se riistää ihmiseltä kaiken.

Silloin kristillinen toivo voi antaa tavattoman lohdutuksen. Kuolema ei ole loppu, vaan siirtymistä toisenlaiseen elämään. Ihminen tosin ei ole luonnostaan kuolematon. Kun elintoiminnot lakkaavat, se on siinä.

Mutta Jumala voi ottaa täältä lähtevän ihmisen vastaan. Hän pitää tämän elossa ja olemassa. Paavali ilmaisee sen lyhyesti sanoilla ”Kristus teissä, kirkkauden toivo” (Kol. 2:7). Meissä asuva Jumalan Poika on kuin kahva, josta Isä Jumala tarttuu ja nostaa meidät iankaikkiseen elämään.

Mitä taivaassa tehdään?

”Me riemuitsemme siitä toivosta, että pääsemme Jumalan kirkkauteen” (Room. 5:2), sanoo apostoli **Paavali**. Tästä huolimatta taivastoivo voi myös hämmentää ja pelottaa. Ihminen kun luonnostaan kavahtaa kaikkea tuntematonta. Emme halua mennä yksin pimeään metsään.

Samalla tavalla kuolemanjälkeisyys herättää pelkoa. Ollaanhan siinä suuren tuntemattoman edessä. Silloin on viisasta ajatella Jumalaa, taivaan isäntää. Hänet me tunnemme, kun taas taivaan valtakunta on meille vielä salaisuus.

Kuolemanjälkeisestä todellisuudesta on äärimmäisen vaikea puhua, koska meillä ei ole siitä minkäänlaisia havaintoja. Kristikunta on kuitenkin päättellyt jotakin Raamatun pääosin vertauskuvallisista taivaskuvista.

Kuoleman hetkellä olemme vielä keskeneräisiä ja monella tavalla rikkinäisiä ihmisiä. Vastata rajan takana ihminen parantuu, puhdistuu ja täydellistyy. Tapaamme silloin edesmenneet, tutut ja tuntemattomat. Ilmestyskirjan kuvaus taivaasta uutena Jerusalemin kaupunkina kertoo täyttymyksen yhteisöllisestä luonteesta. Jumalan tarkoitus on koota koko ihmiskuntaperhe taivaan suureen juhlaan.

Jääkö joku lopullisesti taivaan ulkopuolelle? Sitä emme tiedä. Joka tapauksessa Jumala ”tah-too, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden” (1. Tim. 2:4). Siksi kristityillä on lupa toivoa paljon.

Kuopion tori, ”Mualiman napa”, ruuhkautui helatorstaina uskonpuhdistuksen merkkivuoden juhla jumalanpalvelukseen osallistujista. Pian lastenvaunukansa valloitti torin perheiden ja lasten Riemu-tapahtumassa.



Harvoin Kuopion tori täyttyy rukouksesta ja veisuusta. Piispa Jari Jolkkonen toivoo torimessusta perinnettä.

Mualiman napa täyttyi Riemusta

Suvivirsi kohosi voimallisesti taivaaseen ja suruliputuksen liput liehuivat. Yli tuhat ihmistä keränneessä torimessussa muistettiin rukouksin presidentti **Mauno Koivistoa**, hänen läheisiään ja sekä kiitettiin Koiviston elämäntyöstä maamme hyväksi.

Linnutkin ylistivät

Kuopiolaiset **Merja** ja **Juha Koponen** olivat saapuneet lastenlastensa **Kertun** ja **Onnin** kanssa torille sekä messuun että Riemu-tapahtumaan. Heille päivän anti oli mieluinen. Lastenlasten kanssa käydään kirkossa, mutta sinisen taivaan alla, kevään hennon vihreässä pidetty torimessu sai erityiskiitokset. Tunnelma oli ainutlaatuinen.

”Tuntui juhlaa, kun Kuopion torilla kuultiin Jumalan sanaa. Kiitollisia olemme sille, kuka olikaan torimessun idean isä. Tuntui upealta, kun messun aluksi linnutkin lensivät torin yllä kuin ylistäen kaikkea”, kertoo Merja Koponen.

”Piispan sanat ansaitsemattomasta armosta menivät sydämeen, sillä Jumala ei odota meiltä suorituksia. Ihmisten tehtävänä on rakastaa ja armahtaa”, tuumi Koposten perhekunta.

Piispa toivoo perinnettä

Piispa **Jari Jolkkonen** kosketti kirkkokansaa vahvalla saarnallaan, jossa hän painotti vastuunkantoa ja huolenpitoa haavoittuvimmassa asemassa olevista, kun joka paikassa säästetään. Saarnassaan piispa kunnioitti myös presidentti Koivistoa.

”Kristus on läsnä ja lähellä tänään Kuopion torilla, kun vietämme messua. Ja hän on läsnä Helsingin tuomiokirkossa, jossa siunataan haudan lepoon presidentti Mauno Koivisto”.

Piispa Jolkkonen kehui torimessua erittäin yhteisölliseksi ja toimivaksi. Itse asiassa piispaa voidaan pitää Kuopion torimessun idean isänä, ja hän toivoi aiemmin muidenkin seurakuntien pitävän helatorstain messut ja yhteiset tapahtumat ulkoilmassa.



Kasvissosekeitto maistui Juha ja Merja Koposelle, jotka juhlivat lastenlastensa Kertun ja Onnin kanssa.

Piispa oli saanut kutsun presidentti Koiviston hautajaisiin, mutta koki, että hänen paikkansa oli tällä kertaa saarnaajana Kuopion torilla.

”Toivoisin, että tavalla tai toisella torimessusta tulisi tänne perinne.”

Rukouksissa muistettiin presidentti Koivistoa

Tuomiokirkkoseurakunnan pastori **Kirsi Perämaa** oli iloinen torilla pidetyn messun ainutkertaisesta tunnelmasta. Kirkkoväki täytti koko torin, eivätkä penkitkään riittäneet kaikille. Isolta screeniltä heijastettiin virsien sanat ja näytettiin lähikuvaa messun toimittajista sekä esiintyjistä suuren maailman tyyliin.

”Yllättävän luontevalta messu tuntui, vaikka kirkkona oli tori. Juhlatusnelma tulee siitä, kun tullaan runsain joukoin yhteen. Rukouksissa saimme muistaa myös presidentti Koivistoa.”



Temppurataa testasivat Johannes ja Joel Jokinen. Lastenhojaaja Hanna-Maija Mehtonen opastaa lapsia.

Torin tapahtumat eivät olisi olleet mahdollisia ilman kymmenien vapaaehtoisten apua. Yksi heistä oli järjestyksenvalvojana ollut **Martti Korhonen**.

”Todella hieno tapahtuma ja toivon, että tästä tulee perinne. Mualiman napa on hyvä paikka!”

Korhonen ymmärsi, että torimessu ja Riemu pidettiin, vaikka samana päivänä oli presidentti Koiviston hautaus siunaaminen.

”Eihän kuolema ole aina huono asia, jos vanhus on jo väsynyt ja saanut elää hyvän elämän, kuten varmaan presidentin kohdalla oli.”

Vetonaulat Maltti ja Valtti naurattivat

Yhteisen ruokailuhetken jälkeen torilla oli kuhinaa, kun varttuneempi väki lähti kotiin katsomaan presidentti Koiviston hautajaisia ja tilalle tuli jännittyneen näköisiä lapsia ja heidän vanhempiaan.

Päivän vetonaulana olivat lastenohjelmista tutut liikennepuistokonsaapelit **Maltti** ja **Valtti**. Shortsihousuiset kaverukset vetivät huumoripläjäyksillään maagisesti puoleensa perheen pienimmät ja lasten vanhemmatkin.

Vakuuttavan ensiesiintymisensä teki Kuopion seurakuntien lapsikuoroista koostettu Suurkuoro, joka lauloi riemullisesti hengellisiä lauluja. Lavalla esiintyi myös **Pikku-Papun Orkesteri**, joka on monen lapsiperheen suosikki. **Tomppa Taikurikin** hauskuutti väkeä taikatempuillaan.

Riemu-tapahtumassa oli lavaesiintyjien lisäksi kymmenkunta toimintapistettä, jossa askarrettiin, Bottle Flipattiin, tehtiin rintanaappeja tai kasvomaalauksia. Suosituimmaksi nousivat pomppulinna, liukumäki ja karuselli, jonne jonotettiin huolella.

Minna Liukkonen oli lähtenyt Riemu-tapahtumaan lastensa **Johanneksen** ja **Joelin** kanssa vapaapäivän viettoon.

”Tultiin siksi, että lapset saivat tekemistä ja pääsivät katsomaan Malttia ja Valttia. On kiva, että lapsille järjestetään tällaista ja vieläpä ilmaiseksi, sillä se alentaa osallistumiskynnystä.”

Torimessu ja Riemu toimiva kokonaisuus

Riemun onnistumiseen oltiin tyytyväisiä järjestäjätahollakin. Juontaja **Jarkko Mauksen** ja Riemu-työryhmän jäsenen **Eija Huuskosen** kasvot olivat yhtä hymyä, sillä tunnelma oli kolme tuntia kestäneen tapahtuman aikana korkealla. Väkimääräksi arveltiin 1500 henkeä.

”Tori yllätti täydellisen positiivisesti, kyllä tämä kokonaisuus eli torimessu ja Riemu voisivat olla täällä ensi vuonnakin”, toivoi Mauksen.

Samaa kannatti Eija Huuskonen. Hän osoitti isot kiitokset talkooväellekin.

”Hienosti on päivä sujunut ja perheet ovat olleet tyytyväisiä. Karuselli oli tämän päivän hitti.”

Teksti ja kuvat: SEIJA RYTKÖNEN

Ritvan pitkä matka

Ritva Silvennoisen elämässä karjalanpiirakat ovat kulkeneet mukana Uukuniemen hurmoksellisista seuroista Kuopion Kauppahalliin ja nyt mummin rooliin.

Haapaniemenkadun kodissaan **Ritva Silvennoinen** hymyilee ja puhuu vapaasti kertoessaan pitkästä matkastaan Kuopion kotiin. Pitkän linjan yrittäjä, nykyinen mummi ja Kuopion opas saa kerronnassaan eläväksi Uukuniemen ihmiset ja kuopiolaiset suurnaist.

”Se lapsista, joka itki ensimmäiseksi, pääsi vapaaksi rukoushetkestä. Alakoulua varjosti heränneen opettajani, neiti-ihmisen, tiukka uskonnollisuus”.

Pienelle Ritvalle Uukuniemen lapsuuskodissa uskonnollisuus ei kuitenkaan ollut pelkästään ahdistavaa.

”Kotona pidettiin mm. maallikkosaarnaajien pitämiä seuroja eikä niissä itketty. Tunnelma oli harras. Herkkuja syötiin ja tehtiin pakana-lähetykselle käsitöitä. Arpajaisista saattoi voittaa kakkua tai pullaa, ja jos oli surua, surutaloon tuotiin aivan valtavasti kakkua ja pullaa. Orpokotia tuettiin myös. Koti oli hyvin avoin ihmisille. Leivoimme todella paljon ja tunnelma oli lämmin”.

Koti Uukuniemen Niukkalan kylässä hengitti nyt jo sammunutta uukuniemeläistä herännäisyyttä, jonka keskiössä oli horrossaarnaaja **Helena Konttinen** Niukkalanmäeltä.

”Hän oli unennäköjä, ihmeellinen nainen, josta tieto levisi edeltä mustalaisten mukana. 1900-luvun alusta historiankirjoihin kirjoitettiin tuolloin, kuinka Suruttoman Vaaran talon miehet itkivät Helenalle syntejään.”

Äiti ei hymyillyt sodan jälkeen

”Lapsuuteni oli hyvä, vaikka sitä varjosti äidin vakava sairaus. Äiti ei hymyillyt sodan jälkeen koskaan. Isä oli myöhemminkin se, joka piti lapset sylissä, myös lapsenlapset. Hän luki meille lapsille *Täällä Pohjantähden alla* -romaanin ja myöhemmin lapsenlapsille *Aku Ankkaa*.”

Varsin nuorena Ritva lähti kotoa oppikouluun toiselle paikkakunnalle.

”Opin jo kotona tekemään paljon töitä. Se oli hyvä asia. Joskus ärsytti, että kun Helsingin serkut tulivat kesällä meille, heitä ei komennettu koskaan töihin.”

Ritva kaulitsi karjalanpiirakoiden kuoria. Sisko sai rypyttää: ”Minäkin olisin halunnut!”

Myöhemmin Karjalan evakkojen tytär on kuitenkin saanut rypyttääkin piirakoita kyllikseen. Ritva Silvennoinen on monelle kuopiolaiselle hyvin tuttu kasvo. Hänet muistetaan Kauppahallista muun muassa gluteenittomista leivonnaisista ja Korttelimuseon kahvilasta, ja viimeisimmäksi Kuopion Oppaista. Hän on toinen niistä oppaista, jotka taustoittivat *Suomi100* -teemaan keväen ja kesän opastetut kierrokset, joissa avataan merkittävien kuopiolaisien naisten elämää: yhteiskunnalliset vaikuttajat, uranuurtajat,



Ritva Silvennoisen roolipuku on naisasianaisen Elisabet Stenius-Aarneenkallion puku. Muistomerkki löytyy Musiikkikeskuksen läheltä.

taiteilijat, urheilijat.

Kun Ritvalla itsellään on opastusvuoro, hän saattaa pukeutua **Elisabeth Stenius-Aarneenkallion** oksiksi. Puvun hän alun perin teki tyttärensä vanhojen päivän tansseihin.

”Lapsena meille teki ompelija jakkupuvut, hatut ja kaikki. Sain ompelukoneen 12-vuotiaana, olen aina ollut viehättyynyt puvuista. Roolihahmossa opastaminen on minulle hyvin luontevaa. Toivoisin Kuopioonkin enemmän draama-opastuksia!”

Synkkiä virsiä

Oman elämän dramaattiset hetket elettiin äidin loppuvaiheissa.

”Kun äiti kuoli, en kokenut löytäväni lohdullisia virsiä. Kuoleman odotus viimeisinä kuukausina äidin maassaan tiedottomana oli niin ahdistavaa ja kammottavaa, että virretkin tuntuivat synkiltä ja melanolisilta. Missä olisi luvattu lohtua, mistä olisi voinut tietää, oliko elämä sellaista että rajan takana oli jotakin odottamassa?”

”Kun menin äidin luo, joka keran piti ennen sisäänmenoa koo-



Opaskierroksilla tutustutaan yhteiskunnallisiin vaikuttajiin ja uranuurtajiin eri puolilla kaupunkia.

ta itseni sairaalan pihalla. Lääkäri oli kehottanut puhumaan ja laulamaan, koska aina saattaa jossakin syvällä alitajunnassa olla ymmärrystä. Ja kun kerroimme siskon kanssa isän kuolemasta, äidin silmäkulmasta puristui kyynel. Muutaman päivän päästä siitä

hän kuoli siskoni syliin.”

Tarkkanäköisillä tyttärillä oli ollut jo jokin aavistus tulevasta: he olivat tilanneet isänsä arkun lisäksi toisen valkoisen arkun ”varalle”.

”En toivo kenellekään sellaista kuoleman odotusta. Minusta tuli tuolloin eutanasian kannattaja.”

Opastuksia Kuopion suurista naisista

Suomi 100 -juhlavuonna Kuopion Oppaat nostavat esiin kuopiolaisia merkittäviä vaikuttajia. Naisista kertovia kierroksia on kaksi versiota: yhteiskunnallisia vaikuttajia ja uranuurtajia. Yhteiskunnallisilla vaikuttajia -kierroksella esitellään mm. naisasianaisia (**Minna Canth** ystävineen), valtiopäivänaisia, kaupunginvaltuutettuja ja monissa tehtävissä ja yhdistyksissä toimineita (esim. **Alli Nissinen** ja **Suoma Kyykoski**).

Uranuurtajanaisten kierroksella avataan mm. monien alansa ensimmäisten naisten taustoja.

Yksi uranuurtajista on Puijon seurakunnan kirkkohera **Jaana Marjanen**, joka oli ensimmäinen naiskirkkoherra Kuopion hiippakunnassa.

Maksuttomia *Suomi 100* -kävelykierroksia on vielä neljä suomeksi ja kaksi englanniksi kesäkuussa, jonka jälkeen niitä tehdään heinäkuussa maksullisina Venäläisaikaan Kuopiossa ja Muistolaatat -kävelykierrosten lisäksi.

Hyvän kuoleman puolella

Tai ehkä näkemys kypsyi jo aikaisemmin: nuori abiturientti oli kirjoittanut ylioppilaskirjoituksissaan jokerivastauksesta täydet pisteet eutanasiasta puolustaan muun muassa elinten luovuttamista ajoissa muille. ”Jos ei lääkitsemisen mahdollisuutta ole ja ruokitaan letkuilla, ei se minusta ole elämisen arvoista elämää. Olen hyvän kuoleman puolella.”

Viime vuosina on löytynyt lohdullisiakin virsiä. Sukulaisuus ja juuret ovat entistä tärkeämpiä, myöhään löytynyt Tukholman serkku, äidin suvun Pekkisten sukuseura, kaikki kotinsa Karjalaan jättämään joutuneet.

”Mottoni on, että toisille pitää tehdä se mitä haluaa itselle tehtävän. Elämä kantaa. Olen halunnut antaa hyvän kiertää: minua auttoi aikanaan lukiossa vahtimestari, joka huolehti minulle päivittäin ruokaa. Tein päivät töitä ja illat kävin koulua. Ilman tuota ventovierasta vahtimestaria, joka otti asiakseen auttamiseni, elämäni olisi ehkä kulkenut toisenlaista tietä.”

Ritva auttaa nyt lähes päivittäin myös naapurin iäkästä naishenkilöä, jolla ei ole sukua Kuopiossa.

”Monilla läheisilläni on syöpä. Kun heidän luonaan käyn, tunnen, että elämä on tässä ja nyt. Jokaisesta hetkestä on hyvä olla kiitollinen.”

ULLA REMES

SEIJA RYTKÖNEN

ULLA REMES

Yksinäistä kannetaan

Viimeiselle matkalle tarvitaan ainakin kuusi arkunkantajaa. Aina heitä ei löydy.

Kun yksinäinen löytyy kuolleen kotoaan sen jälkeen, kun kerrostalon käytävässä on alkanut jo haista, media kertoo ainakin sen uutisen. Joskus jonkun yksittäisen ihmisen elämäntarinaa avataan: mikä johti siihen, että ihmistä ei kaivata? Millainen elämä, millaiset vaiheet, millaiset muutot ja muutokset?

Kun yksinäinen haudataan, minimissään paikalla ovat seurakunnan puolesta ilmaiseksi pappi ja kanttori, ehkä joku viranomainen tai yksittäinen omainen tai edunvalvoja.

Kuopiossa yksinäisiä haudataan viidestä kymmeneen vuodessa. Kuopio Kallaveden Rotaryklubin presidentti **Risto Rantanen** on ollut mukana auttamassa jo muutamissa hautaansiunaamisissa.

”Viime syksynä havahduimme ystävien kesken tähän avuntarpeeseen, lainaamme tässä Savonlinnassa aikoinaan kehitettyä ideaa auttaa vapaaehtoisina hautajaisissa.”

Mitä vapaaehtoinen tässä yhteydessä tarkoittaa? Viimeisen palveluksen tekemisessä tarvitaan papin ja kanttorin lisäksi ainakin 5–6 ihmistä, arkunkantajaa. On monista syistä tilanteita, joissa kuutta arkunkantajaa ei löydy.

”Rotary-klubin jäsenistä on valikoitunut noin 12 klubilaista, jotka ovat valmiina auttamaan tarpeen tullen. WhatsApp-ryhmämme *Saattoapu* toimii vuorojen jakamisen kana-



Yksinäisiä hautajaisia on vuosi vuodelta yhä enemmän.

vana. Vuoroja organisoivat klubimestarimme **Pentti Niemelä** ja **Sakari Nieminen**.”

Miten Saattoapumiehet sitten löydetään? Rantanen kertoo, että tietoa on välitetty paikallisiin hautausoimistoihin ja seurakuntiin sekä diakoniatyölle ja sairaalasielunhoitoon. Sieltä otetaan tarvittaessa yhteyttä Rotareihin ja sovitaan käytännön järjestelyt ja aika-aulut.

Kantamisesta maksetaan pieni palkkio, joka menee suoraan Rotareiden kautta hyväntekeväisyyteen.

”Tällainen toiminta on täysin Rotareiden perusperiaatteiden ja arvojen mukaista: tarkeitus on tehdä hyvää ja auttaa. Tyypillisimmillään rotareiden toiminta tunnetaan kansainvälisestä vaihto-oppilastyöstä, mutta yh-



Risto Rantanen on yksi Rotareiden vapaaehtoisista arkunkantajista.

tä tärkeää on auttaminen aivan lähellä, kotimaassa, kotiseurakunnassa”, Risto Rantanen sanoo.

Kaikki halukkaat auttajat eivät päädy Saattoapumiehiin. Kantajalla tulee olla melko hyvä fyysinen kunto: arkku painaa, ja erityisesti arkun laskemisessa hautaan tarvitaan hyvää kehonhallintaa ja tasapainoa. Näin jo korkea ikä voi tulla esteeksi. Rantanen kertoo, että saattoapuhenkilöt myös koulutetaan tehtävään: ”Kiinnitämme esimerkiksi erityistä huomiota yhtenäiseen tilaisuuden mukaiseen pukeutumiseen tilaisuuksissa”.

Yksinäisellä arkulla seisominen ja viimeisen matkan saattaminen ovat vahvoja kokemuksia, jotka vievät myös saattajan syvien kysymysten äärelle.

”Miten käytän aikani? Miten käyttäisin aikani oikein? Usein ihmiset puhuvat, että läheiset, vaimo ja perhe ovat tärkeitä. Miten se näkyy ajankäytössä, näkykö se? Onko puheiden ja todellisuuden välillä ristiriitaa?”

”Eläkö tässä ja nyt? Vai odotanko jotakin sitten kun -elämää, eläkettä, virkaa, parempaa rahatilannetta, unelmien puolisoa, jotakin määrittelemätöntä?”

Muun muassa ajankäyttöä ja oman elämän hallintaa konsulttina kouluttava Risto Rantanen teettää joskus kurssilaisillaan myös tehtävää, jossa mietitään, miten itse käyttäisi oman aikansa, jos tietäisi, että jäljellä on kymmenen vuotta, viisi vuotta tai vuosi. Entä miltä suunnitelma näyttäisi, jos jäljellä olisi yksi päivä? Keitä toivoisin viettämään sen kanssani?

ULLA REMES

Hoidettu hauta pysyy kauniina

Viileän kevään päätyttyä hautausmailla on viimein päästy kevättöihin. Kesäkukkien istutus seurakunnan hoidossa oleville haudoille aloitetaan kesäkuussa.

Kesäkukkien istutus aloitetaan kesäkuun puolivälissä heti sään salliessa.

”Ensin aloitamme istutukset sankarihaudoille, sen jälkeen hoitohaudoille. Sankarihaudoille äitienpäiväksi istutetut orvokit poistetaan ja tilalle istutetaan punaisia kesäbegonioita”, Siilinjärven seurakunnan puutarhuri **Kaija Pirttikoski** kertoo.

Siilinjärven hautausmailla on tänä vuonna tarjolla kymmenkunta erilaista kasvivalintoehdettä: yksivuotisista kesäkukista muun muassa begonioita ja verenpisara ja monivuotisista perennoista kuunililjoja, kesäpikkusydän ja pikkutyttöangervo.

”Kesäbegonia, mukulabegonia ja verenpisara ovat perinteisiä haudoilla käytettyjä yksivuotisia kasveja, samoin hopealehti reunuskasvina. Kesäbegonia on kaikista kestävin”, puutarhuri kertoo.

Sopimuksia lisää Siilinjärvellä

Siilinjärvellä haudanhoitosopimuksia Viinamäen ja Rauhanpuiston hautausmailla hautoja on kaikkiaan parituhatta, ja niistä 350 on seurakunnan hoidossa. Seurakunnan puutarhurin mukaan sopimuksia tehdään jatkuvasti lisää. Hautojen hoitoon sisältyy hauta-alueen



Begoniat ovat suosittuja hautakukkia.

puhtaanapito, kukkien istutus, hoito ja kastelu ja nurmikon hoito.

”Nöyrästi toivomme, että kun hauta on annettu seurakunnan hoitoon ja istutamme siihen hoitosopimuksessa sovitut kasvit, niin omia kasveja ei haudalle istutettaisi. Näin hauta pysyy kauniina ja siistinä”, puutarhuri

Hoida hauta kesäkuuntoon

- ✦ Muokkaa istutuspaikan multaa ja poista rikkakasvit. Laita istutuspaikalle lannoitettua multaa. Ympäristösyistä suosi luonnonmukaisia lannoitteita. Kasteluveteen voit tarvittaessa lisätä lannoitetta kesän mittaan.
- ✦ Valitse kasvit. Kannattaa huomioida kastelun tarve. Kasvien on hyvä olla sopivan matalia, jotta hautakiven tekstit näkyvät. Kasvit kannattaa istuttaa irti hautakivestä, jolloin niitä on helppo kastella. Kastellessasi kasvia kaada vesi kasvin juurelle, niin kukat eivät kastu ja kestävät pitkään kauniina.
- ✦ Myös hautamuistomerkin eli hautakiven hoito ja kunnosta huolehtiminen kuuluu omaisille. Hautakiven voit puhdistaa vedellä ja pehmeällä harjalla, tarvittaessa miedolla mäntysuopaliuoksella. Perusteellinen hautakiven puhdistaminen kannattaa tilata ammattilaiselta.
- ✦ Jos hautakivi on vaarassa kaatua, oikaisun voi tilata seurakunnalta tai kivioliikkeeltä.

Pirttikoski sanoo. Jos kukkatila on liian täynnä, istutusten hoito hankaloituu.

Haudan hoidosta vastaa aina hautaoikeuden haltija. Haudan voi hoitaa itse tai antaa sen sopimuksesta seurakunnan hoitoon. Siilinjärvellä seurakunnan hoitoon annetuista haudoista huolehtii puutarhuri yhdessä nel-

jän touko-lokakuuksi palkatun kausityöntekijän ja neljän kesä- ja heinäkuuksi palkattavan nuoren kesätyöntekijän kanssa.

Kuopioilla 36 hautausmaata

Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymällä on 36 hautausmaata, joista 27:een tehdään hautoja. Hautausmaiden pinta-ala on kuntaliitosten myötä kasvanut noin 100 hehtaariin. Arkkuhautapaikkoja niissä on yli 120 000.

Seurakuntayhtymän hautausoimi on myös merkittävä kausityöllistäjä, sillä Kuopion alueen hautausmailla työllistyy tänä kesänä 85 kausityöntekijää.

”Omaiset voivat itse huolehtia haudan hoidosta tai antaa sen seurakuntayhtymän hautainhoitorahaston tehtäväksi. Hautainhoitosopimuksia on noin 5 800 ja hautapaikkoja niihin sisältyy noin 11 000 kpl”, kertoo puistopäällikkö **Aarne Laukkanen** Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymästä.

Hautojen hoito sisältää muun muassa kukkapaikan kunnostamisen, kukkien hankinnan, istutuksen ja hoidon sekä haudanpinnan hoidon. Hoitokausi on kesäkuun alusta syyskuun loppuun.

”Hoitohaudoille Kuopiossa istutetaan tänä vuonna punaisia mukulabegonioita 25 000 kpl”.

”Muistomerkkien oikaisutyö ei sisälly hoitotyöhön. Hoitokaudella muistomerkit pidetään kuitenkin liasta puhtaana”, lisää Laukkanen.

SINI-MARJA KUUSIPALO ja SEIJA RYTKÖNEN

Hautojenhoitopäivistä ilmoitellaan Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien verkkosivuilla www.kuopionseurakunnat.fi ja www.siilinjarvenseurakunta.fi

Lisätietoa myös tämän lehden tapahtumaliitteessä.

KIRKOLLISET



TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Alisa Lahja Maria Räsänen, Elsa Lydia Kaitokari, Assi Helmi Aurora Svenn, Miila Rianna Ragnhild Koskinen, Mohanad Hamzah Salim Al-Rubaye, Sharqiyah Mohammed Abdullah Al-Tameemi, Juha Eelis Olavi Voutilainen, Hussein Mohanad Hamzah Al-Rubaye, Max Alexander von Hellens, Fatimah Mohanad Hamzah Al-Rubaye, Zainab Mohanad Hamzah Al-Rubaye, Ahmed Mohanad Hamzah Al-Rubaye, Alvar Petter Juhani Komulainen.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Vilho Jalmari Hiljanen ja Ritva Marjatta Janhonen, Jorma Juhani Toivanen ja Leena Kyllikki Natunen, Juha Taneli Pasanen ja Sini Tuuli Irene Lämsä.

KUOLLEET

Olli Matti Jaatinen 65, Seija Terttu Maritta Räisänen 65, Eine Maria Puustinen 80, Maija Leena Mykkänen 88, Eila Hellevi Parviainen 87, Maija Mirjam Lahtinen 78, Elvi Marjatta Lyytikäinen 87, Taisto Eerik Pitkänen 75, Tauno Antero Ovasainen 72, Olavi Johannes Hersio 91, Elsa Anelma Toivanen 81, Jaakko Juhani Kalmari 84, Eila Inkeri Korhonen 93, Helvi Marjatta Iivanainen 93, Kyösti Pekka Sormunen 67, Leena Ryyti 84, Aino Ester Pöyhönen 86, Rauha Annikki Leinonen 71, Sirkka Annikki Ruuskanen 86, Anja Helena Lyytikäinen 85.



ALAVA

KASTETUT

Milma Aino Matilda Poimaa, Edvin Jooa Rafael Saukko, Mila Martta Sofia Niemi, Hilla-Mari Ilona Kilpirova, Wiljami Noel Tapani Kärkkäinen, Yilan Liisa Liu, Elliot Alexander Masar, Tiitus Viljami Partanen, Nolan Leo Iivari Vainikainen, Isla Eva Annikki Niskanen, Ninna Ira Aurora Pesonen, Kaarlo Artturi Eskelinen, Keira Edla Irjanni Kettunen.

KUOLLEET

Olavi Ensio Turunen 67, Eino Asser Savolainen 78, Unto Kullervo Lehto 87, Kaisa Huttunen 77, Kalle Sampo Matias Jauhiainen 25, Pentti Kalevi Launonen 62.



JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Tuukka Eemeli Ålander, Nilsä; Anton Kauko Eemeli Tolppanen, Kaavi; Rasmus Eino Kalevi Sormunen, Nilsä; Aino Maria Halonen, Nilsä; Urho Samuli Koistinen, Vehmersalmi; Eevi Kaarin Orvokki Mustonen, Tuusniemi; Eeva Kerttu Helena Holopainen, Riistavesi; Pihla Anna Matilda Lavikainen, Tuusniemi; Aapo Max Aukusti Varjoranta, Riistavesi; Otto Perttu Pietari Petjala, Vehmersalmi.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Aapo Olavi Koistinen ja Milja Vilhelmiina Tölli, Riistavesi; Juho-Veikko Väinämö Yrjänä ja Minna Maaria Hallikainen, Kaavi; Heikki Juhani Laitinen ja Niina Maija Marjaana Järvinen, Nilsä; Janne Tapani Luoto ja Katja-Maarit Harjunen, Muuruvesi.

KUOLLEET

Terho Tapani Teivainen 79, Juankoski; Elli Maria Antikainen 101, Riistavesi; Unto August Hirvonen 92, Tuusniemi; Meeri Sinikka Piironen 94, Nilsä; Antti Vartiainen 89, Nilsä; Heikki Einar Rissanen 77, Nilsä; Veikko Antero Toivanen 63, Nilsä; Seija Mäkinen 84, Juankoski; Toivo Timo Mustonen 81, Säyneinen; Kerttu Hätinen 90, Riistavesi; Elsa Kaarina Änäkäinen 86, Riistavesi; Pentti Piironen 79, Kaavi; Otto Kalevi Kuosmanen 79, Nilsä; Ritva Tossavainen 87, Nilsä; Martti Olavi Miettinen 78, Riistavesi; Toini Kyllikki Korhonen 90, Nilsä; Aino Räsänen 80, Tuusniemi; Eino Petter Räsänen 87, Kaavi; Aimo Matti Kullervo Keinänen 74, Kaavi; Olli Kalevi Toivanen 82, Nilsä; Hannu Olavi Horttanainen 63, Juankoski; Aili Johanna Koponen 86, Tuusniemi; Anja Annikki Karisalmi 85, Nilsä; Lauri Paavo Juhani Lyytikäinen 73, Riistavesi; Aatu Tapani Keinänen 76, Nilsä; Saimi Mirjam Parviainen 87, Kaavi; Alma Marjatta Tirkkonen 82, Kaavi; Hilda Luostarinen 85, Tuusniemi; Kirsti Katariina Lappalainen 84, Riistavesi.



KALLAVESI

KASTETUT

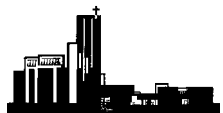
Urho Leo Aapeli Suhonen, Aava Venla Lydia Autio, Joonas Alex Partanen, Eemil Matti Olavi Turunen, Oula Ilari Väisänen, Urho Mikael Tiuhonen, Samu Aarne Juhani Kokkonen, Neela Emilia Mikontytär Kempainen, Ilmari Toivo Armas Inkeroinen, Neela Linnea Aleksandra Honkonen, Livianna Johanna Annikki Salokannel, Nadja Marjatta Elisabeth Salokannel, Eeli Pekka Antero Nenonen, Nelma Anna Elviira Nyyssönen, Pihla Olivia Hakala, Lilia Leea Lydia Eskelinen, Venni Jaakko Vilhelmi Sivonen, Nella Sofia Argillander, Jimi Risto Daniel Ruuska, Jaron Eino Eemil Palokangas, Väinö Lassi Laine, Eeli Olavi Virtanen, Eeli Sakari Hein, Linnea Erika Olivia Nuutinen, Viljo Oliver Leppänen, Alexander Noa Emil Juutilainen, Roosa Gitta Matilda Salminkoski, Milla Maaria Kyllönen, Oskari Aatu Aleksanteri Tarvainen, Eevi Lotta Linnea Rantala.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tero Mikael Muuranto ja Anna-Leena Heikkinen, Lari Antero Hartikainen ja Vilma Eveliina Vartiainen.

KUOLLEET

Tauno Antero Tuhkanen 84, Anni Johanna Rutonen 90, Anna Kyllikki Könönen 93, Hilka Liisa Karjalainen 65, Aune Inkeri Thorstensson 81, Esko Ilmari Lahtinen 71, Hilja Ester Korhonen 83, Eeva-Kaarina Lampola 69, Armas Petter Tolonen 91, Kari Kyösti Poskiparta 72, Sirpa Marjaana Kourunen 71, Elsi Edla Pirinen 95, Eila Maria Kangas 66, Kylli Sinikka Asikainen 95, Aino Huttunen 94, Arja Kyllikki Airaksinen 62, Elli Salovaara 96, Paavo Antero Haitto 70, Pentti Kalevi Tenhunen 80, Alma Susanna Töyry 83.



MÄNNISTÖ

KASTETUT

Inga Lumi Elisa Hyttinen, Senni Helmi Aava Kähkönen, Pinja Emilia Hiltunen, Lumi Helena Nelson, Sylvi Saimi

Kustaava Halonen, Noona Elsa Kristiina Voutilainen.

KUOLLEET

Hilka Marjatta Honkavuori 85, Hilka Helena Turpeinen 88, Reino Johannes Hyartt 94, Anja Mirjam Remes 87, Eero Tapani Taskinen 75, Leila Ingrid Koponen 88, Arja Oili Sinikka Väistö 64, Hilja Marjatta Ruuskanen 78, Liisa Annikki Airaksinen 88, Aino Ester Törnroos 92, Hilka Tellervo Hätinen 57, Martta Sanelma Timoska 97, Hanna Esteri Asikainen 90, Ilmi Ahonen 85, Eeva Sofia Eskelinen 78.



PUIJO

KASTETUT

Aada Vanessa Mehtälä, Juho Viljami Rissanen, Maria Helmi Johanna Pulkkinen, Veeti Elias Oliver Korhonen, Tuomo Gabriel Tinkala, Minka Saimi Maria Kärkkäinen, Pihla Matilda Pursiainen, Tinja Kristiina Repo, Jooa Saul Anton Stranius, Elviira Seela Irene Vaittinen, Aava Emilia Lampinen, Venni Nooa Kasper Holopainen, Viola Ava Vilhelmiina Holopainen, Helmi Aada Emilia Hämäläinen, Luka Aarne Tapio Kankkunen, Veeti Petteri Haataja.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Tuomas Ville Vierimaa ja Antonina Josephine Von Herzog.

KUOLLEET

Toimi Mikael Poutiainen 97, Hannu Kalevi Eronen 75, Elbert Eugen Malmström 89, Eeva Maija Keskiö 86, Maire Eeva Marjatta Kalijärvi 83, Veikko Erkki Kalevi Väisänen 77, Vilho Edvard Toivanen 90, Eila Ellen Kurkinen 89, Seppo Veli Tapio Karjala 81, Helena Väänänen 66, Anja Tellervo Hakokivi 82, Oula Johannes Seppälä, Leena Annikki Koskinen 75, Viljo Matti Huhmo 89, Aino Maria Miettinen 88, Eila Tellervo Pirskanen 78, Unto Erkki Luostarinen 85.



SIILINJÄRVI

KASTETUT

Neea Maija Leena Hoffren, Eemeli Oliver Rossi, Kalle Samuel Korhonen, Topi Heikki Sakari Pirinen, Selja Eveliina Miettinen, Sofia Elmiina Miettinen, Jere Matias Tuppurainen, Muusa Ilta Hilka Hänninen, Eelis Onni Aaron Lisander, Jaro Vihtori Lyytinen, Aatu Olavi Pitkänen, Ossian Uno Vihtori Soranta, Hilda Emilia Venäläinen, Tilda Aino Mirjami Iivarinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Petteri Ärväs ja Emilia Hanna-Maria Tuomainen, Aki Sakari Rossi ja Reetta Elisa Tuomainen, Tatu Tapani Rytkönen ja Riia Susanna Kinnunen

KUOLLEET

Sirkka Sinikka Haltsonen 79, Vilho Juhani Kauppinen 68, Kerttu Eliina Leskinen 91, Kauko Artturi Komulainen 68, Maija Liisa Pirskanen 76, Irja Kyllikki Snellman 93, Kirsti Maria Heikkinen 94, Jukka Pekka Pirskanen 78, Anja Kaarina Dhuy 78, Usko Tapio Hiltunen 71, Manne Ensio Heikkinen 79, Aimo Olavi Koponen 71, Martti Johannes Sippo 82

#SILMÄTRISTISSÄ



MERIA TAPIO

SANALLISTA

Helluntaiaatto

Ap. t. 19: 1-6

Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntii tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman.

Tule, Pyhä Henki!

Minä rakastan Pyhää Henkeä! Ihan varmasti sain sen kasteessa, niin on oltava, vaikken kielillä puhu, enkä edes profetoi ja uskon varmuudestakin saan vain harvoin riemuita. Tunnen kuitenkin, että Hengen lahjat on istutettu minuunkin hedelmäänsä kantamaan: rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen.

Jotkut näistä tuottavat hieman parempaa satoa kuin toiset, mutta tuottavat kumminkin. Iloa pidän näistä erityislahjanani. Jumalan lahjana olen muutenkin saanut kaiken; itse elämän (!) ja kaiken sen rakkauden, joka tekee elämästäni elämisen arvoisen.

Kaikki itse rakentamani ja hankkimani on Jumalalta saadun rinnalla vain tuhkaa. Ainoa tuska liittyy siihen, miksi näin ei voi olla kaikilla. Miksi Hengen lempeä tuuli ei puhalla koko maailman yli ja valtaa kaikkia sydämiä? Miksei hyvä voita pahaa ja rakkaus vihaa? Kun ihanimman alkukesän ja Helluntain riemun keskelle kaikuvat maailman ihmisten kärsimyksen kaiut, on noloa hehkuttaa oman elämänsä ihanuutta. Silti teen niin. Jospa Henki herättäisi minutkin vielä tekoihin inhimillisen kärsimyksen vähentämiseksi tästä maailmasta.

SANNA MERTANEN
Seurakuntapastori
Männistön seurakunta

Kirkko kotonasi

Virtuaalikirkossa voit katsoa verkon kautta jumalanpalvelusta Kuopion tuomiokirkosta joka sunnuntai klo 10. Lähetykset tallennetaan, ja niitä voi katsoa myös myöhemmin.

www.virtuaalikirkko.fi



KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

- HAUTAKIVET
- KAIVERRUKSET
- KULTAUKSET
- ENTISÖINTITYÖT
- KIVILYHDYT

**KIVI
PAJA**

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi



LÄNSIVUOREN HAUTAUSHUOLTO

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)

www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

Puijon Maja palvelee lämmöllä

arjessa ja juhlassa
niin ilon kuin
surunkin hetkinä

- juhlaravintola
- lounasravintola
- hotelli
- sauna- ja kokoustilat

Kysy lisää ja pyydä tarjous
puh. 044 552 4810
myynti@puijo.com



**Puijon torni
Hotelli Puijon maja**
www.puijo.com

Puijotie 135, 70300 Kuopio

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERRUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

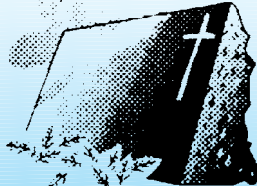
PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!

Puh. (017) 282 9000
www.puijonkivi.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

Myös lisänimien kaiverrukset



VARPAISJÄRVEN GRANIITTI

Savonkatu 24, Ollinpuisto, Kuopio
Puh. (017) 263 3408

VARPAISJÄRVI, Graniitintie 7
Puh. (017) 771 811

Ilmoitukset osoitteeseen

ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

HAUTAKIVET LISÄKAIVERRUKSET

sekä kaikki kivialan palvelut



KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimma ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi



Kuusentaimia juhlametsikköön istuttivat vasemmalla juhlapuhuja Markku Remes ja oikealla metsikön siunannut Teemu Voutilainen Kuopion kaupungin ja METOn eli Metsäalan toimihenkilöt ry:n järjestämässä tilaisuudessa.

Siunattu satavuotis- metsikkö Puijolle

Puijolle istutettiin J.V. Snellmanin päivänä sadan kuusentaimen juhlametsikkö. *Suomi 100* -juhlavuoteen liittyvä *Tulevaisuuden Kuusi* -kampanja on valtakunnallinen.

Juhlametsikköä istuttivat muiden muassa juhlapuhuja Suomen Metsäkeskuksen johtava asiantuntija **Markku Remes** ja metsikön siunannut Puijon seurakuntapastori **Teemu Voutilainen**.

"Suomalaiset ovat hyödyntäneet

metsiään jo neljäntuhannen vuoden ajan. Metsän merkitys vain kasvaa tulevaisuudessa ja puun käyttö monipuolistuu. Voimme olla ylpeitä metsänhoidon menestyksekkästä historiasta. Tehtävämme on pitää isänmaan metsät hyvinvoinnin lähteinä myös jälkipolville", Remes sanoi.

Puijon nokaan läheisyyteen istutettavalle alueelle pääsee Puijon nokaan laavulta tietä pitkin, alueen tunnistaa muistomerkistä: kivipaaden kylkeen on kiinnitetty kyltti metsiköstä.



Lions Club Kuopio Canth lahjoitti 25.5. sadan euron lahjakortteja annettaviksi vähävaraisille. Lahjakortit luovutti klubin presidentti Arja Kekoni ja vastaanotti diakoniajohtaja Seppo Marjanen.



Heikkisen Kukkatarha

Jokipellontie 96, Vehmasmäki • p. 017 3623 215
MA-PE 9-20, LA-SU 9-18 • www.kukkatarha.fi • myynti@kukkatarha.fi

Kukka-Hanski

Kauppahalli • p. 2626 221 • MA-PE 8-17, LA 8-15

Linjurin Kukka

Puijonkatu 45 • p. 046 921 4720
• JOKA PÄIVÄ 8-18 • linjurinkukka.com • info@linjurinkukka.fi

Tarhurin Kukka ja sidonta

Kalevalankatu 23 A 2, Männistön ostoskeskus, aptekin ja pikapankin vieressä • p. 262 2821 • MA-PE 9-17, TI sulj. LA-SU 9-14

*Suru on
hitaasti vaalenevia varjoja...*

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57 KUOPIO Puh. 017-2613065, 040 5056287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

UUSI TÄYDEN PALVELUN HAUTAUSTOIMISTO



EKOLOGINEN
HAUTAUSPALVELU

*Savon
Kalla*

HAUTAUSPALVELU alk. **490,-**

p. 044 240 2202 • Pyörönkaari 26, Kuopio • www.savonkalla.fi

- + KULJETUKSET
- + ARKUT
- + UURNAT
- + KUKAT
- + PITOPALVELU
- + PERUNKIRJOITUKSET
- + HAUTAKIVET

sis. arkun lisäksi yhden
kuljetuksen, vainajan
vaatteet ja pukemisen.

Parasta paikallista palvelua

Meiltä täydenpalvelun
hautajaisjärjestelyt Kuopion,
Siilinjärven ja lähikuntien alueille.
Yhteistyössä:

19 53
**KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN**

Savonkatu 24
017 261 3686

www.hautaustoimistoniiranen.fi

**KOIVUMÄEN
KARTANO**

Koivumäenkuja 18
017 361 4291

www.koivumaenkartano.com



*Arkut, kuljetukset, kukkalaitteet,
sidontatyöt ja koristelu,
hautakivet ja kaiverrukset*

Iltaisin ja viikonloppuisin:
Kari Väänänen,
puh. 040 585 0456
toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

*Pitopalvelu kaikkiin
juhliin ja tilaisuuksiin*

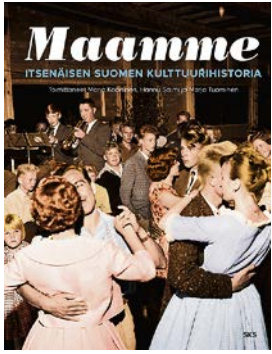
Iltaisin ja viikonloppuisin:
puh. 040 585 0456

Hautaustoimisto

PARVIAINEN OY

Savonkatu 18, 70110 KUOPIO, puh. (017) 261 3771

KIRJALLISTA



Maamme. Itsenäisen Suomen kulttuurihistoria. Toim. Marjo Kaartinen, Hannu Salmi ja Marja Tuominen. SKS. 2016. 494 s.

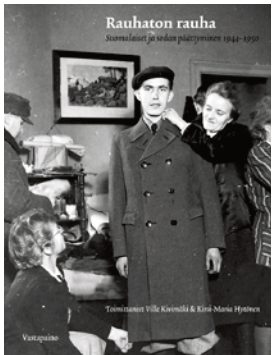
Kaikki on modernia

Suomalaista itsenäisyyden ajan kulttuurihistoriaa on leimannut vahvasti pyrkimys parempaan elämään ja kaikenlaisiin uudistuksiin aina köyhän kansan liikkeelle lähdöstä keväällä 1918. Uusimpana ilmiönä pääsee mainituksi maahanmuuttajien poistamisesta fantasioivien ryhmien ajatusmaailma sosiaalisessa mediassa. *Maamme*-kirjan houkuttelevuus perustuu siihen, että aihealue on loputoman laaja: sodan jälkeisen modernin kauniin kodin ideaa analysoidaan mm. elokuvien interiöörien kautta, mutta ääneen pääsevät myös sisusta-

jarouvat. Suvipäivistä on nautittu huvilalla, mökillä ja telttailen. Musiikkia on kuunneltu kesät talvet ja liikutettu itseä rokin ja tangon tahtiin. Tietenkin on vaiettu suomeksi ja ihmetelty maassamme majailevia muunkielisiä.

Suomalaisuudelle tyypillisesti kansalla on ollut yhteiset muistot, mutta toisaalta on jakauduttu omiin joukkoihin. Ja kirjan lopussa oleva muhkea aikalaisaineiston ja tutkimuskirjallisuuden lähteistö johdattaa teemoissa syvemmälle, tahtoi sitten kokea samaa tai tietää uutta.

TERHI LAITINEN



Rauhaton rauha. Suomalaiset ja sodan päättymisen 1944-1950. Toim. Ville Kivimäki ja Kirsi-Maria Hytönen. Vastapaino. 2015. 394 s.

Käy eespäin

Käy eespäin väki voimakas. Vanhan työläismarssin sanat sopivat kuvaamaan hyvin 1940-luvun lopun sodanjälkeisen ajan tunnelmaa ja ennen kaikkea sen arvomaailmaa. Mutta juuri työväenliikkeen ääriajattelijoissa piili suuri vaara: kommunismin pelko oli monen todellisuutta.

Evakoille ja lappilaisille piti järjestää asuinsija. Uuden elämän toivossa pirttiviljelystä harjoitettiin ahkerasti ja myös yhteiskunta tuki tätä monin tavoin. Äitien tuli jäädä kotiin ja päästä sodasta palanneet miehet töihin. Lapset toivat elämää kuoleman maahan, vaikka olot olivat monelle lapselle ja

nuorellekin sekä henkisesti että fyysisesti ankarat. Vapaa-aikanaan useat perheenpää rakensivat hartiapankilla rintamamiestalon.

Työ auttoi selviytymään. Ammatiliittojen jäsenmäärä nelinkertaistui sodan aikana. Jotkut sortuivat viinaan ja lääkkeisiin. Väkivaltaa esiintyi tuvissa ja toreilla. Painajaiset piinasivat ja unennäkiä saattoi olla niin maalaisliittoa äänestänyt korvenraivaaja kuin tehtaassa työskennellyt sosialisti.

Ja nostalginen 50-luku oli vielä edessäpäin.

TERHI LAITINEN

LYHYESTI

Tällä palstalla seurakunnan luottamushenkilöt kirjoittavat vuorollaan.

Minun seurakuntani

Olen tullut Savoön junantuomana. Ennen tuloani olin omassa synnyinseurakunnassani mukana niin pyhäkouluissa kuin seurakunnan nuorisotyössäkin. Seurakunta oli minulle rakas.

Uusilla asuinsijoilla seurakunnan löytäminen ei ole vaikeaa. Meillä on sama rakastava ja armahava Jumala, vaikka joskus puheissa tuntuu, että Jumalakin hävisi vaikkapa seurakuntaliitoksen myötä. Seurakuntaa voi tulla mukaan rakentamaan ja tuoda siihen omat rakennustarpeensa ja -taitonsa.

On se iso muutos, kun pappi on vieras, tuntio on vieras, nuorisotyöntekijä on vieras. Niin ja se kirkkokin näyttää erilaiselta.

Onneksi seurakunta on sellainen, että siellä ei edellytetä tulta mitään erityistaitoja tai joidenkin henkilöiden tuntemisia. Jos asiat tehdään eri tavalla kuin ennen, niin se voi olla myönteinenkin asia.

Oma äitini kävi luonani Juankoskella aina pidempiä aikoja. Hän otti paikallislehti Koillis-Savon ja luki sieltä mitä

seurakunnassa ja muuallakin tapahtuu. Seurakuntakerhopäivänä hän meni kerhoon mukaan. Hänelle ei tullut mieleenkään miettiä voiko hän mennä täällä 460 kilometrin päässä seurakuntakerhoon, kun kerran kutsu oli lehdessä.

Teemme yleensä asioista vaikeampia kuin ne ovat. Meidät kaikki on kutsuttu. On sitten meistä kiinni noudatammeko kutsua.

Olen sanonut, että seurakunta on mainettaan parempi. Siellä tehdään valtavasti sellaista työtä, josta ei puhuta: käydään vanhuksien luona, autetaan lapsiperheitä, lohdutetaan surussa, ollaan rinnallakulkijana, tuetaan taloudellisesti tai tullaan ystäväksi yksinäiselle.

Seurakunnassa on koti meillä kaikilla. Sitä voi rakastaa ja siihen voi kuulua ja se on kaikkialla. Nimi vain vaihtuu.

Itse olen kuulunut Alastaron, Männistön, Korpilahden, Porin, Kaavin, Padasjoen, Juankosken ja Järvi-Kuopion seurakuntaan.

Seurakunta on edelleen minulle rakas.

ERIKA SUOMINEN
Järvi-Kuopion seurakunta



KIRKKO & KOTI

Kuopion ja Siilinjärven seurakuntalehti.
104. vuosikerta.

Seuraava numero ilmestyy 28.6.2017

Julkaisija Kuopion ev.lut. seurakunnat, PL 1064, 70101 Kuopio, puh. 017 158 111, www.kuopionseurakunnat.fi **Toimitusneuvosto** Paavo Kaitokari, Hannu Koskelainen, Kirsi Leino, Niko Noponen, Marketta Rantama **Painos** 73 670 kpl **Toimitus** Kirjastokatu 5 A 1, 70100 Kuopio **Viestintäpäällikkö, Kirkko ja Koti -lehden päätoimittaja** Minna Siikaniva, puh. 040 4848 273, minna.siikaniva@evl.fi **Tiedottaja** Merja Tapio, puh. 040 4848 236, merja.tapio@evl.fi **Verkkotoimittaja** Seija Rytönen, puh. 040 4848 514, seija.rytkonen@evl.fi **Taitto** Kotimaa Oy **Ilmoitukset** Pirjo Teva, puh. 040 680 4057, pirjo.teva@kotimaa.fi **Tilaukset** 20 €/vuosikerta **Jakelu** Suora Lähetys Oy **Jakelupalaute** www.suoralahetys.fi tai jani.lankinen@suoralahetys.fi tai puh. 017 264 7800.

kirkkojakoti.fi www.facebook.com/kirkkojakoti @Kirkkojakoti



HERÄTTÄJÄJUHLAT
NILSIÄ 7.-9.7.2017



Herättäjäjuhlat lähestyvät

Herättäjäjuhlat järjestetään Nilsissä 7.-9. heinäkuuta.

TÄRKEITÄ PAIKKOJA

Juhla-alue on Nilsin keskustassa ja juhla-alue on Vanhan kirkon puistossa, vanhalla hautausmaalla, jossa on **Paavo Ruotsalaisen** hauta.

OHEISOHJELMAA

Oheisohjelmaa on eri-ikäisille ja monissa paikoissa eli Nilsissä, Aholansaaressa, Tahkolla ja myös Kaavilla, Juankoskella sekä Muuruvedellä.

Kuopion tuomiokirkossa on pe 7.7. klo 20.30 ooppera *Rakkauten ateria*.

Matti Pajulan käsikirjoittamaa näytelmää *Tuulten leikkikalu* esitetään Aholansaaressa ja Simolan kateatterissa. Näyttelijöinä ovat muun muassa **Laura Malmivaara** ja **Antti Heikkinen**.

Juhlilla otetaan käyttöön uudistetut Siionin virret. Nilsin kirkossa onkin pe 7.7. klo 19.30 Uusien Siionin virsien käyttöönottojuhla.

MAJOITUSTA

Majoitusta voi kysyä Tahkon keskusvaraamo Tahko.comista, www.tahko.com, puh. 017 481 400. Yhteismajoitukseen, karavaanarilueelle, telttamajoitukseen ja kotimajoitukseen voi ilmoittautua

talkoo- ja majoitussihteerinä **Katja Lappalaiselle**, puh. 040 4888 642, katja.lappalainen@evl.fi

TULE TALKOOLAISEKSI

Talkoolaisia on ilmoittautunut noin 400 ja heitä tarvitaan yhteensä 1500. Lisää talkoolaisia tarvitaan kaikkiin tehtäviin. Eniten apua kaivataan juhlaravintolaan, mutta myös asiakaspalvelutehtäviin, liikenteenohjaukseen ja järjestyksenvalvontaan.

Ilmoittaudu talkoisiin: www.vapaaehtoistyoy.fi/herattajajuhlat tai Katja Lappalaiselle puh. 040 4888 642, katja.lappalainen@evl.fi.

BUSSIKULJETUKSET KUOPIOSTA

- Pe 7.7. Puijon kirkko klo 14, Maljalahdenkatu klo 14.15
 - La 8.7. Puijon kirkko klo 7, Maljalahdenkatu klo 7.15
 - Su 9.7. Puijon kirkko klo 7, Maljalahdenkatu klo 7.15
- Paluu iltaseurojen jälkeen. Kyytiin pääsee myös matkan varrelta. Meno-paluu 15 €.

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään 20.6. seurakuntien vaihteen p. 017 158 111 tai 050 5691 302.



Luottamuksen voimalla

Luottamus ja erilaisuuden ymmärtäminen. Ne ovat Anna Pitkäselle arvoja, joiden merkitys tuntuu vuosien myötä vain kirkastuvan.

Jokakesäinen Kuopio Tanssii ja Soi -festivaali pyörähtää käyntiin taas parin viikon päästä. Festivaalin toiminnanjohtaja **Anna Pitkänen** ja taiteellinen johtaja **Jorma Uotinen** joukkoineen ovat ahertaneet pitkään voidakseen tarjota yleisölle koskettavia taide-elämyksiä.

”Stressaavinta aikaa on se, kun ohjelmistoa rakennetaan. Hektisintä puolestaan on tanssiviikolla, kun suunnitelmat alkavat toteutua”, Pitkänen kuvailee.

”Itse festivaaliviikko on vain jäävuoren huippu. Valtaosa työstä tapahtuu ennen sitä ja sen jälkeen.”

”Kun esirippu sulkeutuu viimeisen esityksen jälkeen, on meillä jo seuraavan kesän suunnittelu täydessä vauhdissa.”

Hyppy tuntemattomaan

Pitkänen on ollut festivaalin toiminnanjohtajana vuodesta 1996 alkaen. Sitä ennen hän ehti työskennellä Kuopion kauppakamarin asiamiehenä ja Savon messujen messupäällikkönä.

”Hyppäsin itselleni täysin tuntemattomaan maailmaan, kun tulin valituksi nykyiseen työhöni. Mutta suurten tapahtumien järjestämisessä pätevät samat lainalaisuudet, olipa ala mikä tahansa.”

Eikä hyppäys ole kaduttanut.

”Pidän siitä, että tilanteet tulevat yllättäen. Esimerkiksi tänään toimistollemme tupsahti lyhyellä varoitusajalla teatterinjohtaja Japanista. He olivat vierailulla Pariisissa ja päättivät samalla pistäytyä ex-tempore meiläkin päästäkseen esiintymään oheisohjelmaamme.”

Anna Pitkänen on tanssifestivaalin pitkäaikaisin toiminnanjohtaja.

”En pidä kauhean hyvänä nykyistä trendiä, että työpaikkoja vaihdetaan muutaman vuoden välein. Aikaa menee aina perustan ja verkostojen luomiseen sekä luottamuksen rakentamiseen. Ei ole mitään järkeä lähteä uuteen paikkaan, kun juuri on saanut rakennettua jotain, jolta ponnistaa.”

Pohjana luottamus

Viimeiset pari kymmentä vuotta ovat tehneet Pitkäsestä intohimoisen tanssin ystävän.

”Oma maailmani on avartunut huomasti. Ei tarvitse osata kieltä, koska liikekieli puhuttelee. Tanssin tarjoamat tunne-elämykset ovat vertaansa vailla.”

Merkitykselliset elämykset ja me-hengen luominen ovatkin Pitkäsen mielestä koko festivaalin ydin.

”Huonot uutiset lyövät aina itsensä läpi. Tanssiviikko viestii iloa ja tuo Kuopiota myönteisellä tavalla esille.”

Pitkänen korostaa useamminkin kerran luottamuksen merkitystä.

”Se on tässä työssä kaiken pohja. Ilman luottamusta meillä ei olisi uskollista yleisöä, yhteistyökumppaneita, työntekijöitä ja laadukkaita esiintyjiä.”

Oman oppinsa luottamuksen rakentamisesta Pitkänen sai työskennellessään useampana opiskelukesänä Tukholmassa vanhus-ten parissa.

”Kävin vanhus-ten kotona, mikä vaati heil- tää aikamoista luottamusta minua kohtaan. Halusin olla sen luottamuksen arvoinen.”

”Tuo aika antoi minulle paljon henkisen kasvun eväitä. Olin vieraassa maassa ja jouduin katsomaan asioita siirtolaisen näkövink-

”Usko mielletään yksityisasiaksi

kelistä. Nuorena ihmisenä pääsin katsomaan elämää myös vanhus-ten silmin.”

”Toivoisin vastaavanlaista kokemusta kaikille nuorille. Siinä oppii itsestään ja oppii elämästä. Olen monesti sanonut, että se oli omalla tavallaan paras työpaikkani.”

Elämän ääripää

Tanssiviikkoon kiteytyvät myös Pitkäsen siviilielämän koskettavimmat tapahtumat.

”Isäni kuoli vuonna 2006 festivaalia edeltävällä viikolla. Vedin silloin työtehtäväni läpi niin sanotusti automaattiohjauksella.”

Viisi kuukautta myöhemmin kuoli yllättäen myös Pitkäsen äiti.

”Vanhempani olivat aina käyneet katsomassa jonkun esityksen tanssiviikolla. Kesällä 2007 olin menettänyt sekä isäni että äitini. Muisto kirpasi erityisesti juuri festivaalin aikaan.”

”Kaikkein pitkäaikaisimpien ja rakkaimpien ihmissuhteiden katkeaminen otti koville. Silti päällimmäiseksi tunteeksi jäi kiitollisuus vanhempieni kohtaan. Sain kasvaa rakastavassa kodissa.”

Pitkänen kertoo havahtuneensa siihen, että iän myötä kuolemasta on helpompi puhua.

”Nuorempana aina ahdisti, kun vanhemmat alkoivat puhua siitä. Nyt jo ymmärtää, että aikamme on rajallinen.”

Vuoden hektisemmän työrupeaman aikaan on sattunut myös iloisia asioita.

”Nykyään havitellaan kaikenlaisia extreme-elämyksiä. Itse nautin ihan perusarjesta. Elämän paras päivä on juuri tänään”, Anna Pitkänen pohtii.

**KUOPIO
TANSSII
JA SOI
DANCE AND
MUSIC FESTIVAL
3.-10.6.1990 FINLAND**

”Kummityttöni vauva syntyi muutama kesä sitten juuri tanssiviikon aikoihin. Se oli minullekin hyvin onnellinen hetki”, Pitkänen hymyilee.

Erilaisuuden rikkaus

Työnsä kautta Pitkänen on koko ajan tekemisissä eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa.

”Se on valtava rikkaus. Ymmärryksen erilaisuutta kohtaan on kasvanut. Olen saanut tavata monia sisäisesti kauniita ihmisiä.”

Erilaisuus tarkoittaa myös erilaisia tapoja harjoittaa uskontoa.

”Samassa tanssijaryhmässä saattaa olla edustajia monista uskontokunnista. On ollut hienoa nähdä kuinka luontevasti he esimerkiksi rukoilevat harjoitusten lomassa. Siitä ei tehdä mitään numeroa eikä omaa uskontoa tuputeta kenellekään. Uskonnon ilmentäminen on yhtä luontevaa kuin hengittäminen.”

”Me luterilaiset taas olemme kovin arkoja näissä asioissa. Usko mielletään täällä ehkä enemmän yksityisasiaksi, sitä ujustellaankin”, Pitkänen pohtii.

Muuruvedellä lapsuutensa viettänyt Pitkänen kertoo saaneensa perusluterilaisen kasvatuksen.

”Usko ja luottamus olivat – ja ovat edelleen – normaaleja, arkeen kuuluvia asioita. Minun on helppo laittaa kädet ristiin ja lausua pyyntöni sekä kiitokseni Jumalalle.”

”Tunnen ihmisiä, jotka kieltävät kaikki uskonnot. Minä koen sellaisen jotenkin turvattomaksi, tuuliajolla olevaksi elämäksi. On lohdullista, että voi pyytää apua joltain korkeammalta – kuka jumalaansa sitten milläkin nimellä kutsuu.”

HELI HARING

KIRKKO & KOTI

Tapahhtumat

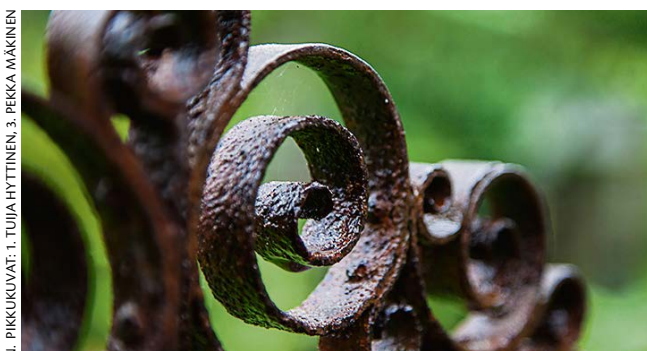
Kuopion ja Siilinjärven seurakunnissa tapahtuu 31.5.–28.6.2017

Ota
talteen!



kirkkojakoti.fi

Juhannuksena juhlitaan



Kesän hautausmaakävelyt

► 8



Jarruta tauolle Tiekirkkoon

► 6



Kesässä soi musiikki

► 7

Kuopion ev.lut. seurakuntien

Juhannusjuhla

Poukaman leirikeskuksessa pe 23.6. klo 18

Hartaus ja lipunnosto klo 18, kokko klo 19, yhteislaulua ja puuhaa lapsille. Tarjoilua Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Omat makkarat voi ottaa mukaan.

MAKSUTON LINJA-AUTOKULJETUS. Matkoilta voi nousta kaikilta paikallisliikenteen pysäkeiltä. Autoissa kyltti **Poukaman juhannus** sekä reitin numero. Huom! Yksityisautojen pysäköinti Antikkalan P-alueelle, josta kuljetus Poukamaan. **Poukaman leirikeskukseen ei saa ajaa omilla autoilla.**

MENOKULJETUS

Auto 1: klo 17 Maljalahdenkatu (Kaupungintalon takaa)-Puijonkatu-Kello-lahdentie-Kallantie-Poukama. **Auto 2: klo 17** Särkiniemen srk-talon pysäki-Neulamäen kirkko-Niiralankatu-Maljalahdenkatu. **Klo 17.20** Maljalahdenkatu-Puijonkatu-Kellolahdentie-Kallantie-Poukama. **Auto 3: klo 17** Puijon kirkko-Taivaanpankontie (Retkeilijäntien suuntaan)-Sammakkolammentie-Ahkiole-Suurmäentie-Rypysuontie-Puijonsarventie-Metsäkummuntie-Lakeissuontie-Kallantie-Poukama.

Auto 4: klo 17.10 Maljalahdenkatu (Kaupungintalon takaa)-Puijonkatu-Asemakatu-Pohjolankatu-Lönnrotinkatu (Ampiaisen edestä)-Kullervonkatu (Saariaitan edestä)-Pohjantie-Saarijärventie (parittomien puoleiset pysäkit)-Kellolahdentie (auto käy 4:n päätepysäkillä)-Suurahontie-Pihlajaharjuntie-Kallantie-Poukama.

Auto 1: klo 17.30 Antikkalan P-alue-Poukama. **Auto 2: klo 17.40** Antikkalan P-alue-Poukama. **Auto 3: klo 17.40** Antikkalan P-alue-Poukama (tarvittaessa).

PALUUKULJETUS

Auto 1: klo 20.05 Poukama-Antikkalan P-alue-Kallantie-Kellolahdentie-Puijonkatu-Asemakatu-Haapaniemenkatu-Maljalahdenkatu. **Auto 2: klo 20.05** Poukama-Antikkalan P-alue-Kallantie-Kellolahdentie-Puijonkatu-Asemakatu-Haapaniemenkatu-Maljalahdenkatu-Niiralankatu-Neulamäen kirkko-Särkiniemi. **Auto 3: klo 20.05** Poukama-Kallantie-Lakeissuontie-Metsäkummuntie-Puijonsarventie-Rypysuontie-Suurmäentie-Ahkiole-Sammakkolammentie-Taivaanpankontie-Puijon kirkko. **Auto 4: klo 20.05** Poukama-Kallantie-Pihlajaharjuntie-Suurahontie-Kellolahdentie-Saarijärventie-Pohjantie-Kullervonkatu-Lönnrotinkatu-Pohjolankatu-Asemakatu-Haapaniemenkatu-Maljalahdenkatu.

Auto 1: klo 20.40 Poukama-Antikkalan P-alue-Kallantie-Kellolahdentie-Puijonkatu-Asemakatu-Haapaniemenkatu-Maljalahdenkatu.

www.kuopionseurakunnat.fi

 KUOPION EV.LUT. SEURAKUNNAT


Palveleva puhelin
0400 22 11 80
Arkin 18-01,
viikonloppuisin 18-03



Palveleva chat



Palveleva netti

Palveleva kirje
PL 210, 00131 Helsinki

kirkonkeskusteluapua.fi

TUOMIOKIRKKO

Tuomiokirkkoseurakunnan toimisto
040 4848 248, ma–pe klo 9–15
tuomiokirkko.kuopio@evl.fi

KUOPION TUOMIOKIRKKO Vuorikat

040 4848 256
Avoimma ma–pe klo 10–15 sekä lisäksi vapaaehtoisten Kirkonvartijoiden toimesta perjantaisin klo 18–22. Tuomiokirkko tiekirkkona avoimma 12.6.–11.8. päivittäin klo 10–18, ke ja pe myös klo 18–23. Opas on paikalla ma–pe klo 10–18 7.8. saakka.

Virtuaalikirkossa voit seurata Kuopion tuomiokirkon sunnuntai-messuja netin kautta reaaliaikaisesti joka sunnuntai klo 10. Lähetyskset tallennetaan ja niitä voi katsoa myöhemminkin. www.virtuaalikirkko.fi

Viikkomessu ke 31.5. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen.

Messu, jossa pappisvihkimys su 4.6. klo 10. Kirsi Perämaa, Ilpo Rannankari, Anu Pulkkinen, Valtteri Tuomikoski. Saarna piispa Jari Jolkkonen. Tuomiokirkon kamarikuoro. Messu nähtävänä myös nettissä suorana tai arkistoituna virtuaalikirkko.fi

Viikkomessu ke 7.6. klo 18. Lauri Kastarinen, Anu Pulkkinen. Viikolta 24 (14.6.) alkaen Pihaseurat joka toinen viikko Vanhalla Pappilalla (Kuninkaankatu 12) klo 18.

Urkuvarti su 11.6. klo 9. Anu Pulkkinen soittaa Margaretha de Jongin Partitan *Vater unser im Himmelreich*. Vapaa pääsy.

Messu su 11.6. klo 10. Lauri Kastarinen, Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen, Valtteri Tuomikoski.

Kesäkahvila perheille ti 13.6. klo 9.30 ja 20.6. Tuomiokirkon mäellä klo 9.30–13. **14.6. ei viikkomessua** ke 14.6. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen. Alkaa Pihaseurat Vanhalla Pappilalla, Kuninkaankatu 12, joka toinen keskiviikko jaksolla 14.6.–9.8. klo 18. Viikkomessu jälleen 21.6.

Konfirmaatiomessu su 18.6. klo 10. Satu Karjalainen, Hanna Vasiljev, Valtteri Tuomikoski, Jaakko Pöyhönen.

Dialogi sellolle ja psalmeille su 18.6. klo 13 Tuomiokirkon kappelissa.

Käynti Vuorikadun puolelta, tilaan vain portaat. Heidi Miettunen, sello. Vapaa pääsy.

Viikkomessu ke 21.6. klo 18. Ilpo Rannankari, Valtteri Tuomikoski. Kesällä viikkomessu kirkossa joka toinen viikko. **Juhannuspäivän sanajumalanpalvelus** la 24.6. klo 10. Liisa Penttinen, Hanna Vasiljev, Anu Pulkkinen.

Messu su 25.6. klo 10. Lauri Kastarinen, Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen.

KESKUSSEURAKUNTATALO

Suokatu 22

040 4848 259

Perheilta ke 31.5. klo 18. Kirsi Perämaa. Kevätkauden viimeinen Perheilta.

Suvelinnun aamukahvit ja yhteislaulutilaisuus ke 14.6. klo 9. Anu Pulkkinen. Vapaaehtoinen maksu, tuotto Kirkon Ulkomaanavulle.

Kesäkahvila perheille to 15.6. klo 9.30–13.

MUUT

Mummon mökin 25-vuotisjuhla ke 31.5. klo 11. Puijonkatu 10. Samalla jätämme jäähyväiset Mummon mökin toiminnalle. Tervetuloa kaikki entiset ja nykyiset Mummon mökin toimintaan osallistuneet.

Suvelinnun laulut -yhteislaulutilaisuus Suokadun palvelutalossa, Suokatu 6, ke 31.5. klo 13. Anu Pulkkinen ja Pirjo Litmanen.

Lettukestit Tätilässä to 8.6. klo 11. Hartaus, Pelle-Pappa ja Miauskis-kissa ilahduttavat lapsia ja lapsenmielisiä

innostaen niin pienet kuin suuretkin hyppimään, nauramaan ja laulamaan. Ilo ja Kiitos uudesta kesästä, Luojamme luomasta kauneudesta. Lettu, kahvi/tee/pilimehu lapsille 3 €, koko perheelle 5 €. Varpu Ylhäinen, Lauri Kastarinen ja Anu Pulkkinen.

Hautausmaakävely Iso hautausmaa to 8.6. klo 18. Oppaana on Nina Pelli. Kävelykierrokset alkavat linja-autoaseman puoleiselta pääportilta klo 18.

Kesäkahvila perheille Rönön puistossa ma 12.6. ja 19.6. klo 9.30–13.

Kesäkahvila perheille Inkilänmäen puistossa ke 14.6. ja 21.6. klo 9.30–13.

Pihaseurat Vanhalla Pappilalla, Kuninkaankatu 12, ke 14.6. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen, Virpi Soveri. Joka toinen keskiviikko klo 18 jaksolla 14.6.–9.8.

Kuopion ev.lut. seurakuntien juhannusjuhla pe 23.6. klo 18 Poukaman leirikeskuksessa. Lipunnosto ja hartaus klo 18, kokko sytytetään klo 19. Puuhaa lapsille. Tapahtumaan ilmainen kuljetus meno-paluu. Linja-autot lähtevät takaisin kaupunkiin klo 20. Poukaman leirikeskukseen ei saa ajaa omilla autoilla. Parkkipaikka Antikkalan P-alue.

Pihaseurat Vanhalla Pappilalla ke 28.6. klo 18. Hanna Vasiljev, Anu Pulkkinen.

ALAVA

Alavan seurakunnan toimisto
040 4848 286, ma–pe klo 9–15
alava@evl.fi

ALAVAN KIRKKO

Keihäskatu 5 B

040 4848 300

Messu su 4.6. klo 11. Anu Kiviranta, Hannu Koskelainen, Juha Välimäki, Anna Väättäinen, Ossi Jauhiainen. Eveliina Hiltunen, Henri Artovaara. Alavan seurakunnan 50-vuotisjuhla ja vapaaehtoisten kiitosjuhla. Alavan kirkkokuoro & seniorikuoro.

Messu su 11.6. klo 11. Hannu Koskelainen, Juha Välimäki, Anna Väättäinen, Jan Dekker, Eveliina Hiltunen.

Dave Forestfield -gospelkonsertti pe 16.6. klo 19. Jan Dekker. Ohjelma 10 €.

Messu su 18.6. klo 11. Hannu Koskelainen, Juha Välimäki, Jan Dekker.

Päivärippikoulun konfirmaatio su 18.6. klo 14. Raimo Hakkarainen, Ossi Jauhiainen.

Sanajumalanpalvelus la 24.6. klo 11. Leila Savolainen, Henri Artovaara, Eveliina Hiltunen.

Messu su 25.6. klo 11. Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen, Eveliina Hiltunen, Henri Artovaara.

ALAVAN SEURAKUNTAKESKUS Keihäskatu 5 B

040 4848 300

Kesäkahvila Ilo ma 5.6. klo 9.30 alkaen Kerhotoiloissa. Seuraavat Kesäkahvila Ilo ma 12.6. ja 19.6. Tässä iloisessa kesäkahvilassa löytyy juttuseuraa lapsille kuin aikuisillekin. Voit tulla paikalle omien aikatauljesi mukaan. Kahvilassa on mahdollisuus istua hetki kahvikupin äärellä ja puuhailla toimintapisteillä (leikkiä, laulua, askartelua ym.). Vapaaehtoinen kahvimaksu.

Kesän kauneimmat hengelliset laulut, virret ja psalmit ke 14.6. klo 18. Juha Välimäki, Jan Dekker.

NEULAMÄEN KIRKKO Vesurikuja 4

040 4848 300

Kesän kauneimmat hengelliset laulut, virret ja psalmit ke 7.6. klo 18. Anna Väättäinen, Jan Dekker.

Messu su 25.6. klo 16. Juha Välimäki, Ossi Jauhiainen. Eveliina Hiltunen.

MUUT

Kesäkahvila Olo ma 5.6. klo 10 Lehtoniemen kerhotoiloissa. Seuraavat kesäkahvilat ma 12.6. ja 19.6. Tässä iloisessa kesäkahvilassa löytyy juttuseuraa lapsille kuin aikuisillekin. Voit tulla paikalle omien aikatauljesi mukaan. Kahvilassa on mahdollisuus istua hetki kahvikupin äärellä ja puuhailla toimintapisteillä (leikkiä, laulua, askartelua ym.). Vapaaehtoinen kahvimaksu.

Alavan seurakunta 50 v. juhlamessu Alavan kirkossa 4.6. klo 11

Seuraava Kirkko ja koti ilmestyy 28.6.

TAPAHTUU

Yhteinen juhannusjärvimaisemassa

Suomi 100 -suvi tarjoaa otollisen miljöö Siilinjärven seurakunnan perinteiseen juhannusaaton juhlaan 23.6. Ruokoniemen leirikeskuksessa.

Ilta alkaa klo 18 lipunnostolla ja tarjoilulla (osittain maksullinen). Juhlaohjelmaa alkaa klo 19, ja siihen kuuluu *Kansanlaulumesu Anna-Maija Kaskisen* sanoittamin perinteisin kansanlauluin. Lapsille on leikkejä ja kilpailuja. Juhannuskokko sytytetään klo 20.30. Suomi 100 -vuoden hengessä juhlijoilta toivotaan kansallispukujen käyttöä. Juhlaohjelma sijoitetaan alueelle niin, että osallistujat voi ihailla järvimaisemaa.

Juhlaan järjestetään bussikuljetus Vuorelan kirkolta klo 17 ja Siilinjärven seurakuntatalolta klo 17.30. Paluukyyti lähtee noin klo 21.15. Kuljetus maksaa 5 euroa.

Entisaikojen tunnelmaa

Perinteinen ja tunnelmallinen Juhannuskirkko Riuttalan kotiseutumuseolla la 24.6. klo 10 Naistentuvassa, Riuttalantie 719, Karttula. Pappina toimii **Veli Mäntynen** ja kanttorina **Sanna Polso**. Kirkkokahvit nautitaan jumalanpalveluksen pääätteeksi. Riuttalan Talonpoikaismuseo edustaa aitoa savolaista talonpoikaiskulttuuria ja on valtakunnallisestikin ainutlaatuinen miljöö. Museon sydän on alkuperäinen 1800-luvun maalaistalon pihapiiri.

Katso kaikki juhannuskirkot seurakuntailmoituksista alkaen sivulta 2 tai verkosta **kuopionseurakunnat.fi** ja **siilinjärvenseurakunta.fi**

Löydä lisää tapahtumia



Alavan seurakunta 50 vuotta

■ **Suuvirsi soi** Savon Sanomat -areenalla torstaina 1.6. klo 9.30. *Suuvirsi soi!* -tapahtuma on yksi Alavan seurakunnan 50-vuotisjuhlavuoden ja reformaation merkivuoden tapahtumista. Tapahtumaan kokoontuvat kaikki Alavan seurakunnan alueen alakoululaiset opettajineen.

Ohjelmassa on yhteislauluja, opettajien välinen viestikisa (mukana myös seurakunnan joukkue), tietokilpailu, koulujen videotervehdykset 50-vuotiaalle Alavan seurakunnalle sekä piispa **Jari Jolkkosen** tervehdys ja loppurukous.

Tapahtuman järjestäjänä on Alavan seurakunta yhteistyössä koulujen kanssa.

■ **50-vuotiaasta seurakuntaa** juhlietaan myös kiitosmessussa Alavan kirkossa

helluntaisunnuntaina 4.6. klo 11. Messussa ovat mukana **Hannu Koskelainen, Anu Kiviranta, Ossi Jauhiainen, Leila Savolainen** sekä kirkko- ja seniorikuorot. Messun jälkeen kahveilla on ohjelmassa kunniamerkkien jako, vapaaehtoisten muistaminen sekä kanttorien duetto. Katsellaan valokuvia seurakunnan elämästä vuosien varrelta ja pastori **Lauri Kastarinen** muistelee Alavan seurakunnan alkutaivalta.





JÄRVI-KUOPIO

Järvi-Kuopion seurakunnan toimisto
040 4888 602 ja 040 4888 611
ma–pe klo 9–15

JUANKOSKEN YLÖSNOUSEMUKSEN KIRKKO Tehtaankirkontie 5

Messu su 4.6. klo 10. Miia Gabel, Taru Parviainen. Muuruveden laulumiehet.
Marja-Sisko Pihl 70 v. syntymäpäiväkonsertti to 8.6. klo 18. Reijo Leino. Esiintyjinä Jouni Somero ja solistit. Vapaaehtoinen ohjelmamaksu, tuotto Yhteisvastuulle ja Unicefille. Konsertin jälkeen juhlatilaisuus seurakuntatalossa.

Messu su 18.6. klo 10. Paula Hagman-Puustinen, Matti Saarela.

Messu su 25.6. klo 10. Eino Keihänen, Matti Saarela.

Ylösnousemuksen kirkko tiekirkkona avoinna ma 26.6. klo 11. alkaen, aj. 26.6.–28.7. ma–pe klo 11–16, juhannusaatto-na suljettu.

JUANKOSKEN TEHTAAN KIRKKO Tehtaankirkontie 5

Mun kotini taivaassa ihana on to 1.6. klo 18. Matti Saarela. Siionin laulujen yhteislauluilta.

Sanajumalanpalvelus su 11.6. klo 10. Ville Hassinen, Matti Saarela.

Kristallikirkkaan virran rantaa -yhteislauluilta ke 14.6. klo 18. Matti Saarela. Hengellisiä lauluja, joiden sävelmä tunnetaan toisillakin sanoilla.

Ruukki Roots -tapahtuman konsertti su 18.6. klo 15. Jussi Syren & The Groundbreakers soittaa Gospelia. Ohjelma 10 €.

JUANKOSKI SEURAKUNTATALO Tehtaankirkontie 5

Sana soi! Sanaa ja lauluja Jumalan kunniaksi ke 31.5. klo 18.30. Miia Gabel. Jouko Kauhanen Suomen Raamattuopistolta. Musiikkivieraana Leo Louhivaara. Yhteinen teehetki.

Nimikkolähetit vierailevat alueseurakunnassamme ti 6.6. klo 18. Emmi Haring. Lähetystyöntekijät Päivi ja Ilkka Repo kertovat työstään Namibiassa. Kahvitarjoilu.

JUANKOSKEN SEUTU – MUUT

Hautausmaakävelyt Ruislammen ja Kauniskummun hautausmailla ti 13.6. klo 18. Miia Gabel. Oppaana on Marja-Sisko Pihl. Kesähartaus kierroksen päätteeksi, mukana pappi Miia Gabel.
Kansanlaulukirkko la 24.6. klo 10. Reijo Leino. Pikonniemen hiiliuuneilla. Kirkkokahvit.

KAAVIN KIRKKO Kaavintie 24

Messu su 4.6. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Hautainhoitopäivä, alkaen hartaudella pe 9.6. klo 9. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Messu su 11.6. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.
Suvilinnun lauluhetki pe 16.6. klo 18. Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Kesäisten laulujen yhteislaulutilaisuus.

Konfirmaatiomessu su 18.6. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi. Päiväriparin konfirmaatio.
Juhannuspäivän messu la 24.6. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Pauliina Vuorinen.

Tiekirkko-oppaiden perehdytys ma 26.6. klo 10. Mikko Huhtala. Avoin kaikille kesäajan kirkkopäivystyksestä kiinnostuneille. Vapaana olevien päivystysvuorojen varaaminen.

Kaavin tiekirkko avoinna ma 26.6. klo 11. alkaen, aj. 26.6.–4.8. ma–pe klo 11–15, juhannusaattona suljettu.

KAAVIN SEUTU – MUUT

Hautainhoitopäivä pe 9.6. klo 9 Kaavin hautausmaalla.

Raamattupiiri pe 9.6. klo 18.30 Elvi Mikosen luona.

Puutarhakirkko Luikonlahdessa su 25.6. klo 13. Paula Hagman-Puustinen, Pauliina Vuorinen. Kansanlaulukirkko. Kaija Julkusella, Anttilantie 50 B.

MUURUVEDEN KIRKKO Kustilankuja 1

Messu su 4.6. klo 13. Miia Gabel, Taru Parviainen.

Häापukunäyttelyn avajaiset la 10.6. klo 11. Näyttely on avoinna arkisin tiekirkkopäivystyksen yhteydessä 19.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.

Messu su 11.6. klo 13. Ville Hassinen, Matti Saarela. Rauhanyhdistyksen kirkkopyhä. Saarna Matti Vainikainen. Kahvit ja seurat seurakuntatalossa.

Messu su 18.6. klo 13. Marjaana Mäkinen, Matti Saarela.

Muuruveden tiekirkko avoinna ma 19.6. klo 11. alkaen, aj. 19.6.–28.7. ma–pe klo 11–16, juhannusaattona suljettu.

Messu la 24.6. klo 13. Reijo Leino, Matti Saarela.

Messu su 25.6. klo 13. Ville Hassinen, Matti Saarela. Aholansaaren ryhmän Muuruveden konfirmaatio.

MUURUVEDEN SEUTU – MUUT

Mun kotini taivaassa ihana on ke 7.6. klo 19. Siionin laulujen yhteislauluilta Muuruveden satamassa. Matti Saarela.

NILSIÄN KIRKKO Kirkonmäentie 1

Uusien virsien opetteluilta ke 31.5. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen. Tule laulamaan virsikirjan lisävihkon uusia virsiä.

Messu su 4.6. klo 10. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen. Saarna Olavi Hartikainen. Messun jälkeen kirkkokahvit ja Viron vankilatyön esittely seurakuntatalossa.

Majataloilta su 4.6. klo 16. Paula Hagman-Puustinen, Anna Väättäin, Annette Kärppä-Leskinen, Leila Savolainen, Zipporim-kuoro. Matalan kynnyksen illanviettoa kirkossa. Lämmintä yhdessä

oloa, koskettavia sanoja, musiikkia sekä yhteistä rukousta.

Uusien virsien opetteluilta ke 7.6. klo 18. Annette Kärppä-Leskinen. Tule laulamaan virsikirjan lisävihkon uusia virsiä.

Vibrafonti ja viisi taikasauvaa. Satuja kuutamon valossa -konsertti pe 9.6. klo 10.30. Mariinski-teatterin taiteilija Aleksej Tszik. Vapaa pääsy.

Messu su 11.6. klo 10. Reijo Leino, kanttorina Jukka Leutonen. Sotainvalidien veljesliiton Nilsin osaston 75-v juhlahjumaanpalvelus ja seppelepartioiden lähettäminen. Messun jälkeen kahvit ja juhla seurakuntatalossa.

Koko perheen urku-

konseratti Matka Satumaailmaan ma 12.6.

klo 10. Seikkailu urku-

jen taikavaltakunnassa.

Urkurina Marinan Väisä.

Vapaa pääsy.

Sello-taikuri. Satu sadus-

sa -konsertti pe 16.6. klo

10.30. Mihailovskin teatterin tai-

teilija Viktor Nuller. Vapaa pääsy.

Kansanlaulukirkko su 18.6. klo 10. Eino

Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen. Ti-

laisuus mahdollisesti kirkonmäellä ulko-

oven edessä. Pystykahvit.

Koko perheen urkukonsertti Matka

Satumaailmaan ma 19.6. klo 10. Seikkai-

lu urkujen taikavaltakunnassa. Urkurina

Marinan Väisä. Vapaa pääsy.

Nilsin tiekirkko avoinna ma 19.6. klo

11. alkaen, aj. 19.6.–4.8. ma–pe klo 11–16,

juhannusaattona suljettu.

Sanajumalanpalvelus la 24.6. klo 10. Eino

Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

Messu su 25.6. klo 10. Miia Gabel, Annet-

te Kärppä-Leskinen. Aholansaaren ryh-

män Nilsin konfirmaatio.

NILSIÄN SEURAKUNTAKOTI

Nilsiantie 59

Lähetien tapaaminen ti 6.6. klo 14.

Emmi Haring. Nimikkolähetit Ilkka ja

Päivi Repo saapuvat kertomaan työstään

Namibiassa.

EU-muonan jako ti 13.6. klo 13. EU-muo-

nan jakoa seurakuntakodin alakerras-

sa kesän aikana joka toinen tiistai (27.6.,

11.7., 25.7.) klo 13–15.

Herättäjäjuhlien rakennustalkoot al-

kavat ma 26.6. klo 8.

NILSIÄN SEUTU – MUUT

Kesäkahvila perheille ma 5.6. ja 12.6. klo

9.30. Kesäkahvilat Pappilassa, Pappilan-

kuja 7, Nilsia.

Runoesitys Jouko Ikolan runoista ti

13.6. klo 18. Näyttelijä, lausuntataiteilija

Timo Kankainen ja muusikko Antti Pu-

rola. Vapaa pääsy. Nilsin helluntaiseura-

kunnan temppelissä.

Vanhusten ja vammaisten onkiretki

pe 16.6. klo 12 Lastukosken uimarannalle.

Bussi lähtee klo 11.30 Simolan päätepy-

säkiltä ajaen lopuksi Syvärintien kautta.

Matkan varrelta voi nousta kyytiin. On-

gintaa, yhteistä hauskanpitoa, makkarat

ja kahvit. Yhteistyössä Nilsin vammais-

ja vanhusneuvostojen kanssa.

Siioninvirsiseurat su 18.6. klo 19. Hiltu-

lanmäellä, Muuruvedentie 1871.

Hautausmaakävely Kankaisen hauta-

usmaalla ma 19.6. klo 18. Oppaana on

Matti Töyräs. Järjestäjinä ovat Nilsin ko-

tiseutuyhdistys ja alueseurakunta.

Siioninvirsiseurat su 25.6. klo 19 Rom-

meikossa, Rommeekonraitti 84.

RIISTAVEDEN KIRKKO

Joensuuntie 2505

Messu su 4.6. klo 10. Marjaana Mäkinen,

Riikka Tuura.

Kirkko-oppaiden ilta ma 5.6. klo 18.

Marjaana Mäkinen. Yhdessä keskustellen

tutustumme tiekirkko-oppaan,

kirkonvartijan tehtäviin.

Sanajumalanpalvelus su 11.6. klo 10. Uwe Mäki-

nen, Riikka Tuura.

Messu su 18.6. klo 10. Marjaana Mäkinen,

Riikka Tuura. P1 Konfir-

maatio.

Kesäillan konsertti su 18.6. klo 18. Kaunista lau-

lu- ja urkumusiikkia suo-

men juhluvuoden hengessä,

Marjaana Ritanen, sopraano ja

Riikka Tuura, säestys. Ohjelma 10 €.

Messu su 25.6. klo 10. Uwe Mäkinen.

Kanttorina Arja Linnea Ahonen.

Riistaveden tiekirkko avoinna ma 26.6.

klo 11. alkaen, aj. 26.6.–28.7. ma–pe klo

11–16, juhannusaattona suljettu. Viikon-

loppuisin pyydettyäessä, tiedustelut alue-

pappi Marjaana Mäkinen 040 4888 612.

RIISTAVEDEN SEURAKUNTATALO

Keskustie 2

Kesämuskari ke 7.6., 14.6. ja 21.6. klo 18.

Kesämuskariin kutsutaan kaikkia lapsi-

perheitä laulamaan ja leikkimään! Mu-

siikkipedagogi Iiris Rissanen ohjaa musi-

sointia, tervetuloa mukaan.

RIISTAVEDEN SEUTU – MUUT

Juhannuspäivän kansanlaulukirkko

la 24.6. klo 10. Uwe Mäkinen. Kantto-

rina Arja Linnea Ahonen. Museopirtil-

lä. Kahvit.

SÄYNEISEN KIRKKO

Kirkkoharjuntie 2

Messu su 4.6. klo 13. Emmi Haring, An-

nette Kärppä-Leskinen.

Messu su 11.6. klo 13. Reijo Leino. Kantto-

rina Raija Kilpeläinen-Somero.

Messu su 18.6. klo 13. Eino Keihänen, An-

nette Kärppä-Leskinen.

Sanajumalanpalvelus la 24.6. klo 13. Eino

Keihänen, Annette Kärppä-Leskinen.

SÄYNEISEN SEUTU – MUUT

Hautainhoitopäivä to 8.6. klo 9 Säynei-

sen hautausmaalla. Alkuhartaus, Emmi

Haring.

Seurakunta Säyneisen iltatorilla pe

9.6. klo 16.30. Kirkkokuoro.

Sanajumalanpalvelus Pisalla su 25.6. klo

13. Eino Keihänen, Annette Kärppä-Les-

kinen.

Jouin rantaseurat ke 28.6. klo 18 Salak-

alahdessa, Likolahdentie. Emmi Haring.

TUUSNIEMEN KIRKKO

Keskatie 21

Koulujen kevät Kirkko pe 2.6. klo 9.15.

Paula Hagman-Puustinen, Aliisa Lukkari-

Syrjäniemi, Holopainen Markku. Kaikille

avoin koululaiskirkko

Suvilinnun lauluhetki pe 2.6. klo 12. Ke-

säisten laulujen yhteislaulutilaisuus. Alii-

sa Lukkari-Syrjäniemi.

Messu su 4.6. klo 10. Paula Hagman-

Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Kirkkokahvit.

Messu su 11.6. klo 10. Paula Hagman-

Puustinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Saarna Esko Taskinen ja Paula Hagman-

Puustinen.

Sanajumalanpalvelus su 18.6. klo 10.

Uwe Mäkinen, Aliisa Lukkari-Syrjäniemi.

Juhannuspäivän messu la 24.6. klo 10.

Paula Hagman-Puustinen, Pauliina Vuo-

rinen.

Kansanlaulukirkko su 25.6. klo 10 Ta-

pulissa. Paula Hagman-Puustinen, Paulii-

na Vuorinen.

Tuusniemen tiekirkko avoinna ma 26.6.

klo 11. alkaen, aj. 26.6.–28.7. ma–pe klo

11–16, juhannusaattona suljettu.

TUUSNIEMEN SEURAKUNTAKOTI

Koivukuja 2

Ei puuhapyhäkoulua su 11.6. klo 10.

Kesäkahvila perheille pe 16.6. klo 9.30.

VEHMERSALMEN KIRKKO

Lempeläntie 17

Koulujumalanpalvelus pe 2.6. klo 8.45.

Uwe Mäkinen, Matti Saarela. Koko kylä

on tervetullut.

Messu su 4.6. klo 13. Marja

SEURAKUNNAT 31.5.–28.6.2017



KALLAVESI

Kallaveden seurakunnan toimisto
040 4848 327, ma–pe klo 9–15
kallavesi@evl.fi

KALLAVEDEN KIRKKO
Rauhalahdentie 21

Sotiemme veteraanien kirkkopyhän messu su 4.6. klo 10. Sanna Alanen, Petteri Härmäläinen, Veli Mäntynen, Matti Pentikäinen, Richard Nicholls. Saarna Emerituspiispa Matti Sihvon. Mieskuoro Kuopio-Kvartetti, johtaa Pekka Kilpeläinen. Päiväjuhlassa puhuu kansanedustaja Sari Raassina.
Messu su 11.6. klo 10. Oona Huttunen, Anni Tanninen, Anna-Mari Linna.
Messu ja Päivärippikoulun konfirmaatio su 18.6. klo 10. Oona Huttunen, Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila.
Juhannuksen messu la 24.6. klo 10. Oona Huttunen, Juha Määttä, Mari Vuola-Tanila.
Messu ja H1 konfirmaatio su 25.6. klo 10. Sanna Alanen, Veli Mäntynen, Richard Nicholls.
H2 Konfirmaatiomessu su 25.6. klo 14. Sanna Alanen, Veli Mäntynen, Richard Nicholls.

PETOSEN SEURAKUNTATALO
Pyörönkaari 21

Pihaseurat to 8.6. klo 18. Anni Tanninen, Anna-Mari Linna.
Pihaseurat to 22.6. klo 18. Matti Pentikäinen, Sanna Polso. Makkaranpaistoa.

KALLAVEDEN SEUTU – MUUT

Immeinen kohattavissa -pop-up-kahvilat ma 12.6.–16.6. siellä missä ihmisetkin. Kallaveden seurakunnan diakoniatyö liikkeellä: taloyhtiöiden pihalla, kauppojen edustoilla ja kylätaloilla. Aikataulut katso sivu 6 tai www.kuopionseurakunnat.fi/kallaveden-seurakunta/diakonia-apua-elamaan/ajankohtaisia-tai. Diakoniatyöntekijöitä tavattavissa. Tarjolla kahvia, pullaa ja mehua.
Kansanlaulukirkko ke 14.6. klo 18. Matti Pentikäinen, Anna-Mari Linna. Niemisjärven kylätalon rannassa, Niemisjärventie 763. Kahvitarjoilu.
Miesten sauna- ja sananilta ke 14.6. klo 18 Sotkan Onnissa, Pääharjunniemi 156, Hiltulanlahti. Pertti Arpomaa: *Rakkauten vallankumous*, Yhteislähtö Kallaveden kirkolta klo 17.20.

VEHMASMÄEN KAPPELI
Sotkanniemi 15

Juhannuskirkko la 24.6. klo 13. Sanna Alanen, Mari Vuola-Tanila.

KARTTULAN SYVÄNNIEMEN
KIRKKO

Kuttajärventie 117

Helluntaipäivän messu su 4.6. klo 13.

Johanna Porkola, Anne Keränen. Usko tai älä -ryhmä.

Motoristikirkko su 11.6. klo 13. Veli Mäntynen, Anna-Mari Linna. Perinteinen motoristikirkko kirkon pihamaalla. Kirkkokahvit.

Messu su 18.6. klo 13. Sirpa Nummenheimmo, Anna-Mari Linna.

Suvi-illan säveleitä -konsertti su 18.6. klo 18. Anna-Mari Linna, sello ja Vesa Kajava, urut.
Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.
Messu su 25.6. klo 13. Anni Tanninen, Sanna Polso.

KARTTULAN SEUTU – MUUT

Miesten saunailta to 1.6. klo 16. Tervonsalmen toimintakeskuksessa, Levinniementie 15, 72210 Tervo. Polttopuiden ja kokon tekotalkoot, iltapala, sauna, yhdessäoloa.

Seurakuntaretki Rautalamille ke 14.6. klo 8.30 lähtö Karttulan seurakuntakodin pihalta, tarvittaessa auto kiertää Airakselan kautta. Vierailuja mm: Rautalammin museossa, kirkossa, Ropolan marjatilalla, Korholan kartanossa. Oppaana rovasti Raimo Jalkanen. Retken hinta 25 € sisältää matkan, ruokailun ja kahvit. Ilmoittautumiset 8.6 mennessä seurakuntasihteerille 040 4848 327.

Pihakirkko to 15.6. klo 13.30 Jaakkolan palvelutalon pihassa (Sairaalakatu 10, 72100 Karttula). Oona Huttunen, Emilia Suomala.

Kesäkirkko to 22.6. klo 13.30 Karttulan sairaalan pihalla, Hoitotie 20. Anni Tanninen, Emilia Suomala.

Juhannuskirkko la 24.6. klo 10 Riuttalan kotiseutumuseolla Naistentuvassa, Riuttalantie 719, 71640 Karttula. Veli Mäntynen, Sanna Polso. Kirkkokahvit

MAANINGAN KIRKKO
Maaningantie 33

Messu su 4.6. klo 10. Sirpa Nummenheimmo, Talvikki Attila-Pekonen.
Tiekirkko avoimena arkin 5.6.–13.8. klo 10–16.

Hautojen laittopäivän hautaus to 8.6. klo 10. Raija Jokela.

Messu su 11.6. klo 10.

Raija Jokela, Richard Nicholls.

Messu su 18.6. klo 10.

Matti Pentikäinen, Emilia Suomala.

Konfirmaatiomessu (Poukama 1) su 25.6. klo 10.

Oona Huttunen, Raija Jokela, Talvikki Attila-Pekonen.

MAANINGAN SEUTU – MUUT

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa

Muaningalla ma 5.6. klo 10 Vanhan koulun pihalla, Eerontie.

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa

Muaningalla ma 5.6. klo 14 Haatalan kylän kodalla, Haatalantie 219. Hanna Rasa ja Vuokko Laitinen

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa

Muaningalla ke 7.6. klo 10 Kirkkopuisto,

Maaninka ja klo 13 Koskenniskassa; Pulkonkoski (Husso, Pulkonkoskentie 539B).

Hanna Rasa ja Vuokko Laitinen.

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa Muaningalla ma 12.6. klo 10 Ahkiolahden Kanava Kahvilassa ja klo 12 Tuovilanlahden Rantamakasiinissa.

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa Muaningalla ti 13.6. klo 10 Viljapellontien päässä ja klo 14 Sinikiven rannassa Kinnulanlahdessa.

Kesäkahvit, Immeinen kohattavissa Muaningalla ke 14.6. klo 10 Keskusräitin ja Vehkaojantien kulmaus ja klo 14 Käärmelahden rantakodalla.

MUUT

Juhannuskirkko la 24.6. klo 13 Kalapuron monitoimitalolla, Tuovilanlahdessa. Raija Jokela, Emilia Suomala.



MÄNNISTÖ

Männistön seurakunnan toimisto
040 4848 379, ma–pe klo 9–15
mannisto@evl.fi

PYHÄN JOHANNEKSEN KIRKKO
Kellolahdentie 8

040 4848 386

Kesäperhekerho to 1.6. klo 10. Kesäperhekerho torstaisin 1.6.–27.7. klo 10–11.30 takkahuoneessa.

Messu su 4.6. klo 10. Heikki Hyvärinen, Salla Tyrväinen, Heikki Mononen.

Puistojumppaa aamuisin: Kuopion kaupungin puistojumppa kirkon pihalla sään salliessa keskiviikkoisin 7.6.–12.7. klo 9–9.45.

Kesäkahvilan avajaiset ke 7.6. klo 10–13 kirkon kentällä. Kahvila avoimena ke 7.6., 14.6., 21.6., 28.6. ja 5.7. klo 10–13.

Erityisrippikoulun konfirmaatiomessu su 11.6. klo 10. Heikki Hyvärinen, Jarkko Maukonen. Matti Pehkonen.

Pyhän tanssin neljä iltapäivää

Kuopio tanssii ja soi -oheista-pahtuma 14.–17.6. (ke, to, pe, la) klo 15.15–17. Pyhä tanssi on mietiskelyä ja rukousta liikkeessä. Se sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille. Varaa paikkasi tai tule ilmoittautumatta joko yhteen tai kaikkiin iltapäiviin. Hinta: 5 € / kerta. Lisätietoja:

Johanna Isokangas: johanna.isokangas@evl.fi, 040 4848 404 tai Tiina Sara-aho: saraaho@gmail.com, 050 4906 014.

Messu su 18.6. klo 10. Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas.

Juhannuskirkko la 24.6. klo 10. Aulikki Mäkinen, Annuliina Ikäheimo.

Messu su 25.6. klo 10. Aulikki Mäkinen, Annuliina Ikäheimo.

Kesäpuuhakerho alkaa ti 27.6. klo 10. Kesäpuuhakerho alakouluikäisille tiistaisin ja keskiviikkoisin 27.6.–26.7. klo

10–13 takkahuoneessa. Timo Manninen 040 4848 409.

Puistojumppa ke 28.6. klo 9. Kuopion kaupungin puistojumppa 12.7. asti keskiviikkoisin klo 9–9.45 kirkon pihalla, säävarauksella.

Kesäkahvila ke 28.6. klo 10–13 kirkon kentällä.

Kesäpuuhakerho ke 28.6. klo 10. Kesäpuuhakerho 26.7. asti tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 10–13.

MUUT

Sanajalanpalvelus Mäntylän palvelutalolla su 18.6. klo 13. Aulikki Mäkinen, Johanna Isokangas.

Päivärannan siirtolapuutarhan hartaus su 25.6. klo 12. Aulikki Mäkinen, Annuliina Ikäheimo.



PUIJO

Puijon seurakunnan toimisto
040 4848 410, ma–pe klo 9–15
puijo@evl.fi

PUIJON KIRKKO
Taivaanpankontie 3

040 4848 419

Helluntain messu su 4.6. klo 10. Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Joona Saraste. Kirkkokahvit. Emäntä Eila Miettisen lähtöjuhla.

Pihaseurat ke 7.6. klo 18. Mari Voutilainen, Joona Saraste, Raili Lehtoviita.

Messu su 11.6. klo 10. Jaana Marjanen, Mari Voutilainen, Joona Saraste.

Kesäinen musiikkituokio. Värisevä hiljaisuus – dialogi sellolle ja psalmeille ke 14.6. klo 13. Joona Saraste. Psalmit ja soolosoitekokset: Bach, Sibelius, Rautavaara, Ligeti, Reger, sellisti Heidi Miettinen.

Messu su 18.6. klo 10. Jaana Marjanen, Teemu Voutilainen, Jussi Keinonen, Katariina Pennanen, Markku Puhakka.

Pihaseurat ke 21.6. klo 18. Jaana Marjanen, Anna Antikainen, Riitta Murtorinne, Katariina Pennanen.

Juhannuspäivän messu la 24.6. klo 10. Jaana Marjanen, Anna Antikainen, Katariina Pennanen.

Messu su 25.6. klo 10. Mari Voutilainen, Joona Saraste, Katariina Pennanen.

Kesäinen musiikkituokio. Barokki Kuopio -festivaali ystävineen ke 28.6. klo 13. Anna Antikainen. Couperinin suun cembalomusiikin juurilla.

Barokki Kuopio -festivaalin avajaiskonsertti Jokaiselle jotakin ke 28.6. klo 19. Anna Antikainen. Kuopiolaiset muusikot vanhan musiikin parissa. Ohjelma 10 €, koko festivaalin ohjelmakirja 35 €.

PUIJON SEURAKUNTAKESKUS

Taivaanpankontie 3

Kesäkahvila perheille pe 9.6. klo 9.30–13. Tuula Pitkänen ja Susanna Pakkala-

Koskelainen. Kahvilaan voi tulla oman aikataulun mukaan. Ohjatut toimintatuokiot klo 10, 11 ja 12. Muuna aikana vapaata tekemistä ja pientä tarjoilua.

Musiikkikerhoon ja kirkkomuskareihin ilmoittautuminen syksyksi 2017.

Musiikkikerho torstaisin 24.8.–14.12. klo 15–16 Puijon kirkolla. Kerho tarkoitettu 2009–2011 syntyneille, ei vaadi ennakko-osaamista. Kerhossa lauletaan ja leikitään iloisessa ilmapiirissä kanttori Joona Sarasteen ja musiikkipedagogi Anna Janka-Murroksen johdolla. Syys-

kauden maksu 75 €/lapsi, sisarukset 50 €, enintään 15 lasta. Kirkkomusikari perjantaisin 25.8.–15.12. Puijon kirkolla. Pienempien ryhmä, 2–3-vuotiaat aikuisen kanssa, klo 9.30–10.15, enintään 8 lasta. Isompien ryhmä, 4–5-vuotiaat ilman aikuista, klo 10.15–11, enintään 10 lasta. Ohjaajina varhaisiän musiikkikasvattaja Mirja Juvonen ja lastenhojaaja Tuula Pitkänen. Lapselle tulevat tutuksi uudet ja perinteiset lastenlaulut ja lorut, sekä kirkkovuoden tapahtumat. Ei vaadi aiempaa laulutaitoa. Syyskauden maksu on 75 €/lapsi sisarukset 50 € (aikui-

nen veloituksetta pienten ryhmässä). Ilmoittautumislinkki Puijon seurakunnan sivuilta: www.kuopionseurakunnat.fi/puijon-seurakunta. Lisätietoja Musiikkikerhosta ja Kirkkomuskareista kanttori Joona Sarasteelta 040 4848 435, joona.saraste@evl.fi

Kesäpyhäkoulu su 11.6. klo 10 kirkon pihalla, sateella sisällä. Laulua, leikkiä, Raamatun kertomuksia. Vanhemmat voivat tulla mukaan.

Kesäkahvila perheille pe 16.6. klo 9.30–13. Tuula Pitkänen ja Niklas Grönholm. Kahvilaan voi tulla oman aikataulun mukaan. Ohjatut toimintatuokiot klo 10, 11 ja 12. Muuna aikana vapaata tekemistä ja pientä tarjoilua.

DIAKONIAKESKUS

Vuorikatu 21, Kuopio

Diakoniakeskuksen aulatilassa on maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 10–12 luettavissa lehtiä ja asiakkaiden on mahdollista varata aika- ja eri viranomaisille asiastietokoneen kautta. Aulatilassa on avoin WiFi-verkko vierailijoita varten. Kesätauko alkaa perjantaina 23.6.

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot ilman ajanvarausta maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 10–12. Juhannuksen jälkeen tavoitat työntekijät varmemmin seurakuntien puhelinvaihteen kautta 017 158 111.

MUUT

Kierrätysmyymälä avoimena maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 11–13 Keskuseurakuntatalolla, Suokatu 22, B-rapun pohjakerroksessa. Kesätauko alkaa perjantaina 23.6.

TAPAHTUU

Matonmaalaus-talkoot

Lauantaina 17.6. voi nähdä ison joukon vapaaehtoisia Kuopion ev.lut. seurakuntien ja kaupungin puolelta sekä monista eri organisaatioista ja järjestöistä. Vapaaehtoiset ryhtyvät maalaamaan asfalttiin värikästä räsymattoa muotoilukasvattaja **Kirsi Miettisen** johdolla. Räsymaton kuusi koostuu kuvionuoteista tutuista geometrisista muodoista. Teoksella halutaan juhlistaa Kuopion kaupunkilaisten monimuotoisuutta ja tanssin ja musiikin juhlayhteisyyttä. Yhteisöllisessä tapahtumassa kaikki halukkaat pääsevät maalaamaan. Paikkana on Kauppakatu 25, Snellmanipuiston puoleinen jalkakäytävä. Tapahtumassa on säävaraus.

Matonmaalusteos lauantaina 17.6. klo 11–15, Kauppakatu 25.



Kirsi Miettinen

Jos ei heilaa...

Sinkkujen luontoretki helluntaisnuntaina Haminalahden entisen leirikeskuksen maastossa. Kokoonnumme ensin klo 13 entisen leirikeskuksen pihalla, osoitteessa Leirikuja 1. Leirikeskukselta lähdemme luontoon reippailemaan ja tutustumaan toisiimme. Ota mukaasi säänmukainen varustus, omat eväät ja rutkasti reipasta retkeilymieltä!

Lisää tietoa retkestä antaa Irene Venejärvi, puh. 040 4848 479 tai irene.venejarvi@evl.fi

Luontoretki Haminalahden maastoon 4.6. klo 13–16.



ANTON ATANASOV

Kesäkuun pihaseuroja

Petosan seurakuntatalolla, Pyörönkaari 21

- to 8.6. klo 18. Anni Tanninen, Anna-Mari Linna.
- to 22.6. klo 18. Matti Pentikäinen, Sanna Polso. Makkaranpaistoa.

Puijon kirkolla, Taivaanpankontie 3

- ke 7.6. klo 18. Mari Voutilainen, Joona Saraste. Raili Lehtoviita.
- ke 21.6. klo 18. Jaana Marjanen, Anna Antikainen, Riitta Murtorinne, Katariina Pennanen.

Vanhan Pappilan pihassa, Kuninkaankatu 12

- ke 14.6. klo 18. Liisa Penttinen, Anu Pulkkinen. Virpi Soveri. Joka toinen keskiviikko jaksolla 14.6.–9.8.
- ke 28.6. klo 18. Hanna Vasiljev, Anu Pulkkinen.

PERHEASIAIN- NEUVOTTELUKESKUS

Asemakatu 7, Kuopio

Luottamuksellista keskusteluapua parisuhteen kysymyksissä. Yhteydenotot ma–pe klo 9–11 040 4848 480 tai sähköpostitse perheneuvonta.kuopio@evl.fi. Löydät meidät myös Facebookista: www.facebook.com/PNKkuopio



SIILINJÄRVI

Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna arkinen klo 9–11 ja 12–14 p. 017 288 4600 (kirkkoherranvirasto), 017 288 4620 (taloustoimisto). Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi.
www.siilinjarvenseurakunta.fi,
www.facebook.com/siilinjarven seurakunta

SIILINJÄRVEN KIRKKO Haarahongantie 2

Keskipäivän rukoushetki ke 31.5. klo 12.
Messu su 4.6. klo 10. Sanna Marin, Leena Laurinkari, Airi Heiskanen. Lähetysspyhä, mukana nimikolähetti Kirsi Vimpari (SLEY). Messun jälkeen seurakuntatalolla lähetysten kirkkokahvit ja lähetystilaisuus, jossa lähetti Kirsi Vimpari kertoo lähetystyöstä Virossa.

Messu su 11.6. klo 10. Seppo Laitanen, Satu Väättäinen, Marjaana Kaisto.
Konfirmaatiomessu (RK3) la 17.6. klo 14. Heikki Kastarinen, Satu Väättäinen, Airi Heiskanen.
Konfirmaatiomessu (RK4) su 18.6. klo 10. Leena Laurinkari, Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto.
Konfirmaatiomessu (RK5) su 18.6. klo 14. Sanna Marin, Satu Väättäinen, Marjaana Kaisto.
Messu la 24.6. klo 10. Unto Niskanen, Leena Laurinkari, Airi Heiskanen.
Sanajumalanpalvelus su 25.6. klo 10. Seppo Laitanen, Marjaana Kaisto.
Siilinjärven kirkko tiekirkkona avoinna 26.6.–6.8. klo 11–16.

SIILINJÄRVEN SEURAKUNTATALO Haarahongantie 4

Diakoniatoimiston kesäaukiolo: päivystys 1.6.–31.8. tiistaisin klo 9–11. Sisäänkäynti talon kirkon puoleisesta päädyistä.
Kahvila Huili perjantaisin 16.6. saakka klo 9–12 kerhotiloissa. Jatkuu elokuun puolivälissä.
Kesäilta-konsertti ti 6.6. klo 18. Isossa salissa. Suomalaisia lauluja eri aikakausilta. Sekaset-kuoro. Ohjelma 8 €.

VOURELAN KIRKKO Rissalantie 2

Diakoniatoimiston kesäaukiolo: päivystys 1.6.–30.6. tiistaisin klo 9–11. Vuorelan diakoniatoimistossa ei päivystystä heinä-elokuussa, jolloin päivystää vain Siilinjärven diakoniatoimisto.

MUUT

Siionin Kannel-seurat la 3.6. klo 14 Kaisa Tolppasella, Lahnatie 12. Mukana nimikkolähetti Kirsi Vimpari ja Olli Olenius SLEY:stä.
Ehtoollishartaus ke 21.6. klo 14 Akulienassa. Leena Laurinkari.
Juhannusjuhla pe 23.6. klo 18 Ruokoniemen leirikeskuksesta. Juhlallinen lipunnosto, Kansanlaulukirkko, musiikkia ja yhteislaulua. Kahvitarjoilu. Myynissä makkaraa ja limsaa. Yhteiskuljetus Siilinjärveltä ja Vuorelasta, edestakainen matka 5 €. Suomi 100 -tapahtuma, kansallispukujen käyttöä toivotaan.

JÄRJESTÖT

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Kuninkaankatu 22, Kuopio

Toimipiste avoinna keskiiviikkoisin 7.6. saakka klo 10–13, virsihetki klo 11–12. Saatavana HY:n ja Aholansaaren tuotteita.

Seurat su 18.6. klo 19 Hiltulanmäellä, Muuruvedentie 1871, Nilsiiä.
Seurat su 25.6. klo 19 Rommeikossa, Rommeikonraitti 84, Nilsiiä.
Herättäjäjuhlien rakennustalkoot alkavat ma 26.6. klo 8 Nilsiiän seurakuntakodilla.

NNKY Suokatu 22, Keskuseurakuntatalo

Kävelytiet Väinölänniemelle kesäkuussa, kts. Savon Sanomien uutiset, netistä Facebook ja NNKY-liitto paik.toim. Kuopio
Muutamme uusiin toimitiloihin, Vuorikatu 22, ja aloitamme syyskauden toiminnan elokuussa.

AHOLANSAARI

Telttis, lasten ja varhaisnuorten telttaleiri 27.–30.6.
Herättäjäjuhlien Aholansaaren oheisohjelmat ja **Tuulten leikkikalu -näytelmän** lisätiedot www.aholansaari.fi
Tiedustelut 050 4641 000, www.aholansaari.fi tai aholansaari@aholansaari.fi

KANSAN RAAMATTUSEURA Sanan Kulma, Tulliportinkatu 22, Kuopio

www.kansanraamattuseura.fi/kuopio, krs-kuopio@sana.fi, 020 768 1660
Sanan Kulman toiminnassa on kesätauko. Kesällä tapahtumia Tervonsalmen loma- ja kurssikeskuksessa. Tarkemman ohjelman löydät osoitteesta www.tervonsalmi.fi

POHJOIS-SAVON EV.LUT. KANSANLÄHETYS

Kesäseurat ti 6.6. klo.18:30 Lähetys-kodilla.
Kesäseurat ti 13.6. klo.18:30 Lähetys-kodilla.
Kesäseurat ti 20.6. klo.18:30 Lähetys-kodilla.
Juhannusjuhlat pe 23.6. klo.15 Brandteilla Siilinjärvellä, mukana mm. Leena Märräinen ja Martti Ängeslevä.

KUOPION YMPÄRISTÖN RAUHAN- YHDISTYS

Ahmatie 22, Kuopio

Seurat su 4.6 klo 18 ja 19.30 Ry:llä.
Muuruveden kirkkopyhä su 11.6 mes-

su klo 13 ja seurat klo 14.30 Muuruveden kirkossa.

Seurat su 11.6 klo 18 ja 19.30 Ry:llä.

Seurat su 18.6 klo 18 ja 19.30 Ry:llä.

Seurat su 25.6 klo 18 ja 19.30 Ry:llä.

SUOMEN RAAMATTUOPISTO

Sana soi! -ilta ke 31.5. klo 18.30 Juankosken srk-talossa. Mukana Leo Louhivaara, Miia Gabel, Raimo Myyriläinen ja Jouko Kauhanen. Kahvitus klo 18.

Miesten eräretki pe–su 9.–11.6. Kiteen Röskössä. Mukana mm. Pertti Kallio, Jouko Puhakka, Raimo Myyriläinen ja Jouko Kauhanen. Täysihoito 60 €. Järjestetään kimppakyytejä. Soittele; Jouko Kauhanen 050 577 3780.

Kristillinen toimintakeskus Hupeli,

Laivarannantie 2, Levälähti, Tuusniemi:
Juhannusjuhla pe 23.6. Ruokailu klo 14 alkaen, seurat klo 16, juhannusjuhla klo 18, juhannuskokko klo 20, välissä kahvi- ja välipalatarjoilua (tarjoilut yht. 20 €). Kysy lisää; Jouko Kauhanen 050 577 3780. **Sanaa ja säveliä** Jumalan kunniaksi ja sielun ja mielen hoitamiseksi pe–la 4.–5.8., pe klo 18–20, la klo 12–16. Mukana mm. Leo Louhivaara, Jouko Kauhanen, Eino Räsänen. Molemmissa tilaisuuksissa mahdollisuus yöpymiseen.

Matka Israeliin 27.10.–4.11.2017 Suomen Raamattuopiston ja Pohjois-Savon Kristillisten eläkeläisten järjestämänä. Lähde mukaan! Tiedustelut ja ilmoittautumiset: Jouko Kauhanen 050 577 3780 ja Eino Räsänen 0500 671 898.

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
LAPSITYÖ

Tervetuloa!

Kesäkahvila perheille

klo 9.30–13

Tuomiokirkkoseurakunta
ma 12.6. ja ma 19.6. Rönö
ti 13.6. ja ti 20.6. Tuomiokirkon mäki
ke 14.6. ja ke 21.6. Inkilänmäen leikkipuisto
to 15.6. Suokatu 22

Alavan seurakunta
ma 5.6, ma 12.6. ja ma 19.6. Alavan kirkko
ma 5.6, ma 12.6. ja ma 19.6. Lehtoniemen kerhotilat

Järvi-Kuopion seurakunta
ma 5.6. Nilsiiä ja ma 12.6. Nilsiiä
pe 16.6. Tuusniemi

Männistön seurakunta
Kesäperhekerho Pyhän Johanneksen kirkko
1.6.–27.7. torstaisin klo 10.–11.30

Puijon seurakunta
pe 9.6. ja pe 16.6. Puijon kirkko

EI ENNAKOILMOITTAUTUMISTA

Lisätietoja toiminnasta saa lastenohjaajilta
ja yhteisen lapsityön toimistosta, puh. 040 4848 482.

TAPAHTUU

Kesällä lapsille Männistössä

Kesäperhekerhoon kokoonnutaan torstaisin 1.6.–27.7. klo 10–11.30. Avoimeen kerhoon ovat tervetulleita kaikki lapsiperheet. Voit tulla kerhoon jo ihan pienen vauvasi kanssa kohtaamaan muita aikuisia tai tuoda vaikkapa isovanhempana hoitolapsesi leikkimään muiden leikki-ikäisten kanssa. Tarjolla aamupalaa, leikkiä, juttelua ja lyhyt hartaus.

Kesäpuuhakerho kokoontuu tiistaisin ja keskiiviikkoisin 27.6.–26.7. klo 10–14. Yhdessäoloa ja kesäistä puuhailua alakouluikäisille lapsille. Sään salliessa ollaan myös ulkona. Omat eväät mukaan! Lisätietoja Timo Manniselta puh. 040 4848 409

Molemmat kerhot Pyhän Johanneksen kirkon takkahuoneella.



SEIJA RYTKÖNEN

Kesäperhekerholaisia viime kesänä.

TAPAHTUU

Sotiemme veteraanien kirkkopyhän messu Kallaveden kirkossa su 4.6. klo 10. Saarna emerituspiispa **Matti Sihvonen**. Päiväjuhlassa messun jälkeen puhuu kansanedustaja **Sari Raassina**. Seppelpartiot lähetetään sankaripatsaalle, Karjalaan jääneiden muistomerille ja Jynkänlahden taistelun muistomerille. Saatesanat partioille lausuu kirkkoherra **Matti Pentikäinen**. Sankaripatsaalla kuullaan Kuopion Sotaveteraanien Mieskuoro Litanian esitys.

Tuomiokirkossa on su 4.6. klo 10 messu, jossa pappisvihkimys. Messussa saarnaa piispa **Jari Jolkkonen**. Mukana Tuomiokirkon kamarikuoro. Messu nähtävänä myös verkossa www.virtuaalikirko.fi

Sotainvalidien veljesliiton Nilsiiän osaston 75-vuotisjuhlajumalanpalvelus ja seppelipartioiden lähettäminen Nilsiiän kirkossa su 11.6. klo 10. Mukana

kirkkoherra **Reijo Leino** ja kanttori **Jukka Leutonen**. Messun jälkeen kahvit ja juhla seurakuntatalossa.

Motoristikirkko Karttulan Syvänniemen kirkossa su 11.6. klo 13. Mukana Veli Mäntynen ja kanttori Anna-Mari Linna. Perinteiseksi muodostunut motoristikirkko kirkon pihamaalla. Mukana paikallisia motoristeja paikkakunnalta ja kauempaakin. Kirkon päätteeksi motoristien ylistys ja kirkkokahvit.

Kesäpyhäkoulu su 11.6. klo 10 Puijon kirkon pihalla, sateella sisällä. Laulua, leikkiä, Raamatun kertomuksia. Vanhemmat voivat tulla mukaan.

Kansanlaulukirkko Niemisjärven kylätalon rannassa ke 14.6. klo 18.

Kansanlaulukirkko Nilsiiän kirkolla, sään salliessa kirkonmäellä ulkona su 18.6. klo 10.

Taivaallinen taukopaikka

Seurakunnat tarjoavat vaihtoehtoja kesämatkailijoiden pysähdyspaikoiksi pitämällä kirkkorakennusten ovet avoinna kesän matkailusesongin ajan. Komeat kirkot ja kauniit kirkkomiljööt ovat suosikkinähtävyyksiä kautta maan.

Tiekirkkoihin voi pysähtyä taivaalliselle tauolle kesäkuusta elokuun loppupuolelle asti. Aukioloajat vaihtelevat kirkko-kohtaisesti. Kaikki Tiekirkot löytyvät **tiekirkot.fi** -verkkopalvelusta, josta voi tarkistaa ja tulostaa mukaansa tarkemmat tiedot kirkoista. Tien päällä kirkkoihin opastavat Tiekirkko-liikennemerkkit.



Tiekirkkomme kesällä 2017

Kuopion tuomiokirkko

Avoimna 12.6.–11.8. päivittäin klo 10–18, ke ja pe myös klo 18–23. Opas on paikalla ma–pe klo 10–18, 7.8. saakka.

Maaningan kirkko

Avoimna arkisin 5.6.–13.5. klo 10–16.

Järvi-Kuopion seurakunnassa

- **Riistaveden kirkko** on avoinna 26.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu. Viikonloppuisin avoinna pyydettäessä, tiedustelut aluepapi Marjaana Mäkinen puh. 040 4888 612.
- **Juankosken Ylösnousemuksen kirkko** on avoinna 26.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.

- **Muuraveden kirkko** on avoinna 19.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.
- **Tuusniemen kirkko** on avoinna 26.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.
- **Vehmersalmen kirkko** on avoinna 19.6.–28.7. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.
- **Nilsin kirkko** on avoinna 19.6.–4.8. ma–pe klo 11–16. Juhannusaattona suljettu.
- **Kaavin kirkko** on avoinna 26.6.–4.8. ma–pe klo 11–15. Juhannusaattona suljettu.

Siilinjärven kirkko

Avoimna 26.6.–6.8. klo 11–16.



Immeinen kohattavissa

Kallaveden seurakunnan diakoniatyö on liikkeellä!

Pop up -kahvilat liikkuvat siellä missä ihmisetkin: taloyhtiöiden pihoilla, kauppojen edustoilla ja kylätaloilla. Tervetuloa juttelemaan, tarjoamme kahvit, pullat ja mehut.

DIAKONIA-AUTON AIKATAULU

MAANANTAI 12.6.

klo 9 Kotokuja1
klo 10 Myllärintie 38
klo 11 Katraantie 16
klo 13 Leväsen liikekeskus
klo 14.30 Petosen kaupat

TIISTAI 13.6.

klo 9 Verkkokaari 15
klo 10 Koiravedenkatu 7
klo 11 Mertakaari 23
klo 13 Hautalahdenkatu 1
klo 14 Pirtinkaari 1
klo 15 Amerikanraitti 2

KESKIVIikko 14.6.

klo 9 Kortekatu 6
klo 10 Torpankatu 5
klo 11 Nuotiokuja 2
klo 13 Perunakatu 5
klo 14 Kielorannakatu 8
klo 15 Huuhkajakuja 1

TORSTAI 15.6.

klo 9 Teerentie 6
klo 10 Riekonkuja 2
klo 11 Palokallio 2
klo 13 Niemisjärven kylätalo
klo 14.30 Hirvilahti Nuorisoseurantalo

PERJANTAI 16.6.

klo 9 Sirppikatu 9
klo 10 Litmasenkaari 8
klo 11 Orsitie 6
klo 13 Takkapolku 1
klo 14.30 Kurkimäki Kentäntie 2

AIKATAULU MAANINGALLA

MAANANTAI 5.6.

klo 10 Vanhan koulun piha, Eerontie
klo 14 Haatalan kylän kota, Haatalantie 219

KESKIVIikko 7.6.

klo 10 Kirkkopuisto, Maaninka
klo 13 Koskenniska, Pulkonkoski
Husso, Pulkonkoskentie 539B

MAANANTAI 12.6.

klo 10 Ahkiolahden Kanava Kahvila
klo 12 Tuovilanlahden Rantamakasiini

TIISTAI 13.6.

klo 10 Viljapellontien päässä
klo 14 Sinikiven ranta Kinnulanlahdessa

KESKIVIikko 14.6.

klo 10 Keskusraitin ja Vehkaojantien kulmaus
klo 14 Käärmelähdän rantakota



KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT
KALLAVESI

Kesän musiikkia

■ **Uusien virsien opetteluilta** Nilsin kirkossa ke 31.5. sekä ke 7.6. klo 18. Tule laulamaan virsikirjan lisävihkon uusia virsiä. Laulattamassa kanttori **Annette Kärppä-Leskinen**.

■ **Sana soi! Sanaa ja lauluja Jumalan kunniaksi** Juankosken seurakuntatalossa ke 31.5. klo 18.30. Jouko Kauhanen Suomen Raamattuopistolta. Musiikkivieraana **Leo Louhivaara**. Yhteinen teethti.

■ **Mun kotini taivaassa iha-na on** -yhteislauluilta Juankosken Tehtaan kirkossa to 1.6. klo 18 ja Muuruveden satamassa ke 7.6. klo 19. Siionin lauluja.

■ **Suvilinnun lauluhetki** Tuusniemen kirkossa pe 2.6. klo 12 ja Kaavin kirkossa pe 16.6. klo 18. Kesäisten laulujen yhteislaulutilaisuus.

■ **Majataloilta** Nilsin kirkossa su 4.6. klo 16. Matalan kynnyksen illanviettoa kirkossa. Lämmintä yhdessäoloa, koskettavia sanoja, musiikkia sekä yhteistä rukousta. Mukana myös **Paula Hagman-Puustinen** ja **Zipporim-kuoro**.

■ **Kesän kauneimmat hengelliset laulut, virret ja psalmit** Neulamäen kirkolla ke 7.6. ja Alavan seurakuntakeskuksella klo 18.

■ **Matka Satumaailmaan – koko perheen urkukonsertti** Nilsin kirkossa pe 9.6. klo 10. Satumaailmaan mennään urkuri **Marinan Väisän** kanssa. Kansainvälinen koko perheen Piccolo-musiikkileiri Tahkolla, konsertissa Pietarin Mariiinkin teatterin taiteilijat. Vapaa pääsy.

■ **Urkuvartti** Tuomiokirkossa su 11.6. klo 9. **Anu Pulkkinen** soittaa Margaretha de Jongin Partitan *Vater unser im Himmelreich*. Vapaa pääsy.

■ **Hiljaisuus hiljaisuudessa -konsertti** Nilsin kirkossa ma 12.6. klo 10. Esitys yhdistää sadunkertojan kertomuksen ja vibrafonilla esitettyä klassista musiikkia. Esityksen luoja ja juontaja on musiikkieteilijä **Olga Pikolo** ja **Aleksej Tšizik** (vibrafonisti). Esitys venäjän kielellä, ohjelmassa paljon klassista musiikkia. Vapaa pääsy. Kansainvälinen koko perheen Piccolo-musiikkileiri Tahkolla, konsertissa Pietarin Mariiinkin teatterin taiteilijat.

■ **Suvilinnun yhteislaulutilaisuus ja aamukahvit** keskusseurakuntatalossa ke 14.6. klo 9. Vapaaehtoinen maksu, tuotto Kirkon Ulkomaanavulle.

■ **Värievä hiljaisuus – dialogi sellolle ja psalmeille** Puijon kirkossa ke 14.6. klo 13. Kesäinen musiikkituokio luotaa ihmisen suhdetta Jumalaan musiikin ja tekstin keinoin. Tunnelmat vaihtelevat ahdistuksesta toivoon, kaipauksesta ylistykseen. Psalmi sekä Bachin, Sibeliuksen Rau-



Zipporim-kuoro



Jussi Syren & The Groundbreakers



Sanna Antikainen



Anna-Mari Linna



Heidi Miettunen



Vesa Kajava

tavaaran, Ligetin ja Regerin sooloselloteokset on valinnut sellisti **Heidi Miettunen**, joka myös esittää ne. Vapaa pääsy.

■ **Krystallikirkkaan virran rantaa** -yhteislauluilta Juankosken Tehtaan kirkossa ke 14.6. klo 18. Lauletaan yhdessä hengellisiä lauluja, joiden sävelmä tunnetaan toisillakin sanoilla.

■ **Mozartin lapsuus eli Tapaminen heinäsiirran kanssa -konsertti** Nilsin kirkossa pe 16.6. klo 10. Esitys venäjän kielellä, oh-

jelmassa paljon klassista musiikkia. Kansainvälinen koko perheen Piccolo-musiikkileiri Tahkolla, konsertissa Pietarin Mariiinkin teatterin taiteilijat. Vapaa pääsy.

■ **Suvilinnun lauluhetki** Kaavin kirkossa pe 16.6. klo 18. Kesäisten laulujen yhteislaulutilaisuus.

■ **Dialogi sellolle ja psalmeille** Tuomiokirkon kappelissa su 18.6. klo 13. **Heidi Miettunen**, sello. Vapaa pääsy. Käynti Vuorikadun puolelta.

■ **Ruukki Roots -tapahtuman konsertti** Juankosken Tehtaan kirkossa su 18.6. klo 15. **Jussi Syren & The Groundbreakers** soittaa gospelia bluegrass-hengessä. Ohjelma 10 €.

■ **Kesäillan konsertti** Riistaveden kirkossa su 18.6. klo 18. Kautista laulu- ja urkumusiikkia Suomen juhluvuoden hengessä. **Marjaana Ritanen**, sopraano ja **Riikka Tuura**, säestys. Ohjelma 10 €.

■ **Suvi-illan säveleitä -konsertti** Syvänniemen kirkossa su 18.6. klo 18. **Anna-Mari Linna**, sello ja **Vesa Kajava**, urut. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. Sellisti Anna-Mari Linna toimii kanttorina Kallaveden seurakunnassa. Urkuri Vesa Kajava on Siilinjärven seurakunnan kanttori ja toimii myös urkujen soiton ja improvisoinnin opettajana Sibelius-Akatemiassa. Konsertissa matkataan sävelten siivin kesäisestä luonnosta iltaan ja yötömään yöhön.

■ **Barokki Kuopio -festivaali ystävien** Puijon kirkossa ke 28.6. klo 13. Kesäinen musiikkituokio vie Couperinin suvun cembalo-musiikin juurille.

■ **Jokaiselle jotakin -konsertti** Puijon kirkossa ke 28.6. klo 19 avaa BarokkiKuopio -festivaalin. Konsertissa kuullaan kuopiolaista tai kuopiolaishäntöisiä musiikoita vanhan musiikin parissa. Mukana ovat Puijon kamarikuoro; **Anniina Ikäheimo**, laulu; **Anna & Sanni Antikainen**, cembalo ja **Anna Maria McElwain**, klavikordi. Ohjelma 10 €, koko festivaalin ohjelmakirja 35 €.



Dave Forestfield ja Jarkka Rissanen.

Rouheaa gospelia Alavan kirkossa

Arvostettuna kitaristina tunnettu **Jarkka Rissanen** ja laulaja-lauluntekijä **Dave Forestfield** tuovat gospelia Alavan kirkon kesäkuun perjantaina 16.6.

Jarkka Rissanen on Suomen arvostetuimpia kitaristeja ja tuttu myös mm. **Pepe Ahlqvistin**, **Eero Raittisen** ja **Remun** bändeistä.

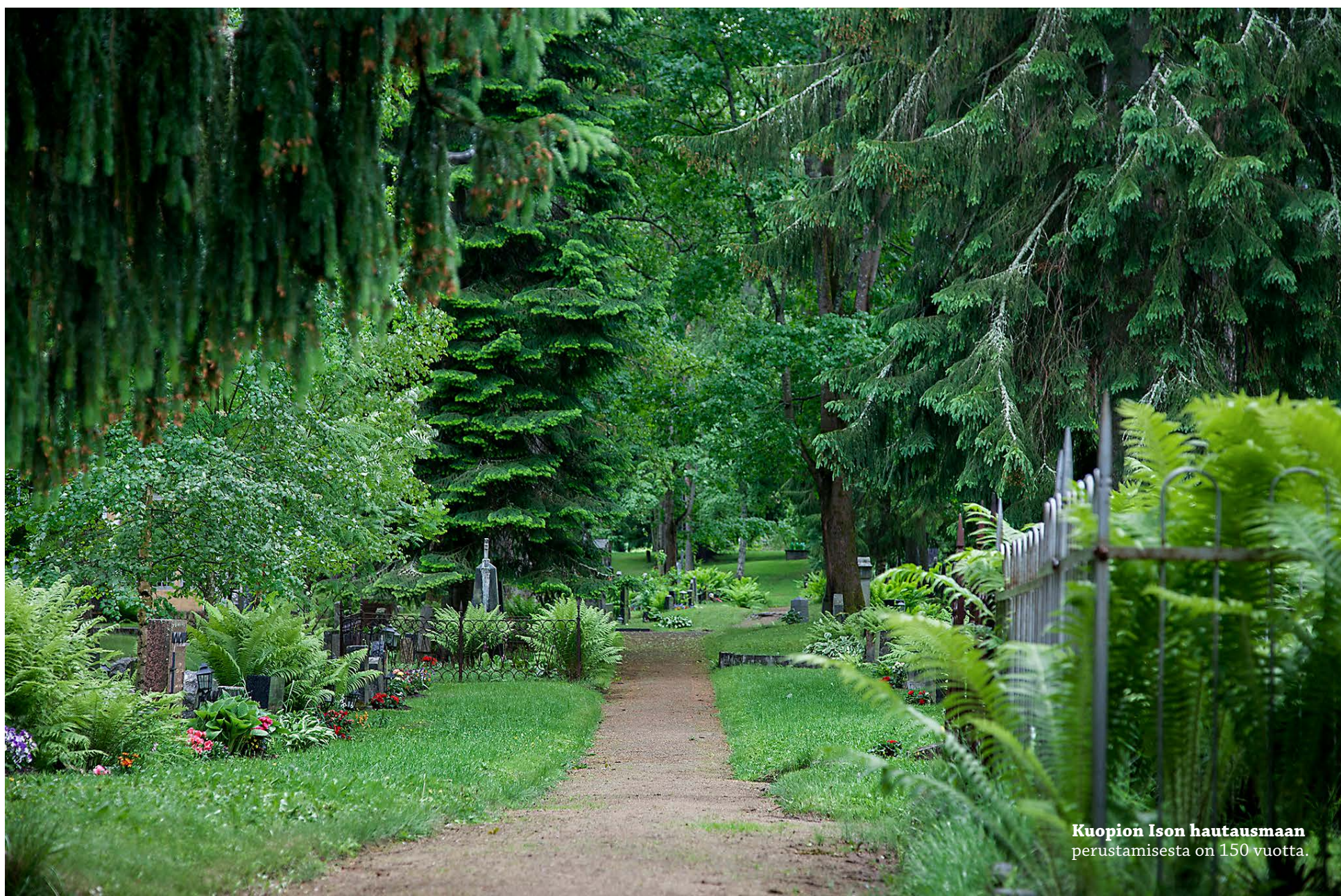
Forestfield palkittiin 2016 USA:n Nashvillissa *Defy Film Festivalilla* parhaasta elokuvamusiikista elokuvaan *Body Language Zone*. 2015 Finnish Blues Awards palkitsi Forestfieldin Vuoden Kappale -palkinnolla 6. sooloalbuminsa kappaleesta *I Believe The Change Will Come*.

Rissanen ja Forestfield julkaisivat menestyksekkään yhteislevynsä *Songs Our Mama Taught Us* kesällä 2015. Levyltä he lähestyvät afroamerikkalaista perinnegospelia rouhean sähkökitaravetoisen rock'n rollin näkökulmasta. "Halusimme tributoida meille tärkeää gospelmusiikkia omalla tyyllillämme. Lähtökohtanamme on esittää perinnemateriaalia niin kuin se olisi meidän omaamme, ilman oletuksia siitä, miltä gospelin odotetaan kuulostavan."

Alavan kirkon konsertin runko koostuu yhteislevyn kappaleista, jota höystetään muutamilla artistien omien soololevyjen kappaleilla. Konsertissa esiintyvissä kokoonpanossa on Rissanen ja Forestfieldin lisäksi **Petteri Soininen**, basso ja laulu sekä **Sami Harlin**, rummut.

Jarkka Rissanen & Dave Forestfield
Alavan kirkossa perjantaina 16.6.
klo 19. Ohjelma 10 €.

Muista myös
verkkolehti
kirkkojakoti.fi



Kuopion Ison hautausmaan perustamisesta on 150 vuotta.

Elämää ja historiaa

Hautausmaakävelyillä saa tietoa hautausmaista, muistomerkeistä, historiasta, vainajien elämästä ja kasveista.

Kesällä 2017 opastettuja, maksuttomia, kävelykierroksia tehdään Kuopion ev.lut. seurakunnissa 11 hautausmaalle: Flodbergin, Horkanlahden, Isolle, Jännevirran, Kankaisten, Kauniskummun, Murtolahden, Muuruveden, Ritokallion, Ruislammien ja Vehmersalmen hautausmaalle. Opastettuja hautausmaakävelykierroksia on ollut jo yli kaksikymmentä vuotta Kuopiossa ja ne ovat olleet erittäin suosittuja. Kävelykierrosten teemoina on tänä vuonna mm. tiedettä, taidetta ja tavallista eri sukujen historiaa.

"Hautausmaiden ylläpitäminen on tärkeä osa Suomen ev.lut. kirkon toimintaa. Hautausmaat Jumalan armon puistoina julistavat toisaalta elämän katoavaisuutta, mutta samalla oman kristinuskon keskellä sanomaa ylösnousemuksesta ja iankaikkisesta elämästä.", kertoo Kuopion seurakuntayhtymän puistopäällikkö **Aarne Laukkanen**.

"Hautausmaat eivät ole vain kuolleita varten. Tutustuessamme hautausmaihiin, tutustumme samalla oman alueemme historiaan, sen merkkihenkilöihin, kansallisiin vaikuttajiin, taiteilijoihin ja aivan tavallisiin ihmisiin sekä runsaaseen kasvivalikoimaan. Runsas kasvivalikoima luo hautausmaalle sen kaikkina vuoden aikoina kauniin ja rauhallisen tunnelman. Hautausmaalla hiljentyessämme liitymme niihin, jotka ovat kilvoituksensa kilvoitelleet ja päässeet perille.", Laukkanen jatkaa.

Kesäkuiset hautausmaakävelyt

■ Kuopion keskustassa

- **Isolla hautausmaalla** torstaina 8.6. Kävelykierros alkaa linja-autoaseman puoleiselta pääportilta klo 18. Oppaana toimii Nina Pelli.
- **Juhlakävely Isolla hautausmaalla** torstaina 29.6. Mukana ovat Helena Riekkä, Heikki Lukkarinen, Outi Vuorikari, Helka Väisänen, Merja Marin, Nina Pelli, Aarne Laukkanen ja Seija Kukkonen. He kaikki ovat vuosien saatossa olleet oppaina kävelykierroksilla. Juhlakävelykierros alkaa linja-autoaseman puoleiselta pääportilta klo 18 ja päättyy Pyhän Pietarin kappeliin, jossa Erkki Oinonen kertoo Ison hautausmaan historiasta ja Jaana Marjanen pitää iltahartauden. Kahvi- ja mansikkakakutarjoilua.

■ Järvi-Kuopion seurakunnassa

- **Ritokallion hautausmaa 100 vuotta** sunnuntai 11.6. klo 13. Oppaana on Väinö Matti Miettinen. Sanajumalanpalvelus ja kahvit kierroksen jälkeen säästä riippuen joko hautausmaalla tai Ritoharjun metsätysmajalla.
- **Ruislammien ja Kauniskummun hautausmailla** tiistaina 13.6. klo 18. Oppaana toimii Marja-Sisko Pihl. Kesähartaus kierroksen päätteeksi, mukana pappi Miia Gabel.

- **Kankaisten hautausmaalla** maanantaina 19.6. klo 18. Oppaana on Matti Töyräs. Järjestäjinä ovat Nilsin kotiseutuyhdistys ja alueseurakunta.

Hautausmaakävelyt ovat maksuttomia, kaikille avoimia tilaisuuksia. Hautausmaiden osoitteet ja tarkemmat tiedot kesän kaikista kävelykierroksista löydät verkosta www.kuopionseurakunnat.fi/hautausmaat

Tutustu juhlanäyttelyyn

Suomi juhlii satavuotista itsenäisyyttään vuonna 2017. Tänä juhluvuonna tulee myös kuluneeksi 100 vuotta Ritokallion hautausmaan perustamisesta ja 150 vuotta Kuopion keskustassa olevan Ison hautausmaan perustamisesta. Tämän kunniaksi järjestetään näyttely *Elämää ja historiaa Isolla hautausmaalla 150 vuotta*. Näyttely on avoinna 5.–30.6. seurakuntatalon aukioloaikana Keskuseurakuntatalon aulatilassa, Suokatu 22. Näyttelyyn järjestävät yhdessä seurakuntayhtymän hauta- ja puistotoimiston kanssa historiopalvelut Pelli, Nina Pelli ja graafinen työ Kari Jämsén. Näyttelyssä on pyritty tuomaan esille hautausmaan toimintaa ja historiaa mahdollisimman kattavasti mahdollisimman pitkältä ajalta. Näyttelyssä kannattaa käydä ja varata aikaa, sillä nähtävää ja luettavaa on runsaasti.



Kasvit tutuiksi kasvikierroksella

Kuopion Ison hautausmaan 150-vuotisjuhlan kunniaksi on tehty *Kasvikierros Isolla hautausmaalla* -opas, jonka avulla pääsee tutustumaan Ison hautausmaan runsaaseen kasvivalikoimaan. Isolla hautausmaalla on paljon puustoa ja yli 100 kasvilajia, joista tähän oppaaseen on otettu 45. Hautausmaalla kasvit on merkitty puisella nimilapulla ja kierros on numeroitu oppaan lopussa olevaan karttaan. Opasta voit lukea myös verkosta osoitteesta www.kuopionseurakunnat.fi/hautausmaat